N 142

Rp 2000

~~1429~~

166.

1693-Ա2

5200-Ա.Հ.

Гос. Библиотека
АрмССР
им. А. Мясникяна

137-80

Յ.— ՆՈՒԷՐ ԸՆԹԵՐՑՈՂԱՑ .

Որովհետև առ հասարակ սովորու-
թիւնէ քրիստոնէից , զգրուածսն եր-
րանեցուց՝ ողջ շարադրականն ’ի Աստ-
ուածաշունչ գիրս , ընթեռնուլ յատենի
սուրբ եկեղեցւոյ : Իսկ ազգն Հայոց՝ բաց
յայնմանէ՝ յատուկ սովորութիւն ունին , զի
ընթեռնուն յամենայն ժամու ’ի յաղօթս ըզ
սաղմոսն դաւթի մարգարէին :

Եւս առաւել ուսուցանեն զայն առ հասա-
րակ մանկանց , ոչ միայն ընթեռնուլ , այլ
յանգիրս ևս սերտել և տպաւորել ’ի միտս
իւրեանց . բայց յոյժ բարեգոյն երևի , եթէ լի-
նիցի սովորութիւն ’ի մէջ ազգին հայոց . զի
ուսուցիչք մանկանց կրթեսցեն զնոսա ընթերց-
մամբ . գրքոյն եկեղեցիաստիսի և բացատրեսցեն ըզ
նկարագիր խրատուցն նորա, ’ի դաս առեն նոցա
յամենայնում աւուր :

Վասնզի այս գիրք լի է ամենայն իմաստու-
թեամբ և հանճարով . որ բանից զուշս միայն բա-
նականութեան զարթուցանէ և լուսաւորէ զ զօրու-
թիւն հոգւոյն , առ գիտութիւն և իմաս-
տութիւն . որով կարող լինին ևս շահել զ բա-
րութիւնն աղօթից իւրեանց՝ թէ սաղմոսեր-
գութեանց և թէ այլոց :

Վասնզի բարեգոյն համարիմ միշտ գիտու-
թեամբ աղօթել , քանզի թէ ոյժ և գիշեր շարժե-

Ըով

լով զշրթունս և զլեզուս, ոչ իմանալ զգե-
տաւորութիւն խոստովանութեան: Վասն որոյ
հարկաւոր համարեցի զայս եկլեսիաստիկ անու-
անեալ գրուածքն՝ տպագրել, ըստ համեմատու-
թեան մի և նոյն օրինակին որպէս տպագրե-
ցեալ ՚ի յԱստուածաշունչ գիրն: և յօրինել ըզ-
նա յատուկ գրքուկ՝ որ յաջողակ լինիցի մանկանց,
ունիլ ընդ իւրեանց թեթևագոյն՝ որպէս զսաղ-
մոսն, որ յընթերցմանէ սորին գտցեն զգիտու-
թիւն, զիմաստութիւն և զհանճար: որ առաւել
արժէ քան զոսկի և քան զականս պատուականս:
Նաև՝ աղաչեմ առ ամ̃ ուսուցչաց մանկանց հայոց,
զի մի հարկադրեսցեն մանկանց ընթեռնուլ
առաւել քան թէ հինգ տուն ՚ի միում աւուր.
և մի թողցեն լռկանիլ նորոգ ընթերցա-
մունս մինչև երեկեան հինկ տան բացատրու-
թիւնն և դիտաւորութիւնն չմնացէ ՚ի գլուխ
իւրեանց: զի սովաւ յուսամ ՚ի Տէր, զի ար-
ժանի արասցէ մանկանց հայոց՝ առնուլ ճաշա-
կըն ՚ի քաղցրութենէ պտղոյն իմաստութեան և
հանճարոյ. որքեն հաստատի դարման անձանց իւ-
րեանց ՚ի ժամանակի կենաց ՚ի յայսմ աշխարհի՝ և
յաւիտենական փառաց ՚ի հանդերձելումն:

[illegible]

[illegible] Տէր

Յ[illegible]

Կթ.

Ոչինչ հէքեաթ չէ՛ անկատար է
զբօսանք նաւեր՝ ու կարծ իր
Այսպէս և ծնողքին՝ խորը խնամով
ու հեր պատմողն թարգմանող եղա.

Նաւ
Նաւ
Ճեւան
Ճեւան

ԵԿԵՂԵՍԻԱՍՏԻԿՈՆ

Գլուխ Առաջներորդ։

ԱՄԵՆԱՅՆ ԻՄԱՍտութիւն ի Տեառնէ է. և ընդ նմա եղև միշտ. և է յառաջ քան զյաւիտեանս։

2 Զաւազ ծովու. և զշիթս անձ-

և

րևաց. և զաւուրս ժամանակաց ո՞ թո-
ւեաց : զբարձրութիւն երկնի . և զըն-
լայնութիւն երկրի . և զխորութիւն ան-
դնդոց ո՞ չափեաց :

3 Զիմաստութիւն Տ՟ն՝ նախընթաց ա-
մենեցուն ո՞վ հետազօտեաց :

4 Յառաջ քան զամ հաստատեցաւ
իմաստութիւն . և զգօնութիւն հանճա-
րոյ յաւիտենից :

5 Աղբիւր իմաստութեան բանն Տ՟ն ՚ի
բարձունս . և մուտք նր պատուիր-
րան մշտնջենաւոր :

6 Արմատ իմաստութեան ո՞ւմ յայտնե-
ցաւ . և զբորբոքումն նորա ո՞վ ծա-
նեաւ :

7 Խրատ իմաստութեան որո՞յ յայտ եղև,
և բացայայտ . և զբազմապատկու-
թիւն մտաց նորա ո՞վ իմացաւ :

8 Մի է բարձրեալ Ա՟րրիչ ամենակալ. և
թագաւոր կարող. ահեղ յոյժ. որ նստի
՚ի վր. աթոռոյ իւրոյ. և իշխող Տ՟ր :

Ինքն

9 Ինքն ստեղծ զնա հոգւով սրբով.
և ետես. և թուեաց. և չափեաց։
10 Եւ սփռեաց զնա 'ի վր ամենայն իւ-
րոց գործոց և 'ի վր ամ մարմնոյ
ըստ պարգևաց իւրոց. և բաշխեաց զնա
սիրողաց իւրոց։
11 Երկիւղ Տն փառք և պարծանք. և
խնդութիւն. և պսակ ցնծութեան։
12 Երկիւղ Տն ուրախ առնէ զսիրտ.
զշնորհս և զխնդութիւն. և զերկայն
աւուրս մատուցանէ։
13 Որ երկնչի 'ի Տէ, զբարիս գտցէ 'ի
վախճանի. և յաւուր կատարածի
իւրոյ օրհնեսցի։
14 Իղձ Այ պատուելի իմաստութիւն։
15 Այլ այն որոց երևեսցի 'ի տեսլեան.
ըղձան նմա տեսլեամբ. և 'ի ծա-
նօթութիւն մեծամեծաց իւրոց։
16 Սկիզբն զգօնութեան երկիւղ Տն. և
ընդ հաւատացելոց յարգանդի ստեղ-
ծաւ։ ընդ ընտրելոց զաւակաց
ըն

ընթանայ . և ընդ արդարոց՝ և հաւա-
տարմաց ծանօթանայ ։
17 Երկիւղ Տն գիտութեան կրօնաւորութի ։
18 Կարգաւորութի պահեսցէ՝ և ար-
դարացուսցէ զսիրտ . զքաղցրութի
և զուրախութիւն տացէ ։
19 Երկիւղածի Տն բարւոք եղիցի . և
յաւուրս կատարածի նր օրհնեսցի ։
20 Սրութի իմաստութեան է երկնչել
յԱյ . և լրութի յարմնեաց նր ։
21 Զամ զտուն նր լցուսցէ ՚ի տոհմա-
կանաց . և ընդունելի ՚ի գանձուց
նորա ։
22 Պսակ իմաստութեան երկիւղ Տն .
լրացուցանօղ խաղաղութե . և պտղոյ
փրկութեան ։
23 Ե՛ տես՝ և թուեաց զնա ։ երկա-
քանչիւրքն են պարգևք Այ ։
24 Զգիտութի և զիմացուած հան-
ճարոյ իմաստութե յայտնեսցէ . և
զփառս ունողաց զինքն՝ բարձրա-

ցու-

ցուցանէ ։

25 Արմատ իմաստութեան է երկնչիլ ՚ի
Տէ . և ոստք նորա երկարամիտք ։
26 ՚Ի գանձս իմաստութեան իմացուած՝
և գիտութեան երկիւղածութիւն ։ իսկ
գարշումն ՚ի մեղաւորաց իմաստուի ։
27 Երկիւղ Տն աղարտէ զմեղս ։
28 Զի որ առանց երկիւղին է . ոչ կա֊
րիցէ արդարանալ ։ զի բարկութիւն
ցասման նորա կործանումն նորա է ։
29 Մինչև ՚ի ժամանակն տևէ համ֊
բերողն՝ և յետոյ վերստորուի քաղ֊
ցրութեամբ ։
30 Բարի զգացումն մինչև ՚ի ժամանակն
թաքուցանէ զբանս նր . և շրթունք
բազմաց ճառեսցեն զգացումն նր ։
31 Ներ գանձուց իմաստութեան նշա֊
նակութիւն խրատու ։
32 Իսկ գարշումն ՚ի մեղաւորի պաշ֊
տօն առ Ած ։
33 Որդեակ՝ ցանկացեալ իմաստութե .

պա

ճահեան զարդարութիւն. և ԱԾ
պարգևեսցէ զնա քեզ:
34 Զի իմաստութի և զգօնութիւն
երկիւղ Տնէ. և որ ինչ հաճոյէ
նմա:
35 Հաւատ և համեստութի լցուսցէ
զգանձ նորա:
36 Մի՛ լիցիս անհաւատ երկիւղի Տն
և մի՛ մերձեսցիս առ նա երկմտիւ
սրտիւ:
37 Մի՛ կեղծաւորիր առաջի մարդ-
կան. և մի՛ գայթագղեսցիս շըր-
թամբք քով:
38 Զգուշացիր ՚ի նոցանէ. մի՛ գուցէ
անկցիս. և տարածցես անձին քոյ
զանպատուութիւնս:
39 Նաև բացայայտեսցէ ԱԾ զծածուկ-
սըն քո. և ՚ի մէջ ժողովարանի կո-
խան արասցէ զքեզ:
40 Վասնզի մերձեցար չարաբարոյութ
առ Տր. և սիրտ քո լի է նենգութ
և

և խորամանկութեամբ ։

ԳԼ: Ի

1 Որդեակ եթէ մերձենաս ծա-
ռայել Տ.ն, կա՛ց յարդարութեան . և
յերկիւղի . և պատրաստեա՛ զան-
ձն քո 'ի փորձութեան ։
2 Կոճաճեա՛ զսիրտ քո՝ և տո՛ր . խո-
նարհեցո՛ զունկն քո՝ և ընկա՛լ զբա-
նըս հանճարոյ ։ և մի՛ անձապարես
ցես 'ի ժամանակի անյաջողութեան ։
3 Տևեա՛ համբերութեամբ Տ.ն . ընդակ-
ցի՛ր Տ.ն, և համբե՛ր . զի բող-
բոջեսցին 'ի վախճանի կեանք քո ։
4 Ամենայն որ գքև պատիցի՝ ընկա՛լ .
և 'ի ցաւս տո՛ր . և 'ի նուաստութեան
քոյ զհամբերութիւն ստացի՛ր ։
5 Զի 'ի հուր հրոյ փորձի ոսկի և ար-
ծաթ . իսկ մարդիկք ընդունելիք
'ի բովում խոնարհութեան ։

6 Հաւատամ ՚ի Տր̃ և ըղձասցի քեզ.
և ուղիղ կալջիր զճանապարհս քո.
և յուսասջիր ՚ի նա ։

7 Երկիւղածք Տն̃ ակն կալէք ողոր-
մութեան նր̃ . և մի խոտորիք ՚ի նմա-
նէ . զի մի կործանեսջիք ։

8 Որք երկնչիք ՚ի Տէ̃ հաւատացէք
՚ի նա . և ոչ ունայնասցին վարձք
ձեր ։

9 Երկիւղածք Տն̃ յուսացարուք ՚ի
նա . և ՚ի զուարճութի̃ եկեսցէ ձեզ
ողորմութիւն ։

10 Որք երկնչիք ՚ի Տէ̃ սիրեցէք զնա.
և լուսաւորեսցին սիրտք ձեր ։

11 Հայեցարուք որդիք ՚ի ծնունդս
մարդկան . և դիտասջիք զի ոչ ոք
յուսացաւ յԱյ̃ . և յամօթ եղև ։

12 Օ՜ի ով եկաց ՚ի պատուիրանս նր̃ ,
և ՚ի բաց թողաւ . կամ ով կարդաց
առ նա , և անտես արար զնա ։

13 Օ՜ի գթած և ողորմած է Այ̃ . և

թո

թողու յաւուր տառապանաց ըզ-
մեղս . և հովանի է ամենեցուն խնդ-
րողաց իւրոց ճշմարտութեամբ :
14 Վայ երկմտից . և շրթանց անօրի-
նաց՝ և ձեռաց չարագործաց՝ և
մեղաւորի , որ շրջիցի երկու երկո-
քումբք ճանապարհօք :
15 Վայ լքելոց սրտից . որք ոչ հա-
ւատան Ի.Ն . և վասն այնորիկ ոչ
պահպանին ՚ի նմանէ :
16 Վայ այնոցիկ՝ որք կորուսին զհամ-
բերութի . և որք ՚ի բաց թողին ըզ-
ճանապարհս ուղիղս . և դարձան
՚ի ճանապարհս թիւրս :
17 Եւ զինչ արասցեն յորժամ նկա-
տել սկսանիցէ Տր :
18 Երկիւղածք Տն. ոչ լիցին անհնա-
զանդք բանից նորա . և որք սիրեն
զնա , պահեսցեն զճանապարհս
նորա :
19 Երկիւղածք Տն խնդրեսցեն զհա-
ճոյս

ճոյս նորա . և որք սիրեն զնա՝
լցցին յօրինաց նորա :
20 Երկիւղածք Տ՟ն պատրաստեսցեն
զսիրտս իւրեանց . և առաջի նորա
ծք արասցեն զհոգիս իւրեանց :
21 Երկիւղածք Տ՟ն պահեսցեն զպա-
տուիրանս նր՟ . և սպասեսցեն մին-
չև 'ի ներողականութե՟ն նորա :
22 Եւ ասասցեն՝ եթէ ոչ զղջասցուք,
անկցուք 'ի ձեռս Տ՟ն, և ոչ 'ի ձե-
ռս մարդկան :
23 Զի ըստ մեծութե՟ն նր՟ . այսպէս և
ողորմութի՟ն նր՟ ընդ նմին է :

ԳԼ: Գ

1 Որդւոյ իմաստնոյ՝ եկեղեցի ար-
դարոց . և ցեղ նոցա հնազանդու-
թիւն, և սէր :
2 Զպատուիրանս հօր լուարո՛ւք որ-
դիք . և այնպ՟է արարէք՝ զի կեցջիք:

Զի

3 Զի Տ՟ր զհայր պատուեաց որդ-
ւովք . և զիրաւունս մօր խնդրե-
լով հաստատեաց յորդիս ։
4 Որ սիրէ զՏ՟ր աղօթէ վ՟ն մեղաց .
և պարունակէ զինքն ՚ի նմ՟ա . և յա
ղօթս աւուրց ունկնդիր լինի ։
5 Եւ որպէս որ գանձէ . այնպէս և
որ պատուէ զմայր իւր ։
6 Որ պատուէ զհայր իւր՝ զուարճա-
ցի որդւովք . և յաւուր աղօթից
իւրոց լուեալ լիցի ։
7 Որ պատուէ զհայր իւր . կեցցէ կե-
նօք երկայնագունիւք . և որ հնա-
զանդի հօր՝ զովացուսցէ զմայր ։
8 Որ երկնչի ՚ի Տ՟է պատուէ զծնօղս .
և իբրև տերանց ծառայեսցէ ն՟ց՝
որք զինքն սերեցին ։
9 ՚Ի գործս և ՚ի խօսս և յամ՟ ժուժ-
կալութե՟ պատուեա զհայր ։
10 Զի ՚ի վերայ եկեսցէ քեզ օրհնութ՟
՚ի նմանէ . և օրհնութ՟ նր՟ մինչև ՚ի

վախ

վախճան մնասցէ ։

11 Օրհնութիւն հօր հաստատէ զտունս
որդւոց . իսկ անէծք մօր խախտեն
զհիմունս ։

12 Մի պարծիր յարհամարհանս հօր
քո . զի ոչ է քեզ փառք անար-
գանք նորա ։

13 Զի փառք մարդոյ ՚ի մեծարանաց
հօր իւրոյ . և նախատինք որդւոյ ,
հայր թարց պատուոյ ։

14 Որդի՛ զօրավիգն լեր ծերութեան
հօր քո . և մի տրտմեցուցես զնա
՚ի կեանս նորա ։

15 Եւ եթէ պակասեսցի զգայարա-
նաւ՝ զներումն տուր . զի ողորմութիւն
հօր ոչ եղիցի ՚ի մոռացումն ։

16 Զի սակս մեղանաց մօր ընդդիմա-
նայ քեզ բարի ։

17 և յարդարութեան շինեսցի քեզ . և
յաւուր նեղութեան յիշատակեսցի քեզ ։

18 Նուաւել փառահամբաւ է , որ թո-

ղու

ղու զհայր . և անիծեալ է յՏ՜ն որ
դառնացուցանէ զմայր ։

19 Որդեակ հեզութեամբ զգործս քո կա-
տարեա . և ՚ի վերայ մարդկան ըզ
փառս սիրեսցես ։

20 Որչափ մեծ ես՝ խոնարհ կալ զքեզ
քան զամենեսեան . և առաջի
Տ՜ն գտցես զշնորհ ։

21 քանզի մեծ զօրութ՜ի Տ՜ն միայնոյ՝
և ՚ի խոնարհից պատուի ։

22 Զբարձրագոյնս քան զքեզ մի յու-
զեսցես . և զօրեղագոյնս քան ըզ
քեզ մի քններսցես ։ այլ զոր ինչ հրա-
մայեաց քեզ Տ՜ր . զայն խորհեաց
միշտ . և ՚ի բազում գործս նորա մի
լինիր հետաքրքիր ։

23 Զի ոչ է քեզ հարկաւոր . զայնս ,
որք ծածկեալքն , տեսանել ա-
չօք քովք ։

24 ՚Ի վերա ունայնից իրաց մի լինիր
զննօղ բազմապատկաւար . և ՚ի

գոր

զգործս նորա յոլովս ոչ եղիցիս հե-
տաքննիր ։

25 Օ՛ր բազմապատկեսցէ քան զզգա-
ցումն մարդկան ցուցեալքն են քեզ ։
26 Օ՛ր զյոլովս գայթագղեցոյց վերա
նկատառումն նոցա · և նմանայնութե
բուռն եհար զդացումն նոցա ։
27 Սիրտ կարծր ունիցի չարաբար նեղ
վերջնում · որ սիրէ զկորուստ ·
'ի նմին կորիցէ ։
28 Սիրտ ընթացող յերկուս ճանա-
պարհս , ոչ ունիցի զբարեդիպուած-
ութիւն · և թիւրն սրտիւ 'ի նոսին
գայթագղեսցի ։
29 Սիրտ չարայոյզ ծանրասցի ցաւօք ·
և մեղաւորն յաւելցի 'ի մեղանչել ։
30 Փորձվարանի ամբարշտաց ոչ եղիցի
բժշկութիւն · զի տունկ մեղաց ար-
մատասցի 'ի նմա · և ոչ իմասցի ։
31 Սիրտ իմաստնոյ իմանի իմաստութք ·
և ունկն բարի լուիցէ հանդերձ
ամի՛

ամե՟ ցանկալ՟ զիմաստութիւն ։

32 Իմաստուն սիրտ և իմացուն 'ի բաց
քարշեսցէ զինքն 'ի մեղաց ․ և ներ
գործոց արդարութե՟ բարեբախտաձաւ֊
ունիցի ։

33 Զհուր վառեալ շիջուցանէ ջուր ․
և ողորմութիւն ընդդիմանայ մեղաց ։

34 Նմ՟ Տ՟ր ակնարկող է այնորիկ ․ որ
հատուցանէ զգոհութիւն ․ յիշէ զնա
'ի յետնում ․ և 'ի ժամանակի գլոր֊
ման իւրոյ գտցէ զհաստատութիւն ։

ԳԼ․ Դ ։

1 Որդեակ յողորմութենէ աղքատի
մի զլասցիս ․ և զաչս քո մի դար֊
ձուսցես յաղքատէ ։

2 Զանձն քաղցեալ մի անտես ա֊
րասցես ․ և մի դառնացուսցես զաղ֊
քատն 'ի տկարութեան իւրում ։

3 Զսիրտ տառապելոյ մի զայրացու֊

ցա

ցանէր. և մի՛ յապաղեր զաւուրս
կարօտելոյն ։
4 Զաղաչանս մշտացելոյ մի՛ ՚ի բաց
ձգեսցես. և մի՛ դարձուսցես զե-
րեսս քո ՚ի կարօտելոյ ։
5 Ի՛նչքաւորէ մի՛ դարձուսցես զաչս
քո վասն բարկութեան. և մի՛ թողցես
խնդրողաց՝ զքեզ զկնի անիծանել ։
6 Զի յորժամ դառնացեալ մտօք
անիծանէ զքեզ. լսելի լինին ա-
ղօթք նորա. և լուիցէ նմա. որ
արար զնա ։
7 Ժողովոյ աղքատաց քաղցրաբանս
զքեզ արասցես. և իշխանաց խո-
նարհեցո՛ զանձն քո. և մեծացուս-
ցես խոնարհութբ զգլուխ քո ։
8 Խոնարհեցո՛ աղքատի առանց տրտ-
մութեն զունկն քո. և հատո՛ ըղ
պարտ քո. և պատասխանի նմա
խաղաղարարութբ ՚ի հեզութեն ։
9 Փրկեա՛ զզրկեալն ՚ի ձեռաց զրկողաց ։

և մի կարծրաբար զայրասցիս ՝ ան-
ձին քում ։
10 ՚Ի դատել ժողովրդեան լե՛ր ողոր-
մասիրտ իբրև զհայր . և փոխանակ
առն մօր նոցա ։
11 Եւ եղիցիս դու իբրև որդի բար-
ձրելոյն հնազանդ . և ողորմեսցի
քեզ առաւել քան զմայր ։
12 Իմաստութի՟ որդւոց իւրոց զկեանս
ներշնչեաց . և ընկալաւ զխնդ-
րօղս իւր . և նախընթաց եղև ՚ի
կեանս արդարութեան ։
13 Եւ որ զնա սիրէ . սիրէ զկեանս .
և որ կանխէ առ նա . գիրկս ար-
կանէ զհաճոյիւք նորա ։
14 Որք կալցին զնա . զկեանս ժա-
ռանգեսցեն . և ուր ՚ի ներս մտցէ ,
օրհնեսցէ զնա Տ՟ր ։
15 Որք ծառայեն նմա , հետևօղք
եղիցին սրբոյ . և զնա , որք սիրեն
զնա , սիրէ Տ՟ր ։

Ո

Гос.
ՀՍՍՀ-Арм.ССР
им. А. Мясникяна

16 Որ լսէ նմա. դատեսցէ զհեթա-
նոսս և որ յառեալ հայի ՚ի նա,
մնասցէ յուսով ։
17 Նէ հաստատեսցէ նմա. ժառան-
գեսցէ զնա. և եղիցին ՚ի հաստա-
տութեն արարածք նր ։
18 Վնանգի ՚ի փորձութեան շրջի ընդ-
նմա՝ և ներ նախկնաց ընտրեց զնա ։
19 Օերկիւղ. և զկասկած. և ըզ-
փորձութի ներածից ՚ի վերա նր.
և խոշտանկեսցէ զնա ՚ի ներդութե
ուսմանն իւրոյ. մինչև հետամուտ
լիցի նմա ներխոկացմանց իւրոց. և
հաւատասցէ անձին նր ։
20 Նաէ հաստատեսցէ զնա. և զըն-
թացս ուղիղս առածցէ առ նա. և
ուրախ արասցէ զնա ։
21 Նաէ մերկացուսցէ զծածուկս իւր
նմա. և գանձեսցէ ՚ի վերա նորա
զգիտութիւն. և զմակացութիւն
արդարութեան ։

Իսկ

22 Իսկ եթէ մոլորեսցի . 'ի բաց թող-
ցէ զնա . և մատնեսցէ զնա 'ի ձե-
ռս թշնամեաց իւրոց :
23 Որդեակ պահեա՛ զժամանակ . և
խորշեա՛ց 'ի չարէ :
24 Վասն անձին քոյ մի՛ կրեր զամօթ
ասել զճշմարիտն :
25 Զի է ամօթ առածօղ զմեղս . և է
ամօթ առածօղ զփառս և զշնորհս :
26 Մի՛ առնուցուս ակն ընդդէմ երե-
սաց քոց . և մի՛ ընդդէմ անձին քոյ
զստութիւն :
27 Մի՛ պատկառեցուսցես զմերձա-
ւորս քո անկման իւրում :
28 Մի՛ արգելուր զբան 'ի ժամանակի
փրկութեան : մի՛ թաքուցաներ զիմաս-
տութիւն քո 'ի գեղեցկութեան իւրում :
29 Զի ներ լեզուոնում իմաստնում
արժանաւոր ճանաչի . և զգօնու-
թիւն . և գիտութիւն . և ուսում-
ներ բանում զգօնացելոյ . և հաս-

տատ

տեսուչի ներք գործոց արդարութե ։

30 Մի՛ ընդդէմ՝ ատեացես բանի ճըշ-մարտութե ումեք եղանակաւ. և յաղագս ստութե անուսումնութե քոյ ամաչեա՛ ։

31 Մի՛ ամաչեսցես խոստովան լինել զմեղս քո. և մի՛ ներքևեսցես ըդ քեզ ամի մարդոյ վասն մեղաց ։

32 Մի՛ ընդդիմանայր ընդդէմ հզօրի. և մի՛ ջանասցիս ընդդէմ բաղխման գետոյ ։

33 Սակս արդարութե մարտիր վասն անձին քոյ. և մինչև ՚ի մահ ճըգ-նեաց սակս արդարութե. և Տ՟ր պատերազմի փոխանակ քո ընդ թըշ-նամիս քո ։

34 Մի՛ լինիր շուտափոյթ լեզուաւ քով. և անշահ և լքեալ ՚ի գործս քո ։

35 Մի՛ լինիր իբրև առիւծ ՚ի տան քոյ. կործանող բարեկամի քոյ,

և

և օգնող հնազանդելոց քոց:

36 Մի լիցի ձգեալ ձեռն քո առ-
նուլ, և առ'ի տալն կարկամեալ:

Գլ: Ե

1 Մի՛ ձկտիր առ ստացուածս անիրաւս. և մի՛ ասասցես՝
է ինձ բաւական 'ի կեանս: զի
ոչ ինչ օգուտ լիցի 'ի ժամանակի
վրէժխնդրութեան և պատերազմի:

2 Մի՛ գնար երթալ զօրութեամբ քով
ցանկութեան սրտի քոյ:

3 և մի՛ ասասցես՝ զիա՞րդ կարացի.
կամ ո՞վ որ զիս նուաճեսցէ վասն ա-
րարոց իմոց: զի Տէր վրէժխնդիր
վրէժխնդրեսցէ:

4 Մի՛ ասասցես մեղայ. և զի՞նչ ինձ
պատահեցաւ տրտմական: զի բարձ-
րեալն է երկայնամիտ հատուցանող:

Մի

5 Վ̃ քաւուն մեղաց մի՛ լինիր թարց
տրտմութեն ։ և մի՛ յաւելուցուս ըզ
մեղս ՚ի վերայ մեղաց ։
6 Եւ մի՛ ասասցես . գթութիւն Տ̃ն
մեծ է . և բազմութիւն մեղաց իմոց
ողորմեսցի ։
7 Զի ողորմութի և բարկութի յայն-
մանէ փութով մերձաւորին . և ՚ի
մեղաւորս ակնարկէ բարկութի նր ։
8 Մի՛ յապաղեր դառնալ առ Տ̃ր . և
մի՛ ձգեր յօրէ յօր ։
9 Զի յանկարծակի ելեսցէ բար-
կութի նր . և ՚ի ժամանակի վրէժ-
խնդրութե քայքայեսցէ զքեզ ։
10 Մի՛ լինիր զբաղեալ ՚ի փարթա-
մութիս անիրաւս . զի ոչ ինչ օգ-
նեսցեն քեզ յաւուր պատերազ-
մի և վրէժխնդրութեան ։
11 Մի՛ հողմակոծեսցես զքեզ ամե-
նայնիւ հողմով . և մի՛ գնասցես
յամ̃ ճանապարհ . զի այսպէս մե-
ղա

զանօր փորձի երկկեղծութեն ։

12 Լեր հաստատուն 'ի ճանապարհի
Տե՛ն. և 'ի ճշմարտութե՛ն զգօնութե՛ն
քոյ. և իմաստութե՛. և հետևես-
ցի քեզ բան խաղաղութե՛ն և ար-
դարութե՛ն ։

13 Լեր հեզ առ 'ի լսել զբան. զի
իմասցիս, և հանդերձ իմաստութ՟
արտաբերեսցես զպատասխանի ճշ-
մարիտ ։

14 Եթէ գոյ քեզ իմաստութի՛, պա-
տասխանեա՛ մերձաւորին. իսկ եթէ
ոչ, ափ 'ի բերան լիցիս. մի՛ ըմ-
բռնեսցիս 'ի բանս անզգօնս, և
պատկառեսցիս ։

15 Պատի՛ւ և փառք 'ի խօսս զգաստի.
իսկ լեզու անխոհականի կործա-
նումն է իւրեան ։

16 Մի՛ յորջորջեսցիս բանսարկու. և
լեզուաւ քով մի՛ ըմբռնեսցիս՝ և
ամաչեսցես ։

Զի

17 Զի 'ի մէջ գողոյ է ամօթ՝ և ըղ
զղջումն. և նշաւակութիւն չա-
րագոյն 'ի մէջ երկլեզուին. իսկ բամ-
բասկոտին ատելութի՝ և թշնամութի
և հայհոյութիւն։
18 Արդարացո՛ զստրուկն. և զմեծ՝
նմանապէս։

ԳԼ. Զ.

1 Մի լինիր փ̅ բարեկամի թշնա-
մի մերձաւորին. զի զնախա-
տինս՝ և զթշնամանս ժառանգեսցէ
չար. և ամենայն մեղաւոր մախա-
ցող և երկլեզու։
2 Մի զքեզ հպարտացուսցես 'ի խոկ-
ման անձին քոյ իբրև զցուլ. մի
գուցէ լռեսցի զօրութի̅ քո 'ի ձեռն
յիմարութե̅ն։
3 Եւ զտերևս քո կերիցէ. և զպը-
տուղ

տուղս քո կորուսցէ . և թողցես
երբև փայտ ցամաքեալ յանապատի:
4 Զի անձն չարայոյզ ցրուեսցէ՝ որ
ունի զինքն . և յուրախութիւն թշնա-
մեաց տայ զայն . և առբերէ 'ի բա
ժին ամբարշտաց :
5 Բան քաղցր բազմապատկէ զբա-
րեկամս . և կակղացուցանէ զթշ-
նամիս : և լեզու շնորհակալու 'ի
բարւոք մարդում առատանայ :
6 Բազումք խաղաղարարք լիցին քեզ.
և խորհրդակից լիցի քեզ մի 'ի հա-
զարաց :
7 Թէ ստանաս զբարեկամ, 'ի փոր-
ձութեան ստասցիր զնա . և մի դիւրա-
հաւատասցես նմա :
8 Զի է բարեկամ ըստ ժամանակի
իւրում . և ոչ մնասցէ յաւուր նե-
ղութեան :
9 Եւ է բարեկամ . որ դառնայ 'ի
թշնամութի . և է բարեկամ, որ
զա

զատելութիւն և զկագ՝ զաղմուկ և
թշնամանս յայտնեսցէ ։
10 Է՛ ես ընկեր սեղանոյ . և ոչ մնաս-
ցէ յաւուր հարկաւորութեան ։
11 Բարեկամ թէ մնասցէ ամրացեալ.
եղիցի քեզ իբրև զհամհաւա-
սար . և ՚ի դըրացիս քո հաւատար-
մաբար գործեսցէ ։
12 Թէ խոնարհեսցուսցէ զինքն հան-
դէպ քեզ . և յերեսաց քոց թա-
քուսցէ զինքն . զհամաշունչ ստա-
սցիս զբարեկամութիւն բարի ։
13 ՚Ի թշնամեաց քոց զա՛տ կաց . և ՚ի
բարեկամաց զգուշասցիր ։
14 Բարեկամ հաւատարիմ հովանա-
ւորութիւն հզօր . իսկ որ գտանէ զը-
նա . գտանէ զգանձ ։
15 Բարեկամի հաւատարմի ոչ ինչ է
համեմատութիւն . և ոչ է արժանի
կշիռ ոսկւոյ և արծաթոյ հանդէպ
բարութեան հաւատոյ նորա ։

Բա

16 Բարեկամ հաւատարիմ բժշկա-
կանութիւն կենաց՝ և անմահութեան ։
և որք երկնչին 'ի Տէ՟ գտցեն զնա ։
17 Որ երկնչի յա՟յ՝ հասարկապ՟ ստասցի
զբարեկամութիւն բարի . զի իբ՟ նմա
եղիցի բարեկամ նորա ։
18 Որդեակ, 'ի մանկութենէ քում ընկալ
զուսումն . և մինչև 'ի ծերութիւն
գտցես զիմաստութիւն ։
19 Իբրև այն, որ վարէ՝ և սերմանէ՝
մատի՛ր առ նա . և սպասեա՛ բարե՟ց
պտղոց նորա ։
20 Զի ներ գործում նորա սակաւիկ
մի աշխատեսցես . և փութով կե-
րիցես 'ի տոհմականաց նորա ։
21 Զի արդ կարի դժուարին է հան-
ճար տգխտաց մարդոց . և ոչ մնաս-
ցէ 'ի նմա անմիտն ։
22 Իբրև քարի զօրութիւն փորձառութ՟
լիցի 'ի նոսա . և մի յամեսցէն 'ի
բաց ձգել զնա ։

Զի

23 Զի զգօնութիւն ուսմանն ըստ անուա-
նան նորա է. եւ ոչ է բազմաց յայտ-
նի. իսկ որոց ծանօթացեալ է. նեբ-
ձայ մինչեւ ի հայեցուածն ԱՅ.
24 Լուր ինձ որդեակ՝ եւ ընկալ զխոր-
հուրդս իմացման. եւ մի ի բաց
ձգեսցես զխորհուրդ իմ.
25 Արկ զոտս քո յոտնակապս նորա.
եւ յանուրս նորա զպարանոց քո.
26 Ընթադրեա զուս քո՝ եւ բարձ ըզ-
նա. եւ մի ծուլասցիս ի շղթայից
նորա.
27 Ամենայնիւ հոգով քով մատիր ա-
նա. եւ ամենայնիւ զօրութբ̃ քով
պահեա զճանապարհս նորա.
28 Հետազօտեա նմա՝ եւ յայտնեսցի
քեզ. եւ պարփակեալ մի թողցես
զնա.
29 Զի ի վախճանի գտցես զհանգիստ
ի նմա. եւ շարադարձցի քեզ ի
զուարճութիւն.

Լսէ

30 Եւ եղիցին ոտնակապք նորա ՚ի
պահպանութիւն զօրութե՝ և խա-
րիսխք առաքինութեան . և ա-
նուրք նր յաթոռ փառաց :

31 Զի գեղ կենաց է ՚ի նմա . և շըղ-
թայ նր կապ փրկութե :

32 Զի վերարկու փառաց զգեցցիս ըզ-
նա . և զպսակ շնորհաց վերադիցես
քեզ :

33 Որդեակ՝ թէ զգուշասցիս լինել,
ուսցիս . և եթէ համաձայնեսցես
զհոգի քո՝ իմաստուն եղիցիս :

34 Եթէ խոնարհեցուսցես զունկն քո՝
առընկալցիս զմակացութի . և թէ
սիրեսցես լսել՝ իմաստուն եղիցիս :

35 Առ բազմութե ծերոց նրբահայ-
եցաց կաց . և իմաստութեան նոցա
՚ի սրտէ շարադիեց . զի զամ զպատ-
գամն Այ կարասցես լսել . և ա-
ռակք գովութեան մի փախիցեն
՚ի քէն :

Եւ

36 Եթէ տեսցես զոք հանճարեղ,
կանխեա առ նա. և զսանդուղս
դրաց նորա մաշեսցէ ոտն քո։
37 Զմտածութիւն քո կալ ՚ի հրամանս
Տ.Ն. և ՚ի պատուիրանս նորա առ-
յաւէտ յանապաղորդեա։ և
նա տացէ քեզ զսիրտ. և ցանկու-
թիւն իմաստութեան տացի քեզ։

ԳԼ. Է.

1 Մի՛ գործեր զչար. և զքեզ մի՛
ըմբռնեսցեն։
2 ՚Ի բաց լեր յանիրաւէ. և մերժես-
ցին ՚ի քէն չարք։
3 Որդեակ՝ մի՛ սերմաներ զչարիս յա-
կօսս անիրաւութեան. և մի՛ հնձես-
ցես զնոսա եօթնպատիկ։
4 Մի՛ խնդրեր ՚ի Տէ զառաջնորդութի.
և ոչ ՚ի թագաւորէ զաթոռ պատուոյ։
5 Մի՛ զքեզ արդարացուցաներ առաջի
Տ.Ն

Տ՛ն. քանզի ճանաչօղ սրտի ինքնէ.
և համդէպ թագաւորի մի՛ կամիր
տեսանել իմաստուն ։
6 Մի՛ խնդրեր լինել դատաւոր. եթէ
ոչ կարասցես զօրութե՛ բառնել
անիրաւաց. մի՛ գուցէ զանդիտեսցես
յերեսաց հզօրի. և դնիցես գայ-
թագղութիւն յիրաւունս քո ։
7 Մի՛ մեղանչեսցես 'ի բազմութիւն
քաղաքի. և մի՛ զքեզ արկցես 'ի
ժողովուրդ ։
8 Մի՛ կապեսցես զմեղս երկպա-
տիկս. զի և ոչ 'ի միում եղիցիս
անպարտ ։
9 Մի՛ լինիր կարճամիտ հոգւոջ քում ։
10 Յ՛ղօթել և առնել զողորմութի՛ մի՛
անտես առներ ։
11 Մի՛ ասիցես. 'ի բազմութե՛ ընծայից
իմոց հայեսցի Տ՛ր. և 'ի մատու-
ցանելն իմ Տ՛ն բարձրելոյ զընծայս
իմ ընկալցի ։

Մի՛

12 Մի՛ այպանեսցես զմարդ 'ի դառնութեան անձին. զի է՛ որ խոնարհեցուցանէ՝ և բարձրացուցանէ՝ շրջահայեացն Ա՟Ծ։

13 Մի՛ սերմաներ զստութիւն հակառակ եղբօր քոյ. և ո՛չ 'ի բարեկամի նմանապէս արասցես։

14 Մի՛ կամիր ստել զամ՟ ստութի՟. զի հանապազորդութի՟ն նր ոչ է բարի։

15 Մի՛ ճոխաբան լինիր ներ բազմութեան ծերոց. և մի՛ կրկնեսցես զբանս յաղօթս քո։

16 Մի՛ ատեր զգործս աշխատանաց. և զերկրագործութի՟ զստեղծեալ 'ի բարձրելոյն։

17 Մի՛ զքեզ 'ի թիւ՛ արկցես ներ բազմութեան անխրատից։

18 Յիշեա՛ զբարկութի՟. քանզի ոչ յամեցուսցէ։

19 Խոնարհեցո՛ յոյժ զհոգի քո. քանզի վրէժ խնդրութեան մարմնոյ ամ-

բարշտի՝ հուր և որդն ։

20 Մի՛ վճիռեր 'ի բարեկամէ՝ ընդ դը-
րամոյ փոխանակերով. և ոչ զեղ-
բայր սիրելի վասն ոսկւոյ անգու-
նեսցես ։

21 Մի՛ մեկնիր 'ի կնոջէ զգօնէ՝ և
բարւոյ. ընդորոյ վիճակեալ ես
երկիւղիւն Տ.Ն ։ զի շնորհ ամօթ-
խածութեն նր գեր քան զոսկի ։

22 Մի՛ զայրացուսցես զծառայ ճըշ-
մարտութեամբ գործունեայ. և ոչ
զվարձկան. որ տուեալ է զանձն
իւր ։

23 Ծառայ զգօն լիցի քեզ սիրելի իբ-
րև անձն քո. մի՛ զրկեսցես զնա
յազատութենէ. և մի՛ չքաւոր 'ի
բացթողցես զնա ։

24 Գրաստ դոն քեզ՝ դարմանեա՛ ըզ-
նոսա. և թէ են պիտանիք՝ մնան
առ քեզ ։

25 Ուղիք դոն քեզ՝ խրատեա՛ զնս .

և

և նուաճեալ զնոսա 'ի մանկութե նց ։

26 Դստերք գոն քեզ՝ պահեա՛ զմար-
մինս նց . և մի ցուցցես զդէմ քո
զուարթ նոցա ։

27 Առն տո՛ւր զդուստր քո . և զմեծ-
գործ առնիցես . և առն հանձա-
րեղի տո՛ւր զնա ։

28 Կին եթէ է քեզ իբրև անձն քո՝ մի
հաներ զնա . և ատելւոյ , զքեզ
մի հաւատասցես ։

29 Բոլորով սրտիւ քով պատուեա՛
զհայր քո . և հեծումն մօր քոյ մի
մոռանար ։

30 Յիշեա՛ զի եթէ 'ի ձեռն նոցա ծը-
նեալ ոչ եղիցիս . ոչև լեալ լիցիս .
և հատո՛ նց՝ զիարդ և նոքա քեզ ։

31 Բոլորով անձամբ քով երկի՛ր 'ի Տէ .
և զքահանայս նր սրբ արա ։

32 Մեծայնիւ զօրութբ քով սիրեա՛
զնա՝ որ զքեզ արար . և զպաշտօ-
նեայս նր մի 'ի բաց թողցես ։

Ալա

33 Պատուեա՛ զՏ՟ր ՚ի բովանդակէ
անձնէ քումմէ. և զպատուէ՛ դի՛ր
քահանայից. և քաւեա՛ զքեզ
հանդերձ՝ բազկօք ։

34 Տո՛ւր նոցա զիմաստ. որպէս պա-
տուիրեալ է քեզ. առաջաւորութեց՝
և քաւութե ։ և յակամայէն քումմէ
քաւեա՛ զքեզ սակաւուք ։

35 Օտարս բազկաց քոց. և զզոհ
սրբագործութե մատուցես Տ՟ն.
և զառաջինս սրբոց ։

36 Նո՛ր աղքատաց կարկառեա՛ զձեռն
քո. զի կատարեսցի քաւութին քո՝
և օրհնութիւն քո ։

37 Դարձուցէ տուրք առաջի ամենայնի
կենդանեաց. և ՚ի մեռելոց մի՛ ար-
գելցես զ շնորհ ։

38 Մի՛ պակասեսցես ՚ի մխիթարութէ
սգաւորաց. և ընդ ողբացողաց ձըր-
ջեա՛ց ։

39 Մի՛ զքեզ յուլացուսցէ տեսանել

ԸՂ

զհիւանդս . զի յայսցանէ յանդոր-
րութեան հաստատեսցիս ։

40 Վ՛եր ամենեցուն գործոց քոց յի-
շեա՛ զվախճանս քո . և յաւիտեան
ոչ մերժեսցես ։

ԳԼ: Լ ։

1 Մի՛ կագեր ընդ առն հզօրի . մի՛ գուցէ անկցիս ՚ի ձեռս նորա ։

2 Մի՛ հանդանակիր ընդ առն մեծա-
տան . մի՛ գուցէ ընդդէմ քեզ կա-
ցուսցէ զվէճ ։

3 Զ՛ի զբազումս կորոյս ոսկի՛ և ար-
ծաթ . մինչև ՚ի սիրտ թագաւորաց
ներածգի . և դարձուցանէ ։

4 Մի՛ վիճեսցես ընդ առն լեզուան-
ւոյ . և մի՛ դիզեսցես ՚ի վ՟ր հրոյն
զփայտ ։

5 Մի՛ հաղորդեսցիս ընդ առն անուսմի.
զի մի՛ չարաբար ասիս նախնեաց քոց

խօ

խօսեսցի :

6 Մի՛ անտես արասցես զմարդ դարձուցանող զինքն 'ի մեղաց . և մի՛ նախատեսցես զնա . յիշեա՛ զի ամենեքեան յապականութեան եմք :

7 Մի՛ քամահեր զմարդ ընդ ծերութեան իւրում . քանզի 'ի մէնջ ծերանան :

8 Մի՛ ասեր մահու թշնամւոյ քոյ ուրախանար . գիտելով զի ամենեքեան մեռանելոց եմք . և յուրախութիւն ոչ կամիմ գալ :

9 Մի՛ քամահեր զճառս հնոց իմաստնոց . և յառակս նոց շրջագայիր :

10 Զի 'ի նոցանէ ուսցիս զիմաստութիւն . և զուսումն զգօնութեան : և ծառայել մեծամեծաց առանց տրտնջման :

11 Մի՛ զքեւ անցցէ պատմութիւն հնագունից . զի և ինքեանք ուսան 'ի հարց իւրեանց :

12 Քանզի 'ի նոցանէ ուսցիս զիմացուածս . և 'ի ժամանակի հարկաւո

րու

բուլթեան մարթասցիս տալ զպա-
տասխանի ։

13 Մի՛ բորբոքեսցես զկայծակունս
մեղաւորաց առարկելով ընդ նոսա . և
մի՛ կիզցես բոցով հրոյ մեղաց նոցա ։

14 Մի՛ ներհակ կացցես յերեսս թըշ-
նամանողի . զի մի՛ նստցի իբրև ըդ-
դարանակալ բերանոյ քոյ ։

15 Մի՛ տար փոխ առն հզօրագունի
քև ։ զի եթէ փոխ տացես՝ իբրև
զկորուսեալ կա՛լ ։

16 Մի՛ երաշխաւորեսցես ՚ի վերայ
զօրութեն քոյ . զի եթէ երաշխա-
ւորեսցես . իբրև զհատուցանող
վարկի՛ր զքեզ ։

17 Մի՛ դատախազեր ընդդէմ դա-
տաւորի . քանզի ըստ որում իրաւ է ,
դատէ ։

18 Ընդ համարձակի մի՛ գնասցես ՚ի
ճանապարհ . մի՛ դուցէ ծանրա-
ցուսցէ զչարս իւր ՚ի քեզ ։ զի նա

ըստ

ըստ կամաց խորոց գնայ . և համ-
մայն ընդ յիմարութեան նորա կո-
րընչիս ։

19 Ընդ բարկացողի մի՛ առնիցես ըղ-
կալ . և ընդ համարձակի մի՛ եր-
թիցես յանապատ . քանզի երբե
ոչինչ է առաջի նորա արիւն . և
ուրանոր ոչ է օգնականութիւն ,
ըմպեսցէ զքեզ ։

20 Ընդ յիմարաց 'ի խորհուրդ մի՛ մը-
տաներ . զի ոչինչ կարեն սիրել .
Եթէ ոչ որք նոցա հաճոյք լիցին ։

21 Առաջի օտարի մի՛ արասցես զխոր-
հուրդ զի ո՛չ գիտես զինչ ծնանի ։

22 Մի՛ տա՛ մարդոյ զխորհուրդ քո
յայտնեսցես . մի՛ գուցէ,
ներքերիցէ զշնորհա-
կալութիւն սուտ . և
քամահիցէ
զքեզ ։

1 Մի՛ մախասցիս ընդ կնոջ դրկի
քոյ. զի մի՛ ցուցցէ 'ի վերայ
քո զչարութիւն զարշ ուսման:
2 Մի՛ տացես կնոջ զզօրութիւն անձին
քո. զի մի՛ հասցէ 'ի վերայ զօ-
րութեան քոյ՝ և ամաչեսցես:
3 Մի՛ հայեսցիս 'ի կին բազմակամ.
մի՛ գուցէ անկանիցիս 'ի գուբս նր:
4 Ընդ երգեցիկս մի՛ կանխեր. զի մի՛
լռէիցես զայն. մի՛ գուցէ կորնչիցիս
յազդողութեան նր:
5 Ընդ կոյս մի՛ պշնուր. մի՛ գուցէ
գայթագղեսցիս 'ի դեղ նր:
6 Մի՛ տացես պոռնկութեանց զանձն
քո ներ միում ումեք. զի մի՛ կո-
րուսցես զանձն քո՝ և զժառանգութիւն:
7 Մի՛ շուրջ հայիր 'ի փողոցս քաղա-
քի. և մի՛ մոլորեսցիս 'ի հրապարակս
նորա:
8 Դարձո՛ զերեսս քո 'ի կնոջէ պճ-
նելոյ. և մի՛ շուրջ հայեսցիս 'ի
տե

տեսակ օտար ։

9 Նման տեսակի կնոջ յղւոյք կո-
րեան . և յայսմանէ ցանկութիւն
իբրև զհուր առկիզցէ ։

10 Ամենայն կին՝ որ է պոռնկացեալ,
իբրև զաղբ ներ ճանապարհում
կոխան լիցի ։

11 Գեղով կնոջ օտարի բազումք զար-
մացեալք , խոտեցեալք եղեն զի
խօսակցութիւն նորա իբրև զհուր
առկիզցէ ։

12 Ընդ կնոջ օտարի մի նստցիս ամե-
նևին . և մի ընկողմանեսցիս ընդ
նմա 'ի վերայ մահճի ։

13 Եւ մի վիճեսցես ընդ նմա 'ի գի-
նուում . մի գուցէ խոտորեսցի սիրտ
քո 'ի նա ։ և արեամբ քով սահե-
ցիս 'ի կորուստ ։

14 Մի թողցես զբարեկամ հին . զի
նորն ոչ լիցի նման նմա ։

15 Գինի նոր՝ բարեկամ նոր . հնասցի՝
և

և համեղութեամբ ըմպեսցես զնա՛։

16 Մի՛ նախանձեր ընդ փառս՝ և մի՛ փար‐
թամութեան մեղաւորաց․ զի ո՛չ
գիտես որ հանդերձեալ է կործա‐
նումն նոցա։

17 Մի՛ հաճոյասցին քեզ զրկանք անի‐
րաւաց․ գիտասցես զի մինչև 'ի բո‐
տորկնս ո՛չ հաճոյասցի ամբարշտին։

18 Զերծ՛ և 'ի բաց լեր 'ի մարդոյ՝ որ
ունի զիշխանութիւն սպանանելոյ․ և մի՛
կասկածեսցես յերկիւղէ մահու։

19 Նա՛ եթէ մերձեսցիս առ նա․ մի՛
զայլիմն 'ի մէջ արկաներ․ զի մի՛ 'ի
բաց բարձցէ զկեանս քո։

20 Զհաղորդութիւն մահու գիտասջի՛ր․
քանզի 'ի մէջ որոգայթից մտանես․
և 'ի վերայ ցուեցուցչաց զինու‐
շրօխս։

21 Ըստ զօրութեան քոյ զգուշացի՛ր զքեզ
'ի մերձաւորէ քումմէ․ և ընդ ի‐
մաստնոց՝ և հանճարեղաց բացա‐

տր

տըրեմ ։

22 Արք արդարք եղիցին քեզ խրախ-
ճանակիցք . և 'ի ժամանակի Տ՟ն
եղիցի քեզ փառաւորութի ։

23 Եւ 'ի գիտութեան իցէ քեզ խոր-
հուրդ Տ՟ն . և ամենայն վիպա-
սանութի քո ներ հրամանաց բարձ-
րելոյն ։

24 'Ի ձեռս ճարտարաց գործք գովա-
սանին . և իշխան ժողովրդեան ներ
իմաստութեան խօսից իւրոց . իսկ
'ի գիտութե երկրագունից բան ։

25 Ահաւոր է ներ քաղաքոջ իւրում
այր լեզուանի . և վստահն 'ի բա-
նի իւրում ատելի եղիցի ։

ԳԼ. Ժ.

1 Դատաւոր իմաստուն դա-
տեսցէ զժողովուրդ իւր . և
իշխանաւոր զգօն , կայուն եղիցի ։

Ըստ

2 Ըստ դատաւորին ժողովուրդք՝
այսպէս և պաշտաւորք նորա . և
որպիսի է կառավարող քաղաքին՝
այնպիսիք և բնակիչք ՚ի նմա ։
3 Թագաւոր անխրատ՝ կորուսանէ
զժողովուրդ իւր . և քաղաքք բնա-
կանան ՚ի ձեռն զգօնութեան հզօ-
րաց ։
4 ՚Ի ձեռին Տ՟Ն կարողութիւն եր-
կրի . և զշահաւէտ կառավարիչ
յարուցէ ըստ ժամանակի ՚ի վերայ
նորա ։
5 ՚Ի ձեռին Տ՟Ն յաջողութիւն մարդոյ .
և ՚ի վ՟ր յերեսաց դպրի ներադնէ
զպատիւ իւր ։
6 Զամենեսեան զրկանս մերձաւորի
մի յիշեսցես ։ և ոչինչ արասցես
ներ գործոց զրկանաց ։
7 Ատելի առաջի Տ՟Ն է և մարդկան
հպարտութիւն ։ և զազրալի ամենայն
անիրաւութիւն ազգաց ։

Թա

8 Թագաւորութիւն յազգաց յազգս
արտաքերի վասն անիրաւութեանց՝
և զրկանաց՝ և ամբարտաւանութեան՝
և զանազանից նենգութեանց ։
9 Իսկ ագահի ոչինչ է անդթութի․
զիա՞րդ հպարտանայ երկիր և մո-
խիր ։
10 Ոչ ինչ է անիրաւին քան թէ սի-
րել զդրամ․ զի սա և զանձն իւր
վաճառելի ունի․ քանզի ՚ի կեանս
իւր զգետնէ զընտանիս իւր ։
11 Ամենայն զօրաւոր կարճօրեայ․ հի-
ւանդ բազմաժամանակեայ ծան-
րացուցանէ զբժիշկ ։
12 Զկարճօրեայ զհիւանդ նախահա-
տանէ բժիշկ․ այսպէս և թագա-
ւոր՝ այսօր է՝ և վաղիւն մեռանի ։
13 Զի յորժամ մեռանիցի մարդ՝ ժա-
ռանգեսցէ զսողուն՝ զգազան՝
և զորդունս ։
14 Սկիզբն ամբարտաւանութե՝ յետս
դար

դարձուած ՃԼԵ.

15 Քանզի յայնմանէ, որ արար ըզ-
նա՝ յետս դարձաւ սիրտ նորա. զի
նախկին ամենեցուն մեղաց է հը-
պարտութի̅. որ բուռն հարու զնը-
մանէ, առլցցի անիծիւք. և
կործանեսցէ զնա 'ի վախճանի.
16 Վասն այսորիկ անպատուեաց ըզ-
ժողովս չարաց. և քակեաց զնոսա
մինչև 'ի վախճան.
17 Զաթոռս նախարարաց ամբար-
տաւանից կործանեաց Ած̅. և ա-
րար նստել զհեզս փոխան նոցա.
18 Զարմատս ազգաց ամբարտաւա-
նից դօսացոյց Տր̅. և տնկեաց զխո-
նարհս յայնցանէ ազգաց.
19 Զերկիրս ազգաց տապալեաց Տր̅.
և կորոյս զն̅ս մինչև 'ի հիմանց.
20 Դօսացոյց 'ի նոցանէ՝ և ցիր և ցան
արար զնոսա. և կործանեաց զյի-
շատակս նոցա յերկրէ.

Զ

21 Զյիշատակ հպարտից կորոյս Ա՛Ծ. և եթող զյիշատակ խոնարհաց ընդ գոհութեամբ:

22 Ոչ է ստեղծեալ ամբարտաւանութիւն ընդ մարդկան. և ոչ ցասումն ցեղի կանանց:

23 Սերմն մարդկան պատուեսցի, այն որ երկնչի յՏէ. իսկ սերմն այն անպատուեսցի. որ էանց զպատուիրանաւ Տն:

24 Ի մէջ եղբարց առաջնորդ նոցա նոր պատուական. և որք երկնչին ի Տէ՝ եղիցին յաչս նորա:

25 Փառք փարթամաց՝ պատուականաց՝ և աղքատաց՝ երկիւղ Ա՛Ծ:

26 Ո՛չ սնոտես առնել զայր զարդար և զաղքատ. և մի մեծացուցանել զայր մեղաւոր և զփարթամ:

27 Մեծ՝ և դատաւոր՝ և կարող է ի պատուհաս. և ոչ գոյ մեծագոյն քան զնա. որ երկնչի յԱ՛Ծ:

Ծա

28 Ծառայի գգօնի ազատք ծառայ-
եսցեն . և այր խորագէտ և խրա-
տեալ ոչ տրտնջեսցէ կշտամբեալ.
և ագէտ ոչ պատուեսցի .
29 Մի՛ բարձրացուցաներ զքեզ ՚ի
գործել զգործ քո . և մի՛ յամրա-
նար ՚ի ժամանակի նեղութեան ։
30 Բարեգոյն է՝ որ գործէ՝ և առա-
տանայ յամենայնեն. քան որ պար-
ծի՝ և կարօտանայ հացի .
31 Որդեակ ՚ի հեզութեան պահեա՛
զանձն քո . և տո՛ւր նմա զշուք ըստ
արժանւոյն իւրոյ ։
32 Զմեղանչօղն յանձն իւր՝ ո՞վ ար-
դարացուսցէ՝ և ո՞ պատուեսցէ զա-
նարգօղն զանձն իւր ։
33 Աղքատ պարծի ՚ի ձեռն մակա-
ցութեան և երկիւղի իւրոյ . և է
մարդ՝ որ պատուի վասն գոյացու-
թեան իւրոյ ։
34 Բայց որ պարծի՛ յաղքատութեան

մր քան առաւել 'ի գոյացութեան իւրում. և որ փառաւորէ 'ի գոյացութեն՝ զաղքատութի՛ քամահէ:

ԳԼ: ԺԱ:

1 Իմաստութիւն խոնարհի բարձ-
րացուցանէ զգլուխ նորին.
և 'ի միջի մեծամեծաց գահոյակից
զնա արասցէ:
2 Մի՛ գովեսցես զայր առաջի իւր.
և մի՛ քամահեր զմարդ յանդիման
ինքեան:
3 Փոքրէ ներ թռչնոց մեղու. զըս-
կիզբն քաղցրութե ունի պտուղ նր:
4 Ներ զարդուն մի՛ պարծեսցիս եր-
բէք. և ո՛չ յաւուր պատուոյ քոյ
բարձրամտեսցիս. քանզի գործք
զարմանալիք բարձրելոյն միայնոյ.
և փառաւորագոյնք՝ և ծածկեալք՝

և անտեսանելիք գործք նորա ։
5 Բազումք բռնակալք նստան յա-
թոռ . և անակնկալուն տարաւ
զթագ ։
6 Բազումք կարողք նեղեցան յոյժ ։
և փառաւորագոյնք մատնեցան 'ի
ձեռս օտարաց ։
7 Մինչև հարցեալ իցես , մի պա-
խարակեսցես զոք երբէք . և իբրև
հարցցես , յանդիմանեա՛ արդարապէս ։
8 Նախ քան զլսելն մի պատասխա-
նեսցես բանի . և 'ի մէջ խօսից մի
առածցես խօսել ։
9 Վասն այնորիկ իրի , որ զքեզ թա-
խանձէ՝ մի ընդդիմասցիս ։ և 'ի
դատաստանի մեղաց մի կանգնես-
ցիս ։
10 Որդեակ մի 'ի բազումս իցեն գործք
քո ։ թէ փարթամ եղիցիս . ոչ եղ-
իցիս անպարտ 'ի յանցանաց . զի
թէ զհետ երթիցես՝ ոչ ըմբռնես-
ցես

ցես . և ոչ խուսեսցես , եթէ նա-
խորհեաց լինիցիս ։
11 Է մարդ ջանացօղ և վաստակօղ ,
և ճեպօղ ամբարիշտ . և այնքան
առաւել ոչ յաջողի ։
12 Է մարդ վահրոտեալ կարօտ օգնա-
կանի . յաւէտ պակասեալ ՚ի զօ-
րութենէ . և յաւելեալ չքաւո-
րութեամբ ։
13 Եւ ակն Ա՟յ հայեցաւ ՚ի նա բա-
րութբ . և ուղղեաց զնա ՚ի խոնար-
հութէ նր ։ և բարձրացոյց զգլուխ
նր ։ և զարմացեալք եղեն ՚ի նա
բազումք . և պատուեցին զԱ՟Ծ ։
14 Բարի և չար . կեանք և մահ ։
աղքատութի և հարստութի յԱ՟յ են ։
15 Իմաստութիւն և խրատ . և գի-
տութի օրինաց առ Ա՟Ծ ։ սէր՝ և
ճանապարհք բարեաց առ նմա ։
16 Մոլորութի և խաւար ընդ մեղա-
ւորաց ստեղծան . բայց որք ցնծան
՚ի

Զի չարքն՝ ծերացեն ՚ի չարիս ։

17 Պարգև Ս.Յ Տեառ ՚ի վերայ արդա-
րոց . և յառաջադիմութիւն նր փո-
խանորդ ունիցի յաւիտեան ։

18 Ն՝ որ փարթամանայ անխայաւար
առնելով . և այն է մասն վարձու-
նորա ։

19 Կայնմ զոր ասէ ։ դուի զհանդիստ
ինձ ։ և այժմ կերից ՚ի բարեաց իմոց
միայնակ ։

20 և ոչ գիտէ՝ եթէ ժամանակ ան-
ցանելոցէ . և մահ մերձենալոց. և
թողլոցէ զամենայն այլոց . և
ինքն մեռանելոց ։

21 Ակաց ՚ի վկայութիւն քոյ . և նայնմ
խօսեաց՝ և ներ գործոց պատուէի-
րանաց քոց հնացիր ։

22 Մի՛ կացցես ներ գործոց մեղաւո-
րաց . բայց յուսա յՏ.Տ և կաց ՚ի
տեղւոջ քում ։

23 Զի դիւրին է յաչս Տյ յանկարծ

պա

պատուէլ զաղքատս ։

24 Օրհնութի̅ այ ՚ի վարձ արդարոյ Ճերպէ . և ներ ժամում արագում փոխատրութի̅ նորա պտղաբերի ։

25 Մի՛ ասասցես . զինչ գործ է ինձ . և ոյք իցեն ինձ յայսմանէ բարիք ։

26 Մի՛ ասիցես . բաւական եմ ինձ . և զինչ յայսմանէ չարագոյն եղէց ։

27 Յաւուր բարեաց մի՛ լիցիս անյիշող չարաց . և յաւուր չարաց մի՛ լիցիս անյիշող բարեաց ։

28 Քանզի դիւրին է առաջի այ յաւուր վախճանի հատուցանել իւրաքանչ իւրոյ ըստ ճանապարհաց իւրոց ։

29 Չարութիւն ժամու՝ զմոռացումն առնէ փափկութեան մեծի . և ՚ի վախճանի մարդոյ մերկութի̅ գոր- ծոց նորա ։

30 Լաւ քան զմահ մի՛ երնէր զմարդ զոք . զի յորդւոց իւրոց ճանաչի այր ։

31 Մի՛ զամենայն զմարդ ՚ի տուն քո տարցես · զի բազումք են դարանք որոգայթի ։

32 Զի որպէս բղխեն ՚ի փորոտեաց զխեխուն · և որպէս կաքաւ առածի ՚ի ծուղակ · և որպէս այծեամն յորոգայթ՝ այսպէս և սիրտ հպարտից · և ոմ դէտ տեսանօղ զկո-րուսամն մերձաւորի իւրոյ ։

33 Վաճառէ զբարիս ՚ի չարս դարձուցանօղ դարանակալն · և նէր ընտրելոց դնէ զբիծ ։

34 Ի կայծոյ միոյ զօրանայ հուր · և ՚ի միոյ նենգութենէ զօրանայ արեան հեղութիւն · իսկ մարդ մեղաւոր՝ արեան դարանի ։

35 Զգուշացի՛ր դու ՚ի չարայուզէ · զի հնարէ զչարիս · մի՛ գուցէ ածցէ ի վերայ քոյ զկատակմանս ՚ի մշտնջենաւոր ։

36 Ընձեղեա՛ առ քեզ զայլասեռն .

և կործանեսցէ զքեզ փոխթորկաւ :
և օտարացուսցէ զքեզ ՚ի քոյոց սեպ
հականաց .

Գլ : ԽԲ :

1 Եթէ բարերարեսցես, գիտեմ
որոյ արարեցես. և եղիցի շնորհ
ներ բարեաց քոց բաղում :
2 Սարք արա արդարոյն . և գտա-
նիցես զորխտուր զմեծ . և եթէ ոչ
՚ի նմանէ, սուգի՛ ՚ի ՏԷ :
3 Ձի ոչ է նմա բարուք . որ հանա-
պազորդէ ՚ի չարիս, և զողորմութիւն
ոչ բաշխողի : քանզի և բարձրեալն
ատէ զմեղաւորն . և ողորմած է
ապաշաւողաց :
4 Տուր ողորմածին՝ և մի ընկալցիս
զմեղաւորն. և ամբարշտաց և մեղա-
ւորաց հատուսցէ զվրէժ . պահե-
լով

լով զնոսա յաւուր վրէժխնդրութեան ։

5 Տո՛ւր բարութիւն . մի՛ և վերընկալցես
զմեղաւորն ։

6 Բարձր արա խոնարհին . և մի՛ տա-
ցես ամբարշտին ։ արգել զհացա-
տալ նմա . մի՛ ներ նոցա հզօրագոյն
քան զքեզ լիցի ։

7 զի զչարիս զերկպատիկս գտցես
նամենեսեան բարիս , զորս միան-
գամ արասցես նմա ։ քանզի և բա-
րձրեալն ատէ զմեղաւորս . և ամբա-
րշտաց հատուցանէ զհատուցումն ։

8 Ոչ ճանաչի ներ բարեաց բարեկամ .
և ոչ ծածկի ներ չարաց թշնամի ։

9 Ներ բարեաց առն , թշնամիք նո՛ր
՚ի տրտմութեան ։ և ՚ի վիշտս նո՛ր բա-
րեկամն ճանաչի ։

10 Մի՛ յաւատասցես թշնամւոյ քոյ
յաւիտեան . զի ըստ պղնձեղէնի
ժանկոտէ խորամանկութի նո՛ր ։

11 Եւ թէ խոնարհեալ գնայ կորա-
ցեալ

ցեալ, վերադարձեա՛ զանձն քո . և
պահեա՛ զքեզ ՚ի նմանէ ։

12 Մի՛ կացուսցես զնա հանդէպ քեզ.
և մի՛ նստցի յաջմէ քումմէ . մի՛
գուցէ դարձեալ ՚ի տեղի քո՝ խնդ-
րեսցէ զաթոռ քո ։ և յետոյ ծա-
նիցես զբանս իմ . և խօսիւք ի-
մովք մտրակեսցիս ։

13 Ո՛վ ողորմեսցի թովչին՝ յօձէ խայ-
թեցելոյ . և ամենեցուն մերձեցողաց
առ գազանս . և այսպէս որ հա-
ղորդի ընդ առն չարաբարոյի . և
թաթաւի ՚ի մեղս նորա ։

14 Մի՛ ժամու ընդ քեզ բնակեսցի .
իսկ թէ խոտորեսցիս՝ ոչ համբե-
րեսցէ ։

15 Շրթամբք իւրովք քաղցրանայ
թշնամի . և ներ սրտի իւրում
նենգէ . զի կործանեսցէ զքեզ ՚ի
խորափոսի ։

16 Աչօք իւրովք արտասուէ թշնամին.

և թէ գտանիցէ զժամանակ, ոչ
յագի արեամբ ։
17 Եւ թէ դիպեսցին քեզ չարիք ․
գտցես զնա անդ զառաջնորդ ։
18 Աչօք խոնարհ արտասուէ թշնամի ․
և իբրև օգնական զներ բանս փորէ
ոտից քոց ։
19 Զգլուխ իւր շարժեսցէ ․ և ծափէ
ձեռամբ ․ և բազում քսութիւնս
արարեալ՝ փոխարկեսցէ զերեսս իւր ։

ԳԼ: ԺԳ.

1 Որ շօշափէ զձիւթ՝ պղծեսցի
՚ի նմանէ ․ և որ կցորդի ամ-
բարտաւանի, ուսանի զամբար-
տաւանութիւն ։
2 Ըշխա ՚ի վեր քան զինքն բառնայ ․
որ պատուականագունի քան զինքն
հաղորդէ ։ և փարթամագունի քեւ
մի ընկեր լիցիս ։

3 Որ հաղորդակցեսցէ զկաթսայ ընդ
պուտոյ. զի յորժամ ընդ հարցին՝
փշրեսցին ։

4 Փարթամն անիրաւաբար գործեաց՝
և մռմռայ. իսկ աղքատն առ ոտն
հարեալ լռեսցէ ։

5 Եթէ տուեալ լիցիս՝ առցէ զքեզ.
և եթէ ոչ ունիցիս՝ թողցէ զքեզ.

6 Եթէ ունիս՝ շարակեսցէ ընդ քեզ.
և ունայնացուսցէ զքեզ. և ինքն
ոչ ցաւեսցի ՚ի վերայ քո ։

7 Եթէ յարկաւոր նմա լիցիս. ենթ-
արկցէ զքեզ. և կատակեալ զյոյս
տացէ՝ պատմելով քեզ զբարիս՝ և
ասասցէ ։ զինչ գործէ քեզ ։

8 Նա՛ ամաչեցուսցէ զքեզ կերակ-
րօք իւրովք. մինչև զքեզ նանրա-
ցուսցէ երկիցս, և երիցս. և ՚ի
վախճանի ծիծաղեսցի զքև. և յե-
տոյ տեսեալ ՚ի բաց թողցէ զքեզ. և
զգլուխ իւր շարժեսցէ առ քեզ ։

Խո

9 Խոնարհեայց Տ՛Ր · և անկեալ ձեռ-
ամբն նորա :

10 Զգո՛յշ լեր՝ մի խաբեցեալ առ-
յիմարութե՛ն կորանայցես :

11 Մ՛ի լինիր խոնարհ յիմաստութե՛
քում · մի կորացեալ ՚ի յիմարութե՛ն
զբաղեսցիս ·

12 Հրաւիրեալ ՚ի կարողագունէ զնա՛ ·
զի յայսմանէ առաւել զքեզ հրա-
ւիրեսցէ :

13 Մ՛ի վատթար լիցիս · և մի ըմբոս-
տասցիս · և մի հեռի լիցիս ՚ի նմա-
նէ · մի զնասցես ՚ի մոռացումն :

14 Մ՛ի ըմբռնեսցիս ՚ի հաւասար խօ-
սելոյն ընդ նմա · մի հաւատասցես
բազմաց բանից նր · զի ՚ի յոլովից
խօսից փորձեսցէ զքեզ · և կատա-
կերով հարցանիցէ զքեզ ՚ի գաղտ-
նեացն քոց :

15 Անէս հոգին պահեսցէ զբանս
քո · և ոչ խնայեսցէ ՚ի չարութե՛՝

և

և 'ի բանտից ։

16 Զգուշացի՛ր քեզ՝ և զգաստ լեր մը-
տերմաբար լսարանի քոյ . քանզի
ընդ կործանման քոյ շրջիս ։

17 Նայց ընկերուլ զտասա նորև յերա-
զում տես . և հակեսցես ։

18 Յամենեսեան կեանս քո սիրեա՛
զԱ՛ծ . և կոչեա՛ զնա 'ի փրկութեան
քում .

19 Ամենայն շնչաւոր սիրէ զնմանիս
իւր . այսպէս և ամենայն մարդ ըզ-
մերձաւորս իւր ։

20 Ամենայն մսեղի 'ի նմանին իւր շա-
րագուղի . և ամենայն մարդ նմա-
նոյ իւրոյ ընկերանայ ։

21 Ո՛չ է հաղորդեսցի գայլ ընդ գառին
երբէք . այսպէս մեղաւոր ընդ ար-
դարոյ ։

22 Զի՞նչ հաղորդութիւն է մարդոյ
սրբոյ ընդ շան . կամ զի՞նչ բա-
ժին փարթամի ընդ աղքատի ։

Սրա

23 Որս առիւծու՝ ցիռ յանապատի ․
այնպէս և արօտ ընչեղաց աղքատք ։
24 Նա՛ որպէս գարշութիւն է հպարտի
խոնարհութիւն ․ այնպէս և զազ-
րութիւն հարստի աղքատ ։
25 Մեծատանն շարժեալ հաստատի
՚ի բարեկամաց իւրոց ․ իսկ նուա-
աստն յորժամ անկցի, մերժի և ՚ի
ծանօթից ։
26 Մեծատանն գթելով ընդունօղք
բազումք ․ խօսեցաւ հպարտութիւն՝
և արդարացուցին զնա ։
27 Նուաստն գթեցաւ՝ եւ առաւել
յանդիմանի ․ խօսեցաւ զգօնաբար՝
և ոչ տուաւ նմա տեղի ։
28 Մեծատունն խօսեցաւ՝ և ամենե-
քեան լռեցին ․ և զբանն նր մինչև
յամպս վերացուցին ։
29 Աղքատն խօսեցաւ ․ և ասեն ․ ո՞վ է
այս ․ և թէ գայթագղեսցի, կոր-
ծանեն զնա ։

Նա

30 Բարի է գոյացութիւն · որոյ ոչ են
մեղք ՚ի խիղճ մտաց · և չարագոյն
աղքատութիւն ՚ի բերանում ամբա-
րշտաց :

31 Սիրտ մարդոյ այլայլէ զդէմս նորա·
կամ ՚ի բարիս · կամ ՚ի չարս :

32 Զհետ սրտի բարւոյ · և զդէմ
բարի զժամարին գտցես՝ և հան-
դերձ աշխատութեամբ :

ԳԼ: ԺԴ :

1 Երանեալ է այր · որ ոչ է գայ-
թագղեալ բանիւ բերանոյ
իւրոյ · և ոչ է մորմոքեալ տրտ-
մութեամբ յանցանաց :

2 Բարեբախտ է · որ ոչ ստացաւ
անձին իւրոյ զտրտմութիւն · և ոչ
անկաւ ՚ի յուսոյ իւրոյ :

3 Առն կարճամտի՝ և դիւրափոփոխի՝
թարց պատճառի է գոյացութիւն · և

մար

մարդոյ նախանձոտի ընդէր է ոսկի։

4 Որ կեղեքէ յանձնէ իւրմէ անի-
րաւաբար՝ այլոց ժողովէ. և ՚ի բա-
րիս նորա այլք յղփանայ։

5 Որ ինքեան չար է. որո՞յ ուրուք
բարի եղիցի. և ոչ զուարճասցի ՚ի
բարիս իւր։

6 Որ մախայ ընդ ինքեան՝ ոչ ինչ է
նմա չար. և այս տրիտուրէ չա-
րութեն նորա։

7 Եւ թէ բարւոք արասցէ. տգի-
տաբար և ակամայ առնէ. և ՚ի
վախճանի յայտնէ զչարութի իւր։

8 Չարէ ակն նախանձոտի. և դար-
ձուցանող զերեսս իւր. և անտես
առնող զանձն իւր։

9 Անյագ է ակն կարծամոլի ՚ի մասին
անիրաւութեն. ոչ յագեցի՝ մինչև
սպառեսցէ խորշակահարել զանձն
իւր։

10 Ակն չար առ չարս. և ո՛չ յագի

Հայցեմ · այլ կարօտեալ և 'ի տրտմութեան եղեցի 'ի վերայ սեղանոյ Խաչոյ :

11 Որդեակ · թէ ունիս՝ զբարի սրտ՛ ընդ քեզ · և Տ.Յ զմատուցմունս արժանաւորս մատո՛ :

12 Յիշեա՛ զի մահ ոչ յամեսցէ · և զկայութիւն ստորնայնոց, զի ցուցաւ քեզ · զի զկայութի այսորիկ աշխարհի, մահու մեռանիցի :

13 Յառաջ քան զմահ բարի արա սիրելոյ քոյ · և ըստ արմտեաց քոց կարկառեալ տուր աղքատի :

14 Մի՛ զլանար յօրէ բարւոյ՝ և մասնիկ բարւոյ տրոյ զքեւ մի՛ անցանիցէ :

15 Մի՛ արդեօք այլոց թողցես զցաւս՝ և զվաստակս քո 'ի բաժանման վիճակի :

16 Տո՛ւր՝ և առ · և արդարացո՛ զանձն քո :

17 Յառաջ քան զեն քո գործեա՛

զարդարութի̃ · քանզի ոչ է գտա-
նել առ. ներքինս զկերակուր ։

18 Ամենայն մսեղի ոպ̃ զխոտ հնասցի ·
և ոպ̃ տերև պտղաբեր ՚ի ծառոջ
դալարւոյ ։

19 Այլք բուսանին · և այլք թօթա-
փին · այսպէս և ծնելութի մսոյ և
արեան · ոմն վախճանի , և ոմն ծը-
նանի ։

20 Ամենայն գործ ապականելի ներ
վերջնում պակասեսցի · և որ զայն
գործէ · գնայ ընդ նմա ։

21 Եւ ամ̃ գործ ընտրեալ արդարասցի ·
և որ գործէ զայն՝ պատուեսցի ՚ի
նմա ։

22 Երանեալ է այր · որ ներ իմաս-
տութե̃ յամեսցի · և որ յարդա-
րութեան խորում մտածիցէ · և ՚ի
զգօնութե̃ խորհեսցի զշրջադիտութիս
Այ̃ ։

23 Որ մտախոհ լինի զճանապարհս նր̃
՚ի

՚ի պարտի լուրում . և ներ ծածկեցե-
լոց իւրոց իմացող . ընթացող զկնի
նր իբրև զհետապօտող . և ՚ի ճա-
նապարհս նր կայացող :
24 Որ նկատէ ՚ի ձեռն պատուհանից
նր . և ներ դրանց նր լսող :
25 Որ հանդչի հանդէպ տան նր . և
յորմն նր ցցեալ զցուպ կացուցէ
զհովանոց իւր առ ձեռս նր . և
հանդիցին ներ խղկում նր բարեք
Է երկայն աւուրս :
26 Կացուցէ զորդիս իւր Է վրանսս
նորա . և ՚ի ներքոյ ճղոց յարմանա-
ցէ :
27 Հովանաւորեսցի ընդ վրանի նորա
՚ի տօթում . և ներ փառաց նորա
հանդիցի :

Գլ. ԺԵ.

1 Որ երկնչի ՚ի Տ՟է , արասցէ զբա-
րի . և որ բուռն հարկանէ
արդարութե ըմբռնէ զնա :
2 Եւ ընդ առաջ ելանէ նմա իբրու
մայր պատուեալ . և իբրև կին ՚ի
կուսութենէ ընկալցի զնա :
3 Կերակրեսցէ զնա հացիւ կենաց՝ և
իմացականութե . և ջրով իմաստութե
և փրկութե արբուսցէ զնա . և ամ
րասցի ՚ի նմա . և ոչ կորասցի :
4 Եւ պարփակեսցէ զնա՝ և ոչ ամա-
չեսցէ . և բարձրացուսցէ զնա առ
մերձաւորս իւր :
5 Եւ ՚ի մէջ եկեղեցւոյ բացցէ զբե-
րան նր . առ լցցէ զնա հոգւով ի-
մաստութե և մակացութե . և ձոր
ձով փառաց զգեստաւորեսցէ զնա :
6 Զխնդութի և զերկրութի գան-
՚ձեւ

ձեռացէ 'ի վր նր . և անոխամբ միայն
քենաւորականաւ ժառանգեցուցէ
զնա :
7 Մարդիկ իմարք ոչ ըմբռնեսցեն
զնա . և մարդիկ զգօնք ընդ առաջ
երթեն նմա . մարդիկ խեղագարք
ոչ տեսցեն զնա . զի 'ի հեռու 'ի
բաց գոյ յամբարտաւանութէ , և
նենգութենէ :
8 Արք ստախօսք ոչ եղիցին նմա յի-
շատակօղք . և արք ճշմարիտք գը-
տանիցին 'ի նմա : և փոխանորդութի
ունիցին մինչև 'ի հայեցուած Տ.Ն :
9 Ոչ է չքնաղ գովութիւն 'ի բերան
մեղաւորի :
10 Քանզի 'ի Տ.Ն յառաջադայեցաւ ի-
մաստութիւն . քանզի իմաստութե
Տ.Ն առ կացցէ գովութիւն . և 'ի
բերանում հաւատարմի առատասցի .
և տիրօղն տացէ զնա նմա :
11 Մի՛ ասասցես 'ի ձեռն Տ.Ն ոչէ .
զի

զի զոր ատէ, մի՛ արասցես ։

12 Մի՛ ասասցես. նա զիս ընկեցեաց.
քանզի ոչ են նմա հարկաւորք մար-
դիկք ամբարիշտք ։

13 Զամ զազրութիւն մոլորութեան ատէ
Տէր. և ոչ եղիցի ցանկալի երկիւ-
ղածաց նորա ։

14 Նա ՚ի բնէ հաստատեաց զմարդն.
և եթող զնա ՚ի ձեռին խոկման
իւրոյ ։

15 Նաւարեաց զպատուիրանս և զհ-
րամանս իւր ։

16 Թէ կամեսցիս զպատուիրանս պա-
հել՝ պահեսցեն զքեզ. և ՚ի մըշ-
տնջենաւորս զհաւատ հաճոյա-
կան առնել ։

17 Հակադրեաց քեզ զջուր և զհուր.
ուր կամիս, մխեա զձեռն քո ։

18 Յառաջ քան զմարդ կեանք և մահ.
բարի և չար. որ հաճոյասցի նմա,
տացի նմա ։

Վ՚ան

19 Վասնզի բազում իմաստութիւն Այ .
և հզօր ՚ի կարողութեան . տեսող ա-
մենեցուն առանց միջոցի ։
20 Աչք Տն առ երկիւղածս իւր . և
ինքն ճանաչէ զամ զգործ մարդոյ ։
21 Ոչ ումեք պատուիրեաց ամբարշտօ-
րէն գործել . և ոչ ումեք ետ զհա-
ցատրութիւն մեղանչելոյ ։
22 Ոչ ցանկայ բազմութեան որդւոց
անհաւատից՝ և անշահեկանաց ։

Գլ. ԺԶ.

1 Մի՛ բերկրեսցիս ընդ որդիս ամ-
բարշտս՝ թէ բազմապատ-
կեսցին . և մի՛ զուարճասցիս ՚ի վը
նց , թէ ոչէ երկիւղն Տն ՚ի նս ։
2 Մի՛ հաւատար կենաց նոցա . և մի՛
հայեսցիս յաշխատանս նոցա ։
3 Զի բարեգոյն է մի երկիւղած յայ .
քան հազար որդիք ամբարիշտք ։
Լաւ

4 Եւ շահաւէտ է մեռանիլ անորդի ․
քան թողուլ զորդիս ամբարիշտս ։
5 Ի միոջէ զգօնէ բնակ լիցի հայրե-
նի ․ յերից ամբարշտաց ամայանայ ։
6 Յոլովս զայսպիսիս ետես ակն իմ ,
և զօրագոյնս քան զսոսա լուա-
ունկն իմ ։

7 Ի ժողովարանի մեղանչողաց բոր-
բոքեսցի հուր ․ և ՚ի ցեղում ան-
հաւատում վառեսցի բարկութիւն ։
8 Ոչ աղօթեցին վս՟ մեղաց իւրեանց
հսկայքն նախկինք ․ որք աւերեցան
յուսացեալ ՚ի զօրութիւն իւրեանց ։
9 Եւ ոչ անխնայեաց ՚ի պանդխտութիւն
Ղովտայ ․ և գարշեցոյց զն՟ս վս՟ հպար-
տութեան բանի նոցա ։

10 Ոչ ողորմեցաւ նոցա ․ զբովանդակ
ազգն կորուսեալ ․ և բաց բար-
ձեալ զնոսա ներ մեղաց իւրեանց ։
11 Եւ ոչ զվեց հարիւր հազար հե-
տևակսն՝ որք ժողովեցան ՚ի խստու-
տու

տութեն սրտի իւրոյ ։ և թէ մինչ
էր ընդվզեալ՝ սքանչացումն ․ թէ
լեալ էր ապահարկ ։

12 Զի ողորմութիւն և բարկութիւնք
ընդ նմա ․ կարօղ ողջօղութիւն ․
և հեղօղ զբարկութիւն ։

13 Ըստ ողորմութեն իւրում ․ այսպէս
կշտամբութիւն նր զմարդիկ ըստ
գործոց իւրոց դատէ ։

14 Ոչ փախիցէ նեք յափշտակութեն
մեղաւորն ․ և ոչ յամեցուսցէ տեւո-
ղութիւն զողորմութիւն արդարոյն ։

15 Ամենայն ողորմութիւն արասցէ
զտեղի իւրաքանչիւրոյ ըստ արժա-
նաւորութեն գործոց իւրոց ։ և ըստ
իմացման նշդեհութեն իւրոյ ։

16 Մի ասասցես ․ յՏն թաքեայց ․ և
յաւարտին մի զիս յիշեսցէ ։

17 Ի ժողովրդեան մեծամ ոչ ճանա-
չեցիմ ․ զի զինչ է անձն իմ յայս-
քան անհուն ստեղծուածս ։

Ահա

18 Ահա երկինք . և երկնից երկինք .
և անդունդք՝ և բովանդակ երկիր . և
որք ՚ի նոսա են՝ յերևոյթ ն՟ր սա-
սանին ։

19 Լերինք միանգամայն . և բլուրք .
և հիմունք երկրի . երբ հայեցցի ՚ի
նոսա Ա՟Ծ ահիւ դողան ։

20 Իսկ նամենեքեան յայսմիկ անզգ-
գայացեալ է սիրտ . և ն՟մ սիրտ ի-
մանի յայնմանէ ։

21 Իսկ զձայնապարհս ն՟ր , ո՞ գիտէ . և
զմրրրիկ . զոր և ոչ ակն տեսցէ մար-
դոյ ։

22 Զի բազումք են ն՟ր գործք ՚ի թա-
քստի . այլ զգործս արդարութե՟
ն՟ր ո՞ պատմեսցէ . կամ ո՞վ ժուժկա-
լեսցէ ։ զի հեռի է վկայութիւն
յոմանց . և հարցումն ամենեցուն ՚ի
կատարածին է ։

23 Այր մոքրկանայ սրտի՝ խոկայ ըղ-
նամիքս . և այր անհանճար և վրի-
պակ

տակ խորհի զյիմարութիւն :
24 Լո՛ւր ինձ որդեակ իմ . և ուսի՛ր
զխրատ զգօնութե՟ . և բանից իմոց
զգուշացի՛ր սրտիւ քով :
25 Ասէ տացից ՚ի հաստատակութե՟ զխր-
րատ և զննեցից ճառել զիմաստութի՟ :
և ՚ի բանից իմոց զգուշացի՛ր սրտիւ
քով . և ասեմ ՚ի հաստատակութեան
հոգւոյ զզօրութիւնս . զորս եդ
Տ՟ր ներ գործոց իւրոց ՚ի բնէ :
26 Ներ իրաւանց Տ՟ն գործք նորա
իսկզբանէ . և ՚ի բաղկացութե՟ նոցա
զանազանեաց զբաժինս նց՝ և սկզ-
բունք նց՝ ՚ի սեռս իւրց :
27 Զարդարեաց ՚ի մշտնջենաւորս ըզ-
գործս նց՝ . ոչ քաղցեան . և ոչ
ծարաւեցան . և ոչ ՚ի բաց թողան
՚ի գործոց նորա
28 Իւրաքանչիւրոք զմերձաւոր իւր մի՛
նեղացուսցէ մինչև յաւիտեան :
29 Մի՛ լիցիս անհաւատ բանից նր :
Յետ

30 Յետ այսորիկ Տ՟ր յերկիր հայե-
ցաւ՝ և ելից զնա բարեօք իւրովք ։
31 Հոգի կենդանականի ամ՟ ճառեաց
առաջի երեսաց նր՟ . և ՚ի նոյն դար-
ձեալ վերադարձումն նց՟ ։

ԳԻ ։ ԺԱ ։

1 Ած՟ ստեղծ յերկրէ զմարդն ,
և ըստ պատկերի իւրոյ արար
զնա ։
2 Եւ վերստին դարձոյց զնա յայս ,
և ըստ ինքեան զգեցոյց զնա զօրու-
թեամբ ։
3 Զթիւ աւուրց՝ և զչափ ժամանա-
կաց ետ նմա . և ետ նմա զկարո-
ղութիւն նոցա . որք են ՚ի վերայ
երկրի ։
4 Եդ զերկիւղն նր՟ ՚ի վ՟յ ամ՟ մսեղինի .
և տիրեաց գազանաց՝ և թռչնոց ։
5 Ստեղծեաց յինքենէ օգնականու՟թի
նման ինքեան , զխորհուրդ . և ըզ-
լե

լեզու . և զաչս . և զունկս . և ըզ-
սիրտ ետ նց խորհելոյ . և մակացութք
իմացականի վերալցոյց զնս :

6 Ստեղծ նց զգիտութի հոգւոյ . ըզ-
գօնութք ելից զսիրտ նց . զ չարս և
զբարիս եցոյց նց :

7 Եդ զաչս իւր 'ի վերայ սրտից նոցա .
ցուցանել նց զմեծամեծս գործոց
իւրոց :

8 Զի զանուն սրբագործութե նորա
գովասանեսցեն . և պարծիլ 'ի ըս-
քանչելիս նր՝ և մեծացուցանելով
պատմեսցեն զգործս նր :

9 Յաւել նց զմակացութի . և զօրէն
կենաց ժառանգեցոյց նց :

10 Զուխտ յաւիտենական կացոյց
ընդ նս . և զարդարութիւն և զդա-
տաստան իւր եցոյց նց :

11 Եւ զմեծամեծս պատուոյ նր տեսա
ակն նց . և զպատիւ ձայնի լուան
ականջք նց . և ասաց նց . զգուշա-

ցա

ցարուք յամէ անիրաւութէ ։

12 Եւ պատուիրեաց իւրաքանչիւրոյ սակս մերձաւորի իւրոյ ։

13 Ճանապարհք նց առաջի նորա են միշտ . ոչ են թաքուցեալք յաչաց նորա ։

14 Իւրաքանչիւր ազգի նախակարգեաց զիշխան ։

15 Եւ մասն Տն իէլ եղեւ բացորոշել ։

16 Եւ ամենեքեան գործք նոցա իբրեւ արեգակն առաջի Տն ։ եւ աչք նորա թարց միջոցի ներանկատողք ՚ի ճանապարհս նոցա ։

17 Ոչ են ծածկեալք վկայութիւնք ՚ի ձեռն անօրէնութե նց . եւ ամենեքեան անօրէնութիւնք նոցա ի տեսութեան Տյ ։

18 Ողորմութիւն առն իբրեւ գրոշմիկ ընդ իւրեան . եւ զշնորհ մարդոյ իբրեւ զբիբ պահպանեսցէ ։

19 Եւ յետոյ յարիցէ . եւ հատուսցէ

նո

նշ զհաստատութիւն իւրաքանչիւրոյ ՚ի
գլուխ ինքեանց . եւ դարձուցէ ՚ի
կողմանս ներքինս երկրի :
20 Իսկ զզղջացելոցն եւս զճանապարհ
արդարութեան : եւ հաստատեաց ընդ-
ապականեալս տանիլ . եւ տեղեկա-
ցոյց զվիճակ ճշմարտութեան :
21 Դարձիր առ Տէր՝ եւ ՚ի բաց թող
զմեղս քո :
22 Աղերսեա առաջի երեսաց նոյ՝ եւ
նուազեցո զգայթագղութիւն :
23 Դարձիր առ Տէր . եւ յետս դարձ
յանիրաւութենէ քումմէ . եւ սաստ-
կապէս ատեա զգարշութի :
24 Եւ ծանիր զարդարութիւնս նոյ : եւ
կաց ՚ի բաժնի աղաչաւորութեան ,
եւ աղօթից բարձրելոյն նոյ :
25 ՚Ի կողմանս ընթացիր յաւիտենին
սրբոյ . ընդ կենդանեաց՝ եւ տուո-
ղաց զխոստովանութի նոյ :
26 Մի յամեսցիս ներ մոլորութեան ամ-

բա

բարշտաց ․ յառաջ քան զմահ
խոստովանեա՛ց ․ 'ի մեռելոց իբրև
ոչ ինչ կորնչի խոստովանութիւն ։
27 Խոստովան լիցիս կենդանի գոլով․
կենդանի և ողջ խոստովանեսցիս ․
և գովեսցես զՏ՟Ր ․ և պարծեսցիս 'ի գթութեան նորա ։
28 Զիա՛րդ մեծ է ողորմութիւն Տ՟Ն․
և քաւութի՟ նորա անդրէն դարձողաց առ նա ։
29 Զի և ոչ ամենեքեան կարեն գոլ
ներ մարդկան ․ քանզի ո՛չ է անմահ
որդի մարդոյ ։ և ունայնութիւ՟ ընդ
չարութիւն հաճեցան ։
30 Զի՛նչ լուսաւորագոյն քան զա֊
րեգակն ․ սակայն և նա նուաղի ․
կամ զի՛նչ անագորոյն քան զոր խո
կացաւ միս և արիւն ․ և այսու
կշտամբի ։
31 Զզօրութիւն բարձրութեան երկ֊
նի ինքն նկատէ ․ և մարդիկք ա֊

մինչեւան հող և մոխիր ։

ԳԼ. ԺԸ.

1 Որ կեայ յաւիտեան . ստեղծ
զամենեսեան ՚ի միասին ։ Տ՟ր մի-
այն արդարասցի . և ոչ այլ անպար-
տելի յաւիտեան ։
2 Ո՞ բաւականանայ ճառել զգործս
նորա ։
3 Ո՛ ևս հետազօտեսցէ զմեծութիւն նր ։
4 Իսկ զզօրութիւն մեծութեան նր ո՞վ պատ-
մեսցէ . կամ ո՞ յաւելցէ վիպասա-
նել զողորմութիւն նորա ։
5 Ոչէ նուազեցուցանել՝ և ոչ յաւե-
լուլ . և ոչ է գտանել զմեծամեծ-
ոյ ։
6 Յոր վախճանեսցէ մարդ՝ յայնժամ
սկսանիցի . և յորժամ հանգչիցի՝
առ ծագեսցէ ։
7 Զի՞նչ է մարդ . և զի՞նչ է շնորհ

նր . եւ ոչ է բարի . կամ զի՞նչ է ա-
նիրաւութիւն նորա :

8 Թիւ աւուրց մարդկան որքան բա-
զում, հարիւր ամք . իբրեւ զկա-
թիլ ջրոյ ծովու առ համարեալ է.
եւ ոպ՟ զխիճ աւազոյ . այսպէս դուզ-
նաքեայք ամք յաւուր երկարակեցի:

9 Վասն այսորիկ երկայնամիտ է Տ՟ր
առ նոսա . եւ հեղու ՚ի վերայ նոցա
զողորմութի՟ իւր :

10 Տեսեալ զյառաջումն սրտի նոցա՝ զի
չար է . եւ ծանեաւ զտապալումն ըղ-
նց՝ քանզի չար է :

11 Վ՟ա այսորիկ ել՟ց զքաւութի՟ իւր ՚ի
նս՟ . եւ եցոյց նց զճանապարհ իրա-
ւանց :

12 Գթութի՟ մարդոյ շուրջ զմերձա-
ւորին իւրով . իսկ ողորմութի՟ Տ՟ն
՚ի վ՟ր ամ՟ մսեղւոյ :

13 Որ զողորմութի՟ ունի՝ ուսուցանէ .
եւ առաջնորդէ իբրեւ հովիւ հօտի
իւր

խուրյ ։

14 Ողորմի ընդունայնին զուսումն տը-
ղըրմուծ ․ և որ փութայ քերա-
կանս նորա ։

15 Որդեակ, ներ բարեաց մի տացես
տրտնջանս ․ և ներ ամենցուն տրոց
մի տացես զտրտմութի բանի չարի ։

16 Ոչ ապաքէն զտապ զովացուցանէ
ցօղ՝ այսպէս և բան բարեգոյն քան
զտուրս ։

17 Ոչ ահաւասիկ բան ՚ի վերքան ըզ-
տուր բարի ․ այլ երկաքանչիւրն
ընդ մարդոյ արդարացելոյ ։

18 Յիմարն զառնապէս նախատեսցէ ․
և տուրք անխրատի խորշակահար
առնէ զաչս ։

19 Յառաջ քան զդատաստան պատ-
րաստեա քեզ զարդարութի ․ և
մինչև խօսեալ լիցես՝ ուսի՛ր ։

20 Յառաջ քան զախտանալ՝ ընկալ
զբժշկականութի ․ և յառաջ քան

ըզ-

զդատաստանն՝ հա՛րց զքեզ ինքնին ,
և առաջի Տ՟ն գտցես զքաւութիւն ։
21 Յառաջ քան զխօթանալն՝ խոնար-
հեցո՛ զքեզ . և ՚ի ժամանակի հի-
ւանդութեան ցո՛յց զանդրադարձութիւն քո ։
22 Մի՛ արգելցիս աղօթել միշտ . և մի՛
կասկածեսցես մինչև ՚ի մահ ար-
դարանալ . քանզի վարձ Տ՟ն մնայ
յաւիտեան ։
23 Յառաջ քան զաղօթելն նախա-
պատրաստեա՛ զանձն քո . և մի՛ լի-
նիր իբրև զմարդ՝ որ փորձէ զԱ՟Ծ ։
24 Յիշեա՛ զցասումն յաւուր կատա-
րածի . և զժամանակ հատուցման
յանդրադարձութեան երեսաց ։
25 Յիշեա՛ զաղքատութիւն ՚ի ժամանակի
առատութեան . և զհարկաւորութիւն
յաւուր հարստութեան ։
26 Յայգուէ մինչև ցերեկոյ փոփո-
խեսցի ժամանակ . և այսոքիկ ամե-
նեքեան արագաթեւեալք յաչս Տ՟ն ։

Մարդ

27 Մարդ իմաստունն ներ ամենեցուն
զահի հարկանի . և 'ի ժամու յան-
ցանաց զգուշանայ 'ի տղխուութէ ։
28 Ամենայն խորագէտ ճանաչէ զի-
մաստութիւն . և գտանելոյ զնա տացէ
զխոստովանութիւն ։
29 Հանճարեղք բանիւք՝ և նոքեանք
իմաստնաբար արարին . և իմացան
զճշմարտութիւն և զիմաստութիւն ։ և
անձրևեցին զառակս և զիրաւունս ։
30 Զհետ ցանկութեան քոյ մի՛ գնաս-
ցես . և 'ի կամաց քոց հրաժարեաց ։
31 Եթէ բաշխեսցես անձին քոյ զցան-
կութիւնս նր , արասցէ զքեզ 'ի խնդու-
թիւն թշնամեաց քոց ։
32 Մի՛ զբօսնուցուս ամբոխիւք՝ և մի՛
սակաւուք . զի երկպառակիդ է շա-
ղախումն նոցա ։
33 Մի՛ լինիցիս միջամուխ 'ի գրգռութեան
առ 'ի փոխոչէ . և դոյ քեզ ոչինչ 'ի
քսակի . զի եղիցիս մախիջող կենաց քոց ։

ԳԼ ;

ԳԼ: ԺԹ.

1 Գործունեայ արբշիռ ոչ հաս-
ցի ՚ի մեծութիւն . և որ
արհամարհէ զսակաւն՝ փոքր փոքր
կործանեսցի ։

2 Գինի և կանայք ապստամբեցուցա-
նեն զիմաստունս . և ընդդիմադրեն
զհանճարեղս ։

3 Եւ որ զինքն լծէ ընդ պոռնիկս ,
եղիցի անօրէն . երբ՝ և որդունք
սեպհականեսցեն զնա . և վերասցի
՚ի նշաւակ մեծագոյն . և բարձցի
՚ի թուոյ հոգի նորա ։

4 Որ փաղփաղկոտ է ՚ի հաւատալ՝ թե-
թեւամիտ է՝ և փոքրկասցի . և որ
զանցանէ զհոգւով իւրով . և
առաւել ունիցի ։

5 Որ ուրախանայ անիրաւութեամբ՝
նշաւակեսցի . և որ ատէ զյանդի-
մանութիւն , պակասեսցի կենօք ։ և որ
ատէ

ատէ զունայնախօսութիւն՝ շիջուցանէ
զչարութիւն :

6 Որ մեղանչէ յանձն իւր՝ զղջաս-
ցի . և որ քաղցրանայ 'ի չարութեն
նշաւակեսցի :

7 Մի՛ կրկներ զբան զանիրաւ և ըղ-
զխիստ . և ոչ նուաստասցիս :

8 Խարեկամի և չարակամի մի՛ ծառայեր
զզգացումն քո . և թէ է քեզ մեղք՝
մի՛ 'ի բաց մերկանար :

9 Զի լուիցէ քեզ . և զգուշասցի
զքէն . և իբրև զվրէժխնդիր մեղաց
առնիցէ զքեզ . և այսպէս առ լիցի
քեզ միշտ :

10 Լուար զբան ընդդէմ մերձաւորի
քոյ , մեռցի 'ի քեզ . հաւատասցես
զի ոչ պայթուցանէ զքեզ :

11 Յերեսաց բանի երկնէ յիմարն .
ոպ հեծումն երկանց երախայի :

12 Նետ մխեալ 'ի բարձս մարմնոյ .
այսպէս բան 'ի սրտի անմտի :

13 Յանդիմանեա զբարեկամն. մի գու-
ցէ ոչ իցէ իմացեալ՝ և ասասցէ.
ոչ արարի. կամ թէ արար՝ մի ևս
յաւելցի առնել:
14 Յանդիմանեա զմերձաւորն. մի
գուցէ ոչ ասաց. և թէ ասաց՝ մի
գուցէ կրկնեսցէ:
15 Յանդիմանեա զբարեկամն. զի բազ
միցս լինի շարախաւսութիւն:
16 Եւ մի ամ՟ի բանի հաւատասցես.
է որ գլթէ լեզուաւ. բայց ոչ է ՚ի
հոգւոյ:
17 Ո՛վ է՝ որ ոչ յանցեաւ լեզուաւ
իւրով: յանդիմանեա զմերձաւորն
յառաջ քան զսպառնալն:
18 Եւ տուր զանձն երկիւղի բարձրե-
լոյն. զի ամ՟ իմաստութիւն երկիւղ
Տ՟Ն. և ՚ի նմա երկնչել յՏ՟Ն. և
նամենում իմաստութեն հակադրութե
օրինաց:
19 Եւ ոչ է իմաստութիւն խրատ չարեաց.
և

և ո՛չ է խորհուրդ մեղաւորդ՝ զգօնութիւն.
20 Է՛ անիրաւութիւն և ՚ի նմա գարշութիւն :
և է անզգամ . որ նուազի յիմաս-
տութենէ :
21 Լաւագոյն է մարդ՝ որ նուազի ի-
մաստութեամբ . և պակասեալ զգօ-
նութեամբ նոր երկիւղով . քան որ
առատանայ զգօնութեամբ . և անցանէ
զօրինօք բարձրելոյն :
22 Է՛ յաջողակութիւն ստոյգ , և ինքն
անիրաւութեան :
23 Է՛ է որ արտածէ զբան ուղիղ
ճառելով զճշմարտութիւն : է որ
ստաբար խոնարհեցուցանէ զինքն .
և ներքս նր լի են նենգութեամբ .
24 Է՛ է՝ որ զինքն յոյժ խոնարհեցու-
ցանէ բազմաւ խոնարհութեամբ . և է՝
որ կորացուցանէ զդէմս իւր . և
ամբացուցանէ՝ ոչ տեսանել զորինչ
ադխտացա :
25 Է՛ թէ ՚ի տկարութէ զօրութեանց
ար

արդելանի մեղանչել . եթէ գտա-
նիցէ զժամանակ չար առնելոյ՝ չար
առնէ :

26 Ի տեսութենէ ճանաչի այր . և ՚ի
հանդիպմանէ երեսաց ճանաչի ի-
մաստունն :

27 Զանդերձ մարմնոյ . ծաղր երեսց .
և քայլ մարդոյ պատմեն զնմանէ :

28 Է յանդիմանութիւն սուտ բարկութե
թշնամանողի : և է դատաստան, որ
կարծի ոչ գոլ բարի : և է լուռ . և
ինքն է հանճարեղ :

Գլ. Ի.

1 Ո խո՛րդ կարի լաւ է յանդի-
մանել՝ քան ցասնուլ . և ըզ-
հաւատարիմս բանիւ ոչ արգելուլ :

2 Ցանկութիւն ներքինւոյ ամկուսա-
ցուցանել զերիտասարդուհի :

3 Նոյնպէս որ առնէ բռնութե ըզ-
դատ

դատ անիրաւ ։

4 Օրհնեալ բարի է յանդիմանեցելոյն
բացայայտել զապաշաւանս . զի այս-
պէս փախիցես 'ի հաւանութեանց
մեղաց .

5 Ինչ լաւ՝ որ գտանի իմաստուն . և
է աւելի՝ որ լիրբ է առ 'ի խօսել ։

6 Ինչ լաւ՝ որ ոչ ունի զզգօնութիւն
խօսից . և է լաւ՝ որ գիտէ զժա-
մանակ յարմար ։

7 Այր իմաստուն լուեսցէ մինչև 'ի
ժամանակն . իսկ անզգամն և ամ-
բարիշտն ոչ պահեսցեն զժամա-
նակս ։

8 Որ բազմօք վարի բանիւք , վտան-
կէ զանձն իւր . և որ առնու ին-
քեան զիշխանութիւն անիրաւաբար՝
ատելի լիցի ։

9 Ի յառաջումն նեղ չարաց առն ան-
խրատի . և է գիւտ 'ի պատիժ .

10 Կան աւուրք՝ որք ոչ են օգուտք . և
են

են տուրք՝ որոց հատուցումն է կրկ-
նակի :
11 Ի մէջ փառաց պակասութիւն . և է որ
՚ի խոնարհութենէ վերբերած գլուխ :
12 Է որ զբազումն աղատեսցէ փոքու-
գնով . և հատուցումն նորա եօթնա-
պատիկ :
13 Իմաստունն բանիւք լինքն զինքն
սիրելի առնէ : իսկ շնորհք մորո-
սաց հեղանիցին :
14 Տուրք անզգամի ոչ լիցի քեզ օ-
գուտ . զի աչք նր առ եօթնա-
պատիկս են :
15 Սակաւ տայցէ . և զբազումն
նախատիցէ : և բացումն բերանոյ
նորա բոցակիզութիւն է :
16 Այսօր փոխ տայ ոք . և ՚ի վաղիւն
պահանջէ . ատելի է այսու կերպիւ
մարդ :
17 Մորոսին ոչ եղիցի բարեկամ . և
ոչ եղիցի շնորհ բարեաց նորա :

18 Ո՛վ որք ուտեն զհաց նոր, սատակե-
զուռք են : քանզի՝ և որ քան այ-
պանեն զնա :

19 Ո՛վ և ոչ զորինչ ունելոյ էր՝ ուղ-
ղիմ զպօռութիւն սարորաշեաց : Նմա-
նապէս և զորինչ ոչ էր ունելոյ :

20 Գայթագղութիւն սատակեցուցի · երբեմ
այն որ 'ի մուտս գայթագղի · այս-
պէս կործանումն չարաց վաղ վաղա-
կի հասցէ :

21 Մարդ ապաշխարհ՝ երբև առաս-
պել ընդունայն · 'ի բերան անխրա-
տից համապազորդ եղիցի :

22 'Ի բերանոյ առասպելաբանի ան-
զգամի առակ · զի ոչ ասէ զնա 'ի
ժամանակի իւրում :

23 Նոր արգելընի մեղնելն յն անընչութ.
և 'ի հանգստեն իւրում մոռանեացի :

24 Նոր կորուսանէ զանձն իւր սակս
ամօթոյ · և առ 'ի տգիտութենէ ան-
ձին կորուսանէ զնա :

Ն

25 Է որ սակս ամօթոյ խոստանայ բա֊
րեկամի ․ և շահեցաւ զնա թշնամի
՚ի տարապարտուց ։

26 Պախատինք անկրաւք ՚ի մարդոջ
ստութի ․ և ՚ի բերանոջ անխրատից
հանապազորդ եղիցի ։

27 Առաւել լաւ է գող՝ քան զհանա֊
պազորդութի առն ստոյ ։ զկորուստ
երկոքեանն իսկ ժառանգեսցեն ։

28 Բարք մարդոց ստոց թարց պատու֊
հոյ ․ և ամօթ նոցա ընդ ինքեանց
անընդհատ ։

29 Իմաստունն բանիւք վերաբերէ ին֊
քն զինքն ․ և մարդ խորագէտ հա֊
ճոյասցի մեծամեծաց ։

30 Որ գործէ զերկիր իւր՝ բարձրա֊
ցուսցէ զշեղջ ցորենոյ ․ և որ գոր֊
ծէ զարդարութի , ինքն բարձրասցի ․
իսկ որ հաճոյանայ մեծամեծաց՝
փախուսցէ զանիրաւութի

31 Ընծայ և պարգև կուրացուցանեն

զա

զաչս դատաւորի . և իբրև համբ
ընթանալ դարձուցանէ զյանդիմա-
նութիւնս նոցա :
32 Իմաստութիւն գաղեալ և գանձ
անյայտ . զինչ շահեկանութի նեբ
երկաքանչիւրոց :
33 Լաւագոյն է՝ որ թաքուցանէ զան-
զգամութիւն իւր . քան մարդ՝ որ
գաղէ զիմաստութիւն :

ԳԼ. ԻԱ.

1 Որդեակ մեղար, մի ևս յաւելու-
ցուս մեղանչել : այլ և վասն ա-
ռաջնոցն աղաչեա՛, զի թողցին
քեզ :
2 Իբրև յերեսաց օձի փախի՛ր 'ի մե-
ղաց . և թէ մերձեսցիս առ նոսա,
ըմբռնեսցեն զքեզ :
3 Ատամունք առիւծու՝ ատամունք
նր . միջատողք զհոգիս մարդկան։

4 Որպէս աշտէն երկկիցս սրեալ են
անիրաւութի . հարուածոց նորա
ոչ գոյ բուժումն :
5 Սէճ և զրկանք ոչընչացուցանեն
զդայացութի : և տուն որ կարի ըն-
չաւէտ է՛ ոչընչանայ հպարտութբ .
այսպէս գոյութի հպարտի արմա-
տաքի խլեսցի :
6 Աղօթք աղքատի ՚ի բերանոյ մինչև
յականջս նր հասանիցի . և իրաւ-
ունք փութանակս առ հասանիցի նմա :
7 Որ ատէ զյանդիմանութի , ՚ի ճա-
նապարհի մեղաւորաց է . և որ եր-
կնչի յՏՆ դառնայ սրտիւ իւրով :
8 Յայտնի ՚ի հեռաստանէ հզօրն լե-
զուաւ հաւատարմաւ . և զգօնն
զգայ զիջուցանել զինքն ՚ի նմանէ :
9 Որ շինէ զտուն իւր ընչիւք օտա-
րաց . իբրև որ ժողովէ զքարինս իւր
՚ի ձմերան :
10 Խծուծ կուտեալ ժողովարան անօ-

 րէն

րինաց . և կատարած նց բոց հրոյ :
11 Ճանապարհ մեղաւորաց ողորկեալ
քարիւք . և 'ի վախճանի նց ստո-
րինք՝ և խաւարք՝ և պատիժք .
12 Որ պահէ զարդարութի . պար-
փակէ զ զգացումն նորա :
13 Կատարած երկիւղի տյ իմաստու-
թիւն՝ և զգօնութիւն :
14 Ո՛չ խրատի . որ ոչ է իմաստուն
ներ բարուց :
15 Զի է իմաստութի՝ որ յաճախէ 'ի
չարոջ : և ո՛չ է զգօնութիւն , ու-
րանօր է դառնութիւն :
16 Գիտութի իմաստնոյ իբրև զուղխ
յորդեսցի . և խոկացումն նր աղ-
բիւր կենաց յարամնայ :
17 Սիրտ յիմարի իբրև աման ջախ-
ջախեալ . և զմ զիմաստութիւն
ո՛չ ներ ընդունել :
18 Զբան իմաստուն զոր միանգամ
լուիցէ գիտունն , գովեսցէ . և

աւ ինքն յանկեացէ ։ լռեաւ ամօթ-
գորոյնն՝ և յափրասցի նովաւ ․ ՚ի
բաց ընկեացէ զնա զկնի թիկանց
իւրոյ ։
19 Բա՛ն մորոսի իբրև քուրձ ՚ի ճա-
նապարհի ․ զի ՚ի շրթունս զգօնի
գտանիցի շնորհ ։
20 Բերան խորագիտի քննի յեկե-
ղեցւոջ ․ և զբանս նորա խոկաս-
ցեն ՚ի սիրտս իւրեանց ։
21 Որպէս տուն արտասահմանեալ՝
այսպէս մորոսի իմաստութի ․ և գի-
տութիւն անզգայացելոյ անվիպե-
լեք բանք ։
22 Շղթայք յոտս յիմարաց իմաս-
տութի ․ և իբրև կապանք ձեռաց
՚ի վերայ ձեռին աջու ։
23 Յիմարն ՚ի ծիծաղին բարձրացու-
ցանէ զձայնն ․ իսկ այր իմաստուն
հազիւ լռելեայն ծիծաղեսցի ։
24 Զարդ ոսկեղէն խորագիտի ու-

սումն

նուճն . և իբրև ապարանջան ՚ի
բազկի աջում :
25 Ոտք յիմարի դիւրընթաց ՚ի տուն
մերձաւորի . և մարդ կիրթ պատ-
կառի ՚ի դիմաց կարողի :
26 Յիմարն ՚ի լուսամտէ հայեսցի ՚ի
տունն. իսկ այր խրատեալ ՚ի դուրս
կացցէ :
27 Յիմարութիւն է մարդոյ ունկն դնել
՚ի ձեռն դրան. և խորագէտն ծան-
րասցի թշնամանօք :
28 Շրթունք անհանճարից յիմարութ
ճառիցեն . իսկ բանք հանճարե-
ղաց , կշռորդով կշռեսցին :
29 Ի բերանոջ մորոսաց սիրտ նոցա .
և ներ սրտում իմաստնոց բերան
նոցա :
30 Երբ անիծանէ ամբարիշտն զսա-
տանայ , անիծանէ ինքնին զանձն
իւր :
31 Շշուն պղծէ զանձն իւր . և յա-
տե

մեծնեցուսց տալ . և որ ընդ նմա
բնակեսցի ատելագոյն եղիցի . լուռն
և զգօնն պատուեսցի ։

ԳԼ: Ի՝ ։

1 Քարիւ կանխեղինաւ քարկո-
ծեցաւ ծոյլն . և ամենե-
նեքեան խօսին 'ի վերայ քամահա-
նաց նորա ։
2 Ի քակորէ եղանց քարկոծեցաւ
պղերգն . և ամ որ շօշափէ զնա,
թօթափէ զձեռն ։
3 Ամօթ հօր է՝ որդւոյ անխրատու-
թիւն . իսկ դուստր ներ սարկա-
դունութե եղիցի ։
4 Դուստր հանճարեղ ժառանգութի
առն իւրոյ . զի որ ամաչեցուցա-
նէ՝ 'ի նախատինս լինի սերողաց ։
5 Զհայր՝ և զայր յամօթ առնէ հա-
մարձակն . և յամբարշտաց ոչ պա-
կաս

կամի . բայց յերկպաքանչիւրոցն ան֊
պատուէի :

6 Երաժիշտ ներ սգում անդէպ պատ
մութիւն . խոշտանկութի և մակա֊
ցութիւն յամենում ժամում իմաս֊
տութեամբ :

7 Որ ուսուցանէ զմորոս . երբու֊
կոծէ որք զխեցեղէն :

8 Որ պատմէ զբան անլրոյ . երբու֊
է ոստուցանէ որք զքնած ՚ի քնոյ
ծանուէ :

9 Ընդ քնածի խօսի . որ ճառէ յի֊
մարի զիմաստութի . և յաւարտի
ճառին ասէ՝ զի՞նչ է այս :

10 ՚Ի վերայ մեռելոց կոծեա՛ , զի պա
կասեցաւ լոյս նորա . և ՚ի վերայ
մորոսի լա՛ց՝ զի պակասեցաւ զգօ֊
նութիւն նորա :

11 Սակաւ լա՛ց ՚ի վերայ մեռելոյն՝ զի
հանգեաւ :

12 Օ՛ի չարագունի կեանք , չարա֊

գոյնք

գոյնք ՚ի վեր քան զմահ մորոսի ։

13 Սուգ մեռելոյ զեօթն օր . իսկ
մորոսին եւ ամբարշտին ամենեքեան
աւուրք կենաց նորա ։

14 Ընդ յիմարի մի՛ բազում խօսես-
ցիս . եւ ը̃ անմտին մի՛ գնասցես ։

15 Պահեա՛ զքեզ ՚ի նմանէ . զի մի՛
վտանգեսցիս . եւ մի՛ շաղախեսցիս ՚ի
մեղս նորա ։

16 Խոտորեա՛ց ՚ի նմանէ . եւ գտցես
զհանգիստ . եւ ոչ դառնասցիս ՚ի
յիմարութե̃ նորա ։

17 Ի վերայ կապարի զինչ ծանրասցի .
եւ եթէ նմա այլ իմն անուն քան
զմորոս ։

18 Աւազ՝ եւ աղ՝ եւ զզանգուած
երկաթոյ դիւրին է բառնալ՝ քան
զմարդ զանհանճար՝ եւ մորոս՝ եւ
ամբարիշտ ։

19 Պահանգակալ փայտեղէն շարա-
փակեալ ներ հիման շինուածոյ՝
ոչ

որ կործանեսցի · այսպէս և սիրտ
հաստատուն 'ի խոկման խորհրդեն ·
20 Խորհուրդ զգօնի յամենում ժա-
մանակի , երկիւղիւ ոչ թիւրեսցի ·
21 Որպէս ցից 'ի բարձունս՝ և շա-
ղախ թարց կափուցման եղեալ է
դէմ երեսաց հողմոյ ոչ կայասցեն ·
22 Այսպէս և սիրտ երկչոտ 'ի խոկ-
ման յիմարի՝ ընդդէմ ընթացից երկ-
չոտի ոչ ընդդիմասցի
23 Ոչ սիրտ դանդաղկոտ 'ի խորհր-
դեան մորոսի · ամենիւ ամենակալ
ոչ զանգիտեսցէ · այսպէս և որ ներ
հրամանաց այ ներկայանայ միշտ ·
24 Սթեալ ակն արտաքերէ զարտա-
սուս · և որ խթէ զսիրտ , յառաջ
բերէ զգօնութիւն ·
25 Որ ձգէ զքար թռչնոյ՝ ստորար-
կանէ զնա · այսպէս և որ նախա-
տէ զբարեկամ , լուծանէ զբարե-
կամութիւն ·

26 Ու բարեկամ եթէ հանցես զսուր,
մի՛ յուսահատիցես ։ զի է անդրէն
դարձումն առ բարեկամն ։
27 Եթէ բացցես զբերան տրտմութ՝
մի՛ երկնիցես . զի է համակամութի՝
'ի բաց թողլով զանարգանս՝ և ըզ-
նախատինս՝ և զհպարտութի՝ և
զբացայայտութիւն խորհրդոյ . և
զհարուածս խարդախս . յայսցա-
նէ ամենեցունց փախիցէ բարեկամ ։
28 Զհաւատարմութիւն ստասցի՛ր ընդ
բարեկամի յաղքատութեան նորա .
զի և 'ի բարիս նորա ուրախասցիս ։
29 'Ի ժամանակի նեղութե՟ նորա մնա՛
նմա հաւատարիմ . զի և 'ի ժա-
ռանգութեան նորա ժառանգակից
լիցիս ։
30 Յառաջ քան զհուր հնոցի՝ մրրիկ
և ծուխ հրոյ բարձրանայ . այսպէս
և յառաջ քան զարիւն չարաբա-
նութի . և թշնամանք՝ և սպառ-

նա

նալիք ։

31 Զբարեկամ ողջունել ոչ պատկառե-
ցայց · յերեսաց նր զիս ոչ թա-
քուցից ։ և թէ չարիք ինձ հասա-
նիցին ’ի ձեռն նորա ։ տեւեցից ։

32 Ամենայն որ լուիցէ · զգուշացու-
ցանիցէ զինքն յայնմանէ ։

33 Ո՛ տացէ բերանոյ իմոյ զպահա-
պան · և ’ի վերայ շրթանց իմոց ըզ-
կնիք հաւատարիմ · զի մի անկեալց
’ի նոցանէ ։ և լեզու իմ կորուսցէ
զիս ։

ԳԼ. ԻԳ.

1 ՏԷՐ հայր՝ և իշխող կենաց ի-
մոց՝ մի թողցես զիս ’ի
խորհրդեան նոցա · մի թողացուս-
ցես զիս գթիլ ’ի նոսա ։

2 Ո՞ վերակացուցէ ’ի խորհեցման ի-
մոյ զպատուհաս · և ’ի սրտի իմում

զմակացութի՟ իմաստութեան. զի
տգիտութիւնք նոցա ոչ խնայեսցեն
զիս. և մի երևեսցին յանցանք նց.
3 Մի յաճախեսցին տգիտութիւնք
իմ. և բազմապատկեսցին յանցանք
իմ՝ և մեղք իմ յորդեսցին. և
կործանեցայց առաջի ընդդիմահա-
րաց իմոց. և ուրախասցի ՚ի վերայ
իմ թշնամի իմ։
4 Տ՟ր հայր. և Ա՟ծ կենաց իմոց. մի
թողցես զիս ՚ի մտածման նոցա։
5 Բարձրայօնութիւն աչաց մի տացես
ինձ. և զամենայն տռփումն դարձո
յինէն։
6 ՚Ի բաց տար յինէն զցանկութիւն
որովայնի. և անկողինք ցանկութ՟ մի
ըմբռնեսցեն զիս. և անձին անարգի
և ագշերոյ մի մատնեսցես զիս։
7 Զուսումն բերանոյ լուարուք որ-
դիք. և որ պահեսցէ զնա՝ ոչ կորի-
ցէ շրթամբք. և ոչ գայթագղեսցի
՚ի

՚ի գործս անօրինագոյնս ։

8 Ընդունայնութեն խուռում ըմբռնի
մեղաւոր . եւ Հպարտն՝ եւ Հայհոյիչ
գայթագղեսցի ՚ի նմա ։

9 Որդեակ մի՛ ընդելացուսցես զբերան
քո . զի բազում վրիպումն է ՚ի նմա ։

10 Իսկ անուանումն այ մի՛ լիցի Հա-
նապազորդենի՛ երդմամբ ՚ի բերա-
նի քում . եւ յանուանս սրբոց մի՛
շաղախեսցիս . զի ոչ եղիցիս ան-
պարտ ՚ի նոցանէ ։

11 Զի որպէս ծառայ լեզուանի Հա-
նապազ ՚ի Հարուածոյ ոչ մերժա-
նայ . այսպէս ամենայն երդմնա-
Հար , եւ անուանօղ , բոլորովին ՚ի
մեղաց ոչ քաւեսցի ։

12 Այր բազմերդումն լնանի անի-
րաւութեբ . եւ ոչ իջանիցէ ՚ի տանէ
նորա Հարուած ։

13 Ոչ թէ զրպարտեսցէ՝ յանցանք
նորա ՚ի վերայ ինքեան եղիցի ։ եւ
թէ

թէ խորամանկեսցէ՝ յանցեալ երկ-
պատուկարար :

14 Նա՛ թէ ընդունայն երդնուցու, ոչ արդարասցի . զի անդրէն լցցի փոխարինաւ տուն նորա :

15 Է և այլ զրոյց հանդէտ մահու . մի գտցի ՚ի ժառանգութեան Յակոբու :

16 Զի յողորմածաց ամենեքեան այսպիսիք ՚ի բաց բարձցին . և նոք յանցանաց ոչ թաւալեսցին :

17 Անխրատականի՛ զրուցի՛ մի կրթեսցի բերան քո . զի է ՚ի նմա բան մեղաց :

18 Յիշեա՛ զհայր և զմայր քո՝ զի ՚ի մէջ մեծամեծաց կայցես :

19 Մի՛ գուցէ մոռացեալ քեզ լինել Նա առաջի նոցա . և հանապազորդութեամբ քով յիմարասցես զնախատինս կրեսցես . և յաւէտ կամեսցիս ոչ ծնանիլ. և զօր ծննդեան քոյ նզովեսցես :

Արդ

20 Այր հանապազորդեալ ՚ի բանս
նախատանաց՝ յամենայն աւուրս
իւր ոչ խրատեսցի ։
21 Երկու սեռք յաճախեն ՚ի մեղս .
և երրորդն ած բերէ զբարկութի̄ .
և զկորուստ ։
22 Անձն բարկ՝ իբրև զհուր վառեալ
ոչ շիջանի՝ մինչև զայլ իմն կլա-
նիցէ ։
23 Այր մարդ չարաբարոյ ՚ի բերանս
մարմնոյ իւրոյ՝ ոչ դադարի , մին-
չև բորբոքեսցէ զհուր ։
24 Մարդոյ պոռնկացելոյ ամենայն
հաց քաղցր . ոչ լքանիցի արտա-
գնացեալ մինչև ՚ի սահման ։
25 Ամենայն մարդ՝ որ արտագնայ
զանկողինէ իւրով , արհամարհէ
յանձն իւր՝ և ասացեալ ։
26 Ով զիս տեսցէ . խաւարք շուրջ
պատեն զինև . և որմունք ծած-
կեն զիս . և ոչ ոք շուրջ հայեսցի
զի

զինև . յորմէ կասկածիմն ։ Զյան-
ցանս իմ ոչ յիշեսցէ բարձրեալն ։
27 Նաև ոչ իմանայ՝ քանզի զամենայնսն
տեսանէ աչն նր . զի մերժէ յին-
քենէ զերկիւղն Ա՟Յ՝ ըստ այսմ
եղանակի մարդոյ երկիւղ՝ և աչք
մարդկան երկնչօղք ՚ի նմանէ ։
28 Նաև ոչ ճանաչեաց՝ զի աչք Տ̃Ն
բազմապատիկ առաւել լուսաւորք
են դեր քան զարեգակն . շրջա-
հայեացք ընդ ամն ճանապարհս
մարդկան . և զխորս անդնդոյ . և
զսիրտս մարդկան նկատօղք ՚ի մա-
սունս գաղտնիս ։
29 Ո՛չ Տ̃Ն Ա՟Յ մինչչև ստեղծեալք
էին , ամենեքեան են ծանուցեալք .
այսպէս և յետ կատարմանն վերա-
դիտէ զամէն ։
30 Սա ներ հրապարակաց քաղաքին
յաղթեսցի . և իբրև զմտրուկ ձիոյ
փախիցի . և ուր ոչ ակնկալէր՝ ըմ-
բռ

թանձրացի ։

31 Եւ երկեղի տգեղութիւն ամենե-
քումբ ․ այնու զի ոչ հասկացաւ
զերկիւղ Տեառն ։

32 Սոյնպէս և ամ կին 'ի բաց թողող
զայր իւր՝ և կացուցանող զժառան-
գութի յօտարէ ամուսնութենէ ։

33 Զի նախ՝ յօրէնս բարձրելոյն ան-
հաւատացաւ․ երկրորդին՝ յայր իւր
յանցեաւ ։ երրորդ անգամ՝ շնութ
պոռնկեցաւ ։ և յառնէ յայլմէ որ-
դիս կացոյց ինքեան ։

34 Սա 'ի ժողովս ածեսցի ․ և յոր-
դիս նորա հայեսցի ։

35 Ոչ 'ի ձեռն տացեն որդւոյ նորա
արմատս ․ և ոստք նորա մի տացեն
զպտուղ ։

36 Թողցէ յանէծս զյիշատակ նորա ․
և տգեղութի նր մի ջնջեսցի ։

37 Եւ ծանիցեն՝ որք թողանն ․ զի ոչ
ինչ բարեգոյնէ քան զերկիւղն Տն

Եւ

և ոչ՛ինչ քաղցրագոյն , քան անխ-
ատկել ՚ի պատուիրանս Տն :
19 Փառք մեծք են հետևել Տն . զի
երկայնութիւն աւուրց առնանի ՚ի
նմանէ :

ԳԼ. ԻԴ.

1 Օ գօնութիւն գովեսցէ զան-
ձն իւր . և առ Այ պա-
տուեսցի . և ՚ի մէջ ժողովրդեան
իւրոյ փառաւորեսցի :
2 Նա՛ յեկեղեցիս բարձրելոյն բացցէ
զբերան իւր . և առաջի երեսաց
զօրութեն նորա պարծեսցի :
3 Նա՛ ՚ի մէջ ժողովրդեան իւրոյ ցըն-
ծասցէ . և ՚ի լրութեան սրբում
զարմասցի :
4 Նա՛ ՚ի բազմութեն ընտրելոց ունիցի
զգովութի . և ընդ օրհնեցելոյ օր-
հնեսցի ասելով :

Ե. Ես

5 Ես ՚ի բերանոյ բարձրելոյն յառաջ
եկի․ անդրանիկ նախ քան զամե-
նայն ստեղծուածս ։
6 Ես արարի յերկինս՝ զի ծագեսցի
լոյս անսպառ․ և իբրև զմէգ ծած-
կեցի զամ երկիր ։
7 Ես ՚ի բարձունս բնակեցայ․ և ա-
թոռ իմ ՚ի սիւն ամպոյ ։
8 Զշրջանակս երկնի շրջեցայ միայ-
նակ․ և ընդ խորս անդնդոց յա-
ծայ․ և յալիս ծովու ընթացայ ։
9 Ես յամենում երկրում կացի․ և
յամենում ժողովրդեան ։
10 Ես յամենում ազգոջ յառաջնումն
ստացայ ։
11 Ես ամենեցուն բարձրագահից և
նուաստից զսիրտս զօրութ֊ կոխեցի
և ՚ի նոսա ամենեցուն զհանգիստ
խնդրեցի․ և ՚ի ժառանգութեան
Տ՟ն մնացից ։
12 Յայն ժամ պատուէրեաց՝ և ասաց

 ինձ

ինձ ստեղծիչն ամենեցուն · և որ
ստեղծ զիս՝ վերահանգոյց ՚ի տա-
ղաւարոջ իմում ։

13 Նա՛ ասաց ինձ · ՚ի մէջ Յակոբու
բնակեա՛ց՝ և լե՛ր ժառանգեա՛ց ·
և յընտրեալս իմ ձգեա՛ զարմատս
քո ։

14 Իսկզբանէ՝ և յառաջ քան զյաւի-
տեանս ստեղծեայ · և մինչև յա-
պառնի յաւիտեան ոչ վերջանամ ·
և ՚ի բնակութեան սրբոյ առաջի նո՟
պաշտեցի ։

15 Նա՛ այսպէս ՚ի Սիօն հաստատեցայ ·
և ՚ի քաղաքի սրբեցելում նմանա-
պէս հանգեայ · և յԵ՟Մ իշխա-
նութի՟ իմ ։

16 Նա՛ արմատացայ ՚ի մէջ ժողովրդե՟ն
պատուեցելում, և ՚ի մասին Տ՟Ն
իմոյ՝ ժառանգութի՟ նորա ։ և ՚ի
լրութեան սրբոց վրանահարութի՟ իմ ։

17 Որպէս զմայր բարձրացեալ եմ ՚ի
լե

լիբանանու . և իբրև զսարդ 'ի լե-
րինն Սիոն ։

18 Իբրև արմաւենի բարձրացեալ եմ
'ի կադէս . և իբրև զտունկ վար-
դոյ յերիքով ։

19 Եւ իբրև ձիթենի գեղեցկադոյն
'ի դաշտի . և իբրև զՍօս բարձ-
րացեալ 'ի դնացս ջուրց 'ի հրա-
պարակի ։

20 Ող կինամոն . և պալասամ . և
հալուէ զհոտ ետու ։ Իբրև զը-
մուռս ընտիր ետու զանուշութիւն
հոտոյ ։

21 Եւ իբրև զտորակս . և զդալբա-
նոս . և զօծանելի . և զտաշխ .
և իբրև զլիբանոս անհատ մրգա-
պատեցի զբնակութիւն իմ . և իբրև
զպալասամ զուտ հոտ իմ ։

22 Ես իբրև զկաղամախ արձակեցի
զոստս իմ . և ոստք իմ պատուոյ
և շնորհի ։

23 Ես իբրեւ զորթ պտղաբերեցի ըստ հաճութեան հոտոյ. եւ ծաղիկք իմ պտուղք պատուոյ եւ համեստութեան։

24 Ես մայր գեղեցիկ տարփման. եւ երկիւղի, եւ գիտութեան՝ եւ սրբոյ յուսոյ։

25 Ինեւ շնորհ ամ ճանապարհի՝ եւ ճշմարտութեան. ինեւ ամ յոյս կենաց՝ եւ զօրութեան։

26 Մատիք անցէք ամենեքեան՝ որք ցանկայք ինձ. եւ ՚ի տոհմականաց իմոց լցարուք։

27 Զի հոգի իմ գեր քան զմեղր քաղցր. եւ ժառանգուն իմ ՚ի վեր քան զմեղր եւ զխորիսխ։

28 Յիշատակ իմ յազգս յաւիտենից։

29 Որք ուտեն զիս, եւ եւս քաղցիցեն. եւ որք ըմպեն զիս, եւ եւս ծարաւիցեն։

30 Որ լսէ ինձ. ոչ ամաչէ. եւ որք

գործ

գործեն լինել, ոչ մեղանչեն ։

31 Այք պայծառացուցանեն զիս, ըզ կեանս յաւիտենականս ստասցին ։

32 Նյաքիկ ամենեքեան դերք կենաց. և կոակարան բարձրերոյն. և ծանօթութիւն ճշմարտութեան ։

33 Օրէն պատուէրեաց Մօսէս ՚ի հրամանս արդարութեց. և ժառանգութի տանն Յակոբու. և իսրայէլի զխոստմունս ։

34 Նոր դաւթի որդւոյ իւրոյ դարթուցանել զթագաւոր ՚ի նմանէ ըզ հզօրագոյն. և յաթոռոյ պատուոյ զնստումն զմշտնջենաւոր ։

35 Որ ընու իբրև զփիսոն զիմաստութիւն՝ և որպէս զտիգրիս յաւուրս նորոց ։

36 Որ առընու իբրև զեփրատէս ըզ զգօնութի. որ բազմապատկէ իբրև զյորդանան ՚ի ժամանակի հնձոց ։

37 Որ առաքէ զխրատ իբրև զլոյս .
և կանգնօղ իբրև զգեհօն յաւուրս
կթոց :

38 Ոչ կատարէ նախկին գիտել զին-
քըն . և տկարագոյնն ոչ հետա-
զօտեսցէ զնա :

39 Զի 'ի ծովէ առատացաւ խոկումն
նորա . և խորհուրդ նորա յան-
դնդոյ մեծէ :

40 Ես իմաստութի արտահեղի զգետս :

41 Ես իբրև զ ջրմուղ ջրոյ անչափու
'ի գետոյ . ես իբրև գետոյ փոսակ.
և որպէս ջրաղնաց արտաելի 'ի
դրախտէն : ասացի :

42 Ոռոգեցից զպարտէզ իմ տնկոց. և
արբեցուցից բողբոջի իմոյ զպտուղ :

43 Նա՛ ահա եղև ինձ առու յորդ .
և հոսան իմ մերձեցաւ առ ծով :

44 Վասնզի զմակացութի իբրև զար-
շալոյս լուսաւորեմ ամենեքումբք .
և մխպասանեցից զնմանէ մինչև առ-

բաս

բացակայս ։

45 Յածեցայց յամենայնում կողմունս
երկրի ներքինս . եւ նկատեցից յա-
մենայնում ննջեցեալս . եւ լուսա-
ւորեցից զամենայնում յուսացօղս
ի Տր ։

46 Եւ ես զմակացութի իբրեւ զմար-
գարէութի սփռեցից . եւ թողից ըզ-
նա խնդրողաց զիմաստութի . եւ ոչ
թողլ տաց ծննդոց նոցա մինչեւ
յարակայութիւնն ճը ։

47 Տեսէք զի ոչ ինձ միայնոյ վաս-
տակեցի . այլ ամենեցուն խնդր-
ղաց զճշմարտութի ։

ԳԼ. ԻԸ.

1 Երեք բարեհաճոյացան հո-
գւոյ իմոյ . որք են ընտիրք
առաջի այ և մարդկան ։

2 Միաբանութիւն եղբարց . և սէր
մեր

մերձաւորաց . և առն և կնոջ բա-
րւոք առ իրեարս համակամու-
թիւն :
3 Զերկս տեսակս ատեաց անձն իմ.
և տաղտկանամ կարի յոյժ յանձանց
նոցա :
4 Յաղքատէ հպարտէ . 'ի մեծա-
տանէ ստոյ . 'ի ծերոյ շնէ՝ և
անզգայէ :
5 Զորս 'ի մանկութեան քում ոչ հա-
ւաքեցեր , զիարդ 'ի ծերութեան
քում գտանիցես :
6 Զիարդ վայելչագոյն է ալեւորի
դատաստան . և աւագաց ճանաչել
զխորհուրդ :
7 Զիարդ գեղեցկագոյն ծերագունից
իմաստութի . և փառաւորագու-
նից իմացականութի՝ և խորհուրդ :
8 Պսակ ծերոց հմտութի . և փառք
նոցա երկիւղն Տ՟ն :
9 Զիններորդն առանց կարծեաց
որք

սրտի մեծացուցի ։ և զտասներորդն
ասացի լեզուաւ մարդկան ։

10 Մարդ որ զուարճանայ յորդիս ։
կենդանի և տեսանող զկործա-
նումն թշնամեաց իւրոց ։

11 Երանելի է՝ որ բնակի ընդ կնոջ
զգօնի . և որ լեզուաւ իւրով ոչ
է վրիպեալ ։ և որ ոչ ծառայեաց
անարժանից իւրոց ։

12 Երանելի է՝ որ եգիտ զբարեկամ
ճշմարիտ ։ որ ճառէ զճշմարտութիւն
յունկն լսողի ։

13 Որչափ մեծ է՝ եթէ ոք գտանէ
զիմաստութիւն և զգիտութիւն . այլ
ոչ է վեր քան զերկիւղած Տ՟ն ։

14 Երկիւղն տ՟ն ի վեր քան զամ՟ն
զինքն գերադրէ ։

15 Երանեալ է մարդ՝ որոյ պարգևեալ է
ունել զերկիւղն տ՟ն ։ որ դրկէ զնա՝
որո՞յ համեմատեսցի ։

16 Երկիւղն տ՟ն սկիզբն սիրոյ նորա .

բայց հաւատոյ սկիզբն առաւելցե-
լի է նմա ։

17 Ամենայն հարուած տրտմութիւնք
սրտի . եւ ամ չարութի անկրաւուն
կնոջ ։

18 Այլ զամ զհարուած . եւ զոչ հա-
րուած սրտի տեսցէ ։

19 Այլ զամ զանկրաւութիւն . եւ զոչ
անկրաւութի կնոջ ։

20 Այլ զամ զդժուարութիւն . եւ զոչ
դժուարութիւն ատելեաց ։

21 Այլ զամ զյաղթութի . եւ զոչ յաղ-
թութիւն թշնամեաց ։

22 Ոչ է գլուխ անկրաւ ՚ի վեր քան
զգլուխ օձի ։

23 Այլ ոչ է բարկութի ՚ի վեր քան զբ-
արկութիւն կանանց ։ Բնակել է
առիւծոյ եւ վիշապի հաճոյագոյն .
քան բնակել ընդ կնոջ չարաբա-
րոյի ։

24 Չարաբարոյութի կնոջ փոփոխէ զդ-
դէմս

դէմս նորա . և խանդարէ զերեսս
իւր իբրև զարջ : և իբրև զխորգ
ցուցանէ :
25 'Ի մէջ մերձաւորաց նր հեծէ այր
նորա . և լուեալ հառաչէ սակա-
ւիկ մի :
26 Համառօտիկք՝ ամ չարութի 'ի վերայ
չարութե կնոջ . վիճակ մեղաւորաց
անկցի 'ի վերայ նորա :
27 Ոպ ելք աւազուտ 'ի ներքոյ ոտից
ծերոց . այսպէս կին լեզուանի մար-
դոյ հեզոյ :
28 Մի՛ հայեսցիս 'ի տեսս կնոջ . և
մի՛ ցանկասցիս կնոջ 'ի գեղեցկութե :
29 Կնոջ բարկութի . և անարգութի .
և ամօթ մեծ :
30 Կին եթէ զնախորդն ունիցի՝ նեղ-
հակ է առն իւրոյ :
31 Սիրտ խոնարհ . և դէմ տրտում .
և հարուած սրտի կին չարաբարոյ :
32 Ձեռք լքեալք . և ծունկք կթու-
ցեալք

ցեալք. կին, որ ոչ երանէ զայր
իւր:

13 Ի կնոջէ է եղեալ սկիզբն մեղաց.
և ի ձեռն նորա ամենեքեան մե-
ռանիմք:

14 Մի տացես ջրոյ քոյ արտահո-
սումն. և ոչ զպղջն մի. և ոչ կնոջ
չարաբարոյի զգիւտ հեռանալոյ:

15 Եթէ ոչ շրջիցի ընդ ձեռամբ քով.
ամաչեցուսցէ զքեզ առաջի աչաց
թշնամեաց:

16 Ի մարմնոյ քոյ հատ զնա. զի մի
միշտ զքեզ ի վաստս կրթեսցէ:

Գլ. ԻԶ.

1 Կնոջ բարւոյ՝ երանեալ է այր.
զի թիւ աւուրց նորա կրկնա-
պատիկ:

2 Կին հզօր ընդարձակէ զայր իւր.
և զամս կենաց նորա խաղաղու-
թեամբ

Թեամբ լցուսցէ ։

3 Ուժին բարէ՝ կլին բարի . նեք բաժնում երկխողածաց Ա. Յ տացի առն փոխանակ արարելոց բարեաց։

4 Փարթամին և աղքատին սիրտ բարի . նամենում ժամանակի երեսք նոցա զուարթք ։

5 Յերեց երկեաւ սիրտ իմ ։ ՚ի չորրորդէն երեսք իմ զանգիտեցին ։

6 Զ քսութեն քաղաքացւոյ . և ըհաւաքումն ժողովրդեան ։

7 Զ զրկումն տարապարտուց . և վեր քան զամենեսեան ծանուն զմահ ։

8 Ցաւ սրտի և զոյժ , կին նախանձոտ ։

9 Ի կնոջէ նախանձոտէ տանջանք լեզուի՝ (զամենեսեան) ամենեցուն մատնակցող ։

10 Որպէս եզանց լուծ՝ որ շարժի . այսպէս և կին չարաբարոյ . որ ոք

ու

ունի զնա, երբոր ոք բուռն հար‐
կանէ զկարծէ :

11 Նքին արքեցող՝ բարկութիւն մեծ‐
անարգանք և գարշութիւն նորա
ոչ ծածկին :

12 Պոռնկութի կնոջ 'ի վերամբարձ‐
ման աչաց նորա . և յարտեւանունս
նորա ծանիցի :

13 Ի վերայ դստեր որ զարձուցանողէ
զինքն՝ հաստատեա զզգուշութի .
մի գտեալ զառիթ կրթեսցէ զինքն :

14 Յաէ անարգութենէ աչաց նորա
զզուշասցիր . և մի սքանչասցիս, թէ
զքեզ անգոսնեսցէ :

15 Իբ ճանապարհորդ ծարաւի առ
աղբիւր զբերան բանայցէ . և յա‐
մենայնէ ջրոյ մերձաւորէ ըմպիցէ .
և ընդդէմ ամի բրի նստիցի . և
հանդէպ ամի նետի բացցէ զկա‐
պարճ, մինչև պակասեսցի .

16 Շնորհ կնոջ հպատակի՝ յօրացու‐

ցա

՚ցանկեցէ զայր իւր · եւ զոսկերս նոյ
պարարեսցէ ։

17 Սրատ նորա, տուրք Տ.Յ են ։

18 Եկին զգօնս եւ լուռ · ոչ է փոխարկութ̄ի վարժեցելոյ անձին ։

19 Շնորհ ՚ի վ̄ր շնորհի կին սուրբ՝ եւ
պատկառօղ ։

20 Ամենայն իսկ ծանրակշիռ ոչ է
արժանի անձին ժուժկալի ։

21 Որ արեգակն ծագեալ աշխարհի
՚ի բարձրութ̄ի Տ.Յ · այսպէս կնոջ
բարւոյ տեսակ ՚ի զարդ տան նր ։

22 Ճրագ ճառագայթեալ յաշտանակի
սրբոյ · եւ տեսակ պատկերի ՚ի վ̄ր
հասակի հաստատնոյ ։

23 Սիւնք ոսկեղէնք ՚ի վ̄ր խարսխաց
արծաթեղինաց · եւ ոտք հաստատունք ՚ի վ̄ր թաթից կնոջ կայնոյ ։

24 Հիմն մշտնջենաւոր ՚ի վերայ վիմի
հաստատնոյ · եւ պատուիրան Տ.Յ
՚ի սրտում կնոջ սրբոյ ։

Եր

25 Երկոքումբք տրտմեցաւ սիրտ իմ, և երիւք ցասումն զիս եգիտ ։

26 Այր պատերազմող պակասեալ ՚ի ձեռն աղքատութեն ։ և այր գգօն անգոսնեալ ։

27 Եւ որ արտաքինթանայ յարդարութ՟ե առ մեղս ։ Ա՟ծ պատրաստեաց զնա ՚ի նիզակս ։

28 Երկու տեսակք դժուարինք և վշտագինք ինձ երևեցան ։ դժուարաւ ծախիցի զքաղեալ դժպատեհութիւն ։ և ոչ արդարասցի բաժակավաճառն ՚ի մեղաց շրթանց ։

ԳԼ. ԻԷ.

1 Վասն կարօտութեան բազումք լքան ։ և որ կամի հարստանալ՝ դարձուցէ զակն իւր ։

2 Որպէս ՚ի մէջ շարագուգութեան քարանց սանտերք մխին ։ այսպէս

 և

և ՚ի մէջ վաճառի և գնելոյ նեղ-
ղեսցի մեղք ։
3 Կործանին հանդերձ յանցաւորաւն
յանցանք ։
4 Եթէ ոչ յերկիւղ Տն̃ յեցուսցես
զքեզ հաստատնաբար․ փութով
հնձայատակի տուն քո ։
5 Ոպ̃ ներ խարբալման խախալի վե-
րամնասցէ փոշի․ այսպէս կարօ-
տութիւն մարդոյ ՚ի մտածութեան
նորին ։
6 Զանօթ բրտի թրծէ հնոց․ և ըդ՛
մարդս արդարս փորձութիւն տա-
ռապանաց ։
7 Ոպ̃ երկրագործութիւն ՚ի ծառոյն
ցուցանէ զպտուղ նորա․ այսպէս
բան ՚ի խորհրդոյ սրտի մարդկան ։
8 Յառաջ քան զխօսս մի՛ գովեր
զայր՝ զի և այս փորձութիւն է
մարդկան ։
9 Եթէ հետևեսցիս արդարութեան՝

ըմբռնեսցես զնա . և զգեցցիս
իբրև զպճղնաւորս պատուոյ ։ և
բնակեսցիս ը̅ նմա՝ և հովանա-
ւորեսցի քեզ 'ի մշտնջենաւոր . և
յաւուր ծանօթութեան դատանի-
ցես զհաստատութիւն ։

10 Թռչունք առ իւրեանց նմանիս
շարագային . և ճշմարտութի առ-
այնոսիկ՝ որք գործեն զնա՝ վե-
րադառնայ ։

11 Առիւծ որսոյ դարանակալէ միշտ .
այսպէս մեղք գործողաց զանօրէ-
նութիւնս ։

12 Մարդ սբ̄ ներ իմաստութե̄ն կայ-
անայ՝ որպէս արեգակն . իսկ յի-
մարն որպէս լուսին փոփոխի ։

13 'Ի մէջ խելագարաց պահեա́ զբան
ժամանակի . իսկ 'ի մէջ խոկացո-
ղաց հանապազորդ լեր ։

14 Ճառ մեղանչողաց ատելագոյն . և
վարք նոցա ներ փափկութեանց

մե

մեղաց ։

15 Զրոյց բազմերդումն զդիղացումն
գլխոյ կացուսցէ . և անարգութիւն
ինքեան զխցումն ունկանց ։

16 Հեղումն արեան նեք մլեծման հը-
պարտից . և անէծք նոցա լուր
ծանր ։

17 Որ մերկացուցանէ զգաղտնիս բա-
րեկամի , զհաւատս կորուսանէ . և
ոչ գտցէ զբարեկամ ըստ անձին իւրոյ ։

18 Սիրեա զբարեկամ քո . և ըծակցէր
հաւատով ընդ նմա ։

19 Զի եթէ մերկացուսցես զծածու-
կս նր . մի ևս հետևեսցիս զկնի
նորա ։

20 Զի որպէս մարդ որ կորուսանէ
զբարեկամ իւր . այնպէս և որ կո-
րուսանէ զբարեկամութիւն մեր-
ձաւորի իւրոյ ։

21 Եւ որպէս որ թողու զհաւ ՚ի ձե-
ռանէ իւրմէ . այնպէս ՚ի բաց թո-
ղեր

զեր զմերձաւոր քո . և զնոս ոչ ևս
որսայցես ։
22 Մի՛ հետևեսցիս նմա . զի կարի
բացեալ է . քանզի փախեաւ իբրև
այծեամն յորոգայթէ ։ վասն զի
վիրաւորեալ է անձն նորա ։ զի այլ
ևս ոչ կարես զնա կապել ։
23 Նաև անիծելոյ է համակամութիւն ։
24 այլ մերկել զխորհուրդս բարե-
կամի ։
25 Ակնարկեալ աչօք չինէ զանիրա-
ւութիւնս . և ոչ ո՛ք զնա ՚ի բաց
ձգեսցէ ։
26 Առաջի աչաց քոց քաղցրացուցա-
նիցէ զբերան իւր . և ՚ի վերայ բա-
նից զարմանայցէ . իսկ յետոյ դար-
ձուսցէ զբերան իւր . և բանից
քոց տացէ զգայթագղութիւն ։
27 Զբազումս ատեցի . և ո՛չ համե-
մատեցի նմա . և Տր ատեսցէ զնա .
28 Որ ՚ի բարձունս զքար ձգէ , ՚ի
վե

վերայ գլխոյ նորա անկցի . և Հա-
րուած նենգաւորի որոշեսցէ ըզ-
ցաւս :

29 Այն որ զՀոր փորէ՝ անկցի 'ի նոյն.
և որ կանգնէ զքար մերձաւորի ,
գթեսցի 'ի նմա : և որ զորոգայթ
այլոց դնէ , կորիցէ նովիմ :

30 Օխորհուրդ արարողին զանօրի-
նադոյն 'ի վերայ ինքեան վերադի-
ցէ . և ոչ ճանաչիցէ ուստի եկես-
ցէ նմա :

31 Արդարութիւն և նախատինք ամբար-
տաւանից՝ և վրէժխնդրութիւն որպէս
առիւծ դարանակալեսցի նմա :

32 Որոգայթիւ կորիցեն՝ որք զուար-
ճանան անկմամբ արդարոյ : իսկ
ցաւ ըմբռնեսցէ զնոսա մինչև մե-
ռեալք լիցին :

33 Յստութ և բարկութիւն երկաքան-
չիւրքն զարշելիք են . և այր մե-
ղաւոր պարունակող եղիցի նոցա :

Գլ. ԻԸ։

1 Որ վրէժխնդրել կամի . ՚ի Տէ
գտցէ զվրէժխնդրութիւն . և
մեղք նորա պահելով պահեսցի :
2 Թող մերձաւորին քո զնախատինս
քեզ . և յայնժամ քեզ մաղթողեդ
մեղանք թողցին :
3 Մարդ մարդոյ վերապահէ զոխ . և
յՏՆ խնդրէ զբժշկականութիւն :
4 Առ մարդ նման ինքեան ոչ ու-
նի զգթութիւն . և սակս մեղաց իւ-
րոց մաղթէ :
5 Ինքն որ մարմին է՝ պահէ զոխ .
և զքաւութիւն խնդրէ յԱյ . ով աղօ-
թեսցէ վասն յանցանաց նորա :
6 Յիշեա զնորագոյնսն . և ՚ի բաց
թող զթշնամանել :
7 զի հաշուեսն և մահ սախյեն ՚ի
պատուիրանս նորա :

Յի

8 Յիշեա՛ զերկիւղն Այ . և մի՛ բար-
կանար մերձաւորին :
9 Յիշեա՛ զկտակարանս բարձրելոյն .
և անտես արա զտգիտութի մեր-
ձաւորի :
10 Ի բաց տար զքեզ 'ի գրգռութէ .
և նուազեսցուսցես զմեղս :
11 Զի մարդ բարկացող բորբոքէ ըզ
վէճ : և այր մեղաւոր խռովէ ըզ
զբարեկամս : և 'ի մէջ զխաղաղութի
ունողաց արկանէ զթշնամութիւն :
12 Զի ըստ փայտից անտառի , հուր
այրի . և ըստ զօրութեն մարդոյ՝
բարկութիւն նորա եղիցի : և ըստ
դոյացութե՛ իւրոյ բարձրացուսցէ
զբարկութիւն իւր :
13 Նախատուանք փութանակի բորբոքէ
զհուր : և վէճ անձապարող հեղու
զարիւն : և լեզու վկայող յառաջ
բերէ զմահ :
14 Եթէ փչեսցես 'ի կայծակն՝ իբրև

ըզ

զհուր բորբոքեսցի . և թէ թքցես
'ի վերայ նորա՝ շիջանի : երկոքեանն
ես 'ի բերանոյ արտագայեն :
15 Շշուօղին և երկլեզուօղին անէծք .
զի զբազումս վրդովեսցէ զխաղա-
ղութիւն ունօղս :
16 Լեզուերրորդն զյոլովս շարժեաց . և
ցրուեաց զնոսա յազգաց յազգս :
17 Զքաղաքս պարսպաւորս բաժանել
աւերեաց . և զտունս մեծամեծաց
ծակեաց :
18 Զզօրութիւն ժողովրդոց եհատ .
և զազգս հզօրս ելոյծ :
19 Լեզուերրորդ զկանայս արամբիս 'ի
բաց ձգէ . և մերժեաց զնոսա
ջանիւ իւրով :
20 Որ հայի 'ի նա . ոչ ունիցի զհան-
գիստ . և ոչ ունիցի զբարեկամ .
առ որ հանգիցի :
21 Պանիւք հարուած զկապուտակ
առնէ . իսկ հարուած լեզուի խոր

տա

տանկեցաւ զոսկերս :

22 Բազումք անկան սրով սուսերի. այլ ոչ այնպէս իբրեւ որ մնջատեցաւ լեզուաւ իւրով :

23 Երանեալ է՝ որ ծածկեցաւ ՚ի լեզուէ անիրաւէ. որ ՚ի ցասումն նր ոչ եկանց : և որ ոչ արտաքարշեաց զլուծ նորա. և ՚ի շղթայս նորա ոչ է կապեալ :

24 Զի լուծ նր լուծ երկաթեղէն է. և շղթայ նր շղթայ պղնձեղէն է :

25 Մահ նր մահ անիրաւաւորն. և շահաւէտագոյն դժոխք քան զնա :

26 Հեռանումն նորա ոչ յարանիացէ. այլ տարապակեսցէ զճանապարհս անիրաւաց. և ներ բոցում իւրում ոչ կիզցէ զարդարսն :

27 Այք թողուն զՏր անկցին ՚ի նա. և այրեսցէ ՚ի նոցանէ՝ և ոչ շիջցի. և առաքեսցի ՚ի նոսա իբրեւ

առիւծ . և իբրև ինձ թօթա-
փեսցէ զնոսա :

28 Ցանկեա՛ զականջս քո փշօք . լե-
զուի չարախօսի մի՛ լսեր . և բե-
րանոյ քոյ արասցես դուռն և փա-
կանս :

29 Զոսկի քո և զարծաթ քո ձու-
լեա՛ . և բանից քոց արասցես կշ-
ռաներ . և զսանձս բերանոյ քոյ
ուղղիչս :

30 Դո՛ւ զգուշասցիր . մի՛ գուցէ գայ-
թագղեսցիս լեզուաւ . և անկցիս
առաջի երեսաց թշնամեաց դարա-
նակալաց քոց : և լիցի անկումն ան-
բժշկելի մինչև ի մահ :

ԳԼ. ԻԹ:

1 Որ առնէ զողորմութիւն, փոխ
տայ մերձաւորի իւրում . և
որ զօրանայ ձեռամբ . զպատուի-
րանս

բանս պահէ ։

2 Փոխ տուր մերձաւորի քոյ 'ի ժամա-
նակի կարեւորութեան նր . և դար
ձեալ հատո՛ մերձաւորին 'ի ժամա-
նակի իւրում ։

3 Հաստատեա՛ զբանս քո . և հաւա-
տարմաբար գործեա՛ ընդ նմա . և
յամենայն ժամանակի գտցես որ
ինչ քեզ հարկաւոր է ։

4 Բազումք իբրեւ զգիւտ վարկան զ-
փոխն ։ և զօրացուցին զձանձրութի
'ինս̅ . որք ինքեանց օգնեցին ։

5 Մինչև առնուն համբուրեն զ-
ձեռս տուողին . և խոստմամբ խո-
նարհեցուցանեն զձայնս իւրեանց ։

6 Եւ 'ի ժամանակի դարձուցմանն՝
խնդրեսցէ զժամանակ ։ և խօսեսցի
զբանս ձանձրութե՛ և տրտնջման .
և զժամանակ պատճառեսցէ ։

7 Իսկ թէ կարիցէ վճարել՝ ընդդի-
մասցի . հաստատնոյն հազիւ ան-

զրէն դարձուցանէ զկէտն . և վար
կանեցի զայն երբև զգետ :
8 Իսկ եթէ զաւեսցէ ընդ Նմա դրա_
մաւ խորով , ստասցի զնա թշնամի
տարապարտուց :
9 Նոյ արհամարհանս՝ և անէծս վե_
րաբերեսցէ Նմա . և փոխանակ
պատուոյ և բարերարութեան՝ հա_
տուսցէ Նմա Նախատինս :
10 Ոազուածք ոչ անիրաւութեան աղա_
գաւ ոչ փախստեսցին , այլ զաւել
'ի տարապարտուց երկեան :
11 Սակայն 'ի մէ խոնարհի հզաւով
հզօրագոյն քեր . և փոխ արմա_
թեան մի քաղեսցես զնա :
12 Սան պատուիրանին ընկալ զաղ_
քատն . և վասն տարկութեան Նորա
մի արձակեսցես զնա ունայն :
13 Կորո զարծ աթեն վասն եղբօր և բա_
րեկամի քոյ . և ոչ զաղեսցես զնա
ենթ քարի 'ի կորուստ :

Դեր

14 Դի՛ր զգանձ քո ըստ պատուիրա-
նաց Բարձրելոյն ։ և շահաւէտ լի-
ցի քեզ առաւել քան զոսկի ։
15 Կարկեա՛ զողորմութիւն քո 'ի
սրտի աղքատի . և նա սակս քո ա-
ղօթեսցէ առ 'ի փրկել յամենայն չարէ ։
16 Ի վեր քան զզրահ կարողի . և 'ի
17 վեր քան զնիզակ , ընդդէմ թշնամ-
18 ւոյ քոյ պատերազմեսցի ։
19 Այր բարի զհաւատարմութի առ-
նէ վասն մերձաւորի իւրոյ . և որ
կորուսցէ՝ զպատկառանս թողցէ
յինքեան ։
20 Զշնորհս երաշխաւորի մի՛ մոռա-
նար . զի ետ փոխանակ քո զանձն
իւր ։
21 Զերաշխաւոր վախոյց մեղաւորն
և անմաքուրն ։
22 Զբարիս երաշխաւորի յինքեան
գրեաց մեղաւորն . և ապաշնորհ
մտածմամբ 'ի բաց թողցէ զփր-
կօղն

կողն իւր ։

23 Այր երաշխաւորէ վասն բարեկամի իւրոյ՝ և իբրև կորուսցէ զճշմարտութի, 'ի բաց թողցի 'ի նմանէ ։

24 Երաշխաւորութիւն անիրաւագոյն զբազումս կորոյս զուղիղս. և շարժեաց զնոս իբրև զալիս ծովու ։

25 Զարս կարողս յածեալ 'ի տանէ 'ի տուն արար. և տատանեցան ներք ազգաց օտարաց ։

26 Մեղաւոր զանցեալ զպատուիրանաւն Տն, անկցի յերաշխաւորութի դատման. և որ ջանայ զբազումս առնել, անկցի 'ի դատաստան ։

27 Վերընկալ զմերձաւորն ըստ կարողութե քո. և զգուշացիր քեզ. զի մի անկցիս ։

28 Սկիզբն կենաց մարդոյ՝ ջուր և հաց՝ և զգեստ՝ և տուն պարտակող աղտեղութեան ։

29 Լաւագոյն են կեանք աղքատի ը

յար

՚յարկսն . քան զխորտիկս ուղյծառս
՚ի պանդխտութեան՝ և թարց ընա-
կարանի ։

30 Փոքրագոյնն փոխանակ մեծի հա-
ճոյ լիցի քեզ . և նախատինս պան-
դխտութեան մի՛ լուիցես ։

31 Սեանք վատթար օթագայեսցի , ոչ՝
հաւատարմաբար գործեսցէ · և ոչ
բանայցէ զբերան ։

32 Օթագայեսցի՝ և տածցէ՝ և ար-
բուսցէ զապաշնորհս . առ այսոսիկ
զդառնինս լուիցէ ։

33 Ո՞նց պանդուխտ . և զարդարեա՛
զսեղան . և զորս ՚ի ձեռին ունիս՝
կերակրեա՛ զայլս ։

34 Ո՛րոմբս ել յերեսաց պատուոյ բա-
րեկամաց իմոց . հարկաւորութ տան
իմոյ պանդխտութիւն ինձ եղեալ
ես եղբայր ։

35 Ծանունք այսոքիկ մարդոյ ունողին
զզգացումն ։ կշտամբութիւն տան՝
և

և նախատինք փոխատուին :

ԳԼ. Լ.

1 Որ սիրէ զորդի իւր · յաճախէ
՚ի վերայ նորա զգան · և խնդ-
ասցի ՚ի վախճանի իւրում · և ոչ
խարխափեսցէ զդրունս մերձաւորաց :
2 Որ ուսուցանէ զորդի իւր՝ զուարճ-
ասցի նովաւ · և ՚ի մէջ ընտանեաց
նովաւ փառաւորեսցի :
3 Որ ուսուցանէ զորդի նախանձա-
բեկ առնէ զթշնամիս իւր : և ՚ի
մէջ բարեկամաց փառաւորեսցի
նովաւ :
4 Մեռաւ հայր նր · և իբրու թէ
ոչ մեռաւ զի զնման իւրեան ե-
թող զկնի իւրեան :
5 Ի կեանս իւր ետես զնա · և խնդ-
աց ՚ի նա · յելս իւր ոչ է տրտ-
ում· և ոչ ամաչեաց առաջի թշ-

նամեաց ։

6 Զի եթող զպաշտպան տան նորա
հակ թշնամեաց . և բարեկամաց
զհատուցանող զշնորհ ։

7 Փոխանակ անձանց որդւոց պա–
տեսցէ զվէրս նոր . և ՚ի վերայ ձայ–
ձայնի զաղարին աղէք նորա ։

8 Ձի անվարժ ընթանայ խիստ . և
որդի ընդարձակ ընթանայ զահա–
վէժ ։

9 Գրկեսցես զորդի և զանալից զքեզ
արասցէ . խաղա ընդ նմա . և տրտ–
մեցուսցէ զքեզ ։

10 Մի ծիծաղակցեսցիս ընդ նմա . զի
մի ցաւեսցիս . և ՚ի վախճանի ընդ–
դարմասցին ատամունք քո ։

11 Մի տացես նմա զկարողութիւն ՚ի
մանկութեան . և մի անտես արա–
ցես զխորհեցեալս նորա ։

12 Ճկեքեա զպարանոց նորա ՚ի ման–
կութեան . և հար զկողն մինչ մատաղ է ։

մի՛ գուցէ կարծրասցի . և ո՛չ հա-
ւանեսցի քեզ . և եղիցի քեզ վիշտ
անձին :

13 Սաս՛ զորդի քո՛ և գործեա՛ 'ի նմա
զի մի՛ 'ի տգեղութեան նորա գայ-
թագղեսցիս :

14 Լաւագոյն է աղքատ հրու՝ և հզօր
արանց . քան փարթամ խօթամիտ .
և զանեալ չարակրութեամբ :

15 Ողջութի՟ անձին սրբութեամբ արդա-
րութեան , բարեգոյն է քան զամ
զոսկի և զարծաթ : և մարմին կա-
րող քան զհասս անհամարս :

16 Ո՛չ է հաս 'ի վեր քան զհաս ող-
ջութեան մարմնոյ . և ո՛չ է զբօսանս
'ի վեր քան զսրտի ուրախութի՟ :

17 Լաւագոյն է մահ՝ քան զկեանս
դառնս : և հանգիստ մշտնջենա-
կան՝ քան զհիւանդութի՟ յարակայ-
ական :

18 Բարիք թափուցեալ 'ի բերանոջ փա-
կե

կեցերում. եւրու առաջդրութիւնք
խորտակաց շուրջեղեալք զգերեզ-
մանաւ :

19 Ոլինչ շահ լինիցի ապանդ կարդ .
զի ոչ ուտէ՝ եւ ոչ հոտհոտէ :

20 այսպէս որ 'ի բաց փախչիցի 'ի Տէ.
թարձեալ զվարձս անկրաւութե :

21 Տեսեալ աչօք՝ եւ հառաչեալ . ողջ
ներքինի զկիրկ արկեալ կուսի՝ եւ
յոգւոց հանեալ :

22 Ողորմութիւն մի տացես անձին
քոյ . եւ մի խոշտանկանս քեզ էնքն
նին ներխորհրդեան քում :

23 Ներկրութի սրտի՝ այսէ կենդա-
նութիւն մարդոյ . եւ զանձ ան-
պակասելի սրբութե . եւ ցնծութի
առնէ երկարակեցութիւն :

24 Ողորմեաց անձին քոյ հաճոյացեալ
այ , եւ շարափակեա : հաւաքեա
զսիրտ քո 'ի սրբութե նր . եւ
զտրտմութի 'ի բաց մերժեա 'ի քէն .

Ոք

25 Զի զբազումս սպան տրտմութիւն .
և ոչ է շահեկանութիւն ՚ի նմա ։
26 Նախանձ և տրտմութիւն նուազեն
զաւուրս . յառաջ քան զժամա-
նակն զծերութիւն ածէ խոր-
հեցեալ ։
27 Պայծառացեալ սիրտ և բարի նեք
խորտկաց է . զի խորտիկք նորա կա-
մակարաբար լինին ։

ԳԼ. ԼԱ.

Ա Տքնութիւն համեստութեան
մաշէ զմարմինս՝ և խոկացու-
մըն զնմանէ ՚ի բաց բառնայ զքուն
Բ Խոկումն նախագիտութեան դարձու-
ցանէ զզգացումն . և հիւանդութիւն
ծանր զզաստացուցանէ զհոգի ։
Գ Ջանացաւ մեծատունն ՚ի հաւաք-
ման դրամացութեան . և ՚ի հանգս-
տեան լնուլ վերաքընանիցն բա-
րեօք

ըերօք խուրովք :

4 Աշխատեցաւ աղքատն ՚ի նուաղա-
տութեն ապրուստի . և ՚ի վախ-
ճանի կարևոր լինի :

5 Որ սիրէ զոսկի ոչ արդարասցի .
որ հետևի կատարածի՝ վերաշնանի
նովաւ :

6 Բազումք տոճեալք են ՚ի կորա-
ցումն ոսկւոյ . և եղեալ է ՚ի տե-
սակում ինքեանց կորուստ նց :

7 Փայտ գայթագղութեան է ոսկւոյ
զոհողաց . վայ այնոցիկ որք զհետ
երթան նմա . և ամ անխմայ կո-
րնչիցի ՚ի նմա :

8 Երանեալ է մեծատունն . որ գը-
տեալ է անարատ . և որ զկնի ոս-
կւոյ ոչ գնաց : և ոչ յուսացաւ ՚ի
դրամ . և ՚ի գանձ :

9 Ո՞վ է այս՝ և գովեսցուք զնա . զի
արար զսքանչելիս ՚ի կեանս :

10 Որ ընտրեցաւ նովաւ , և կատա-
րեալ

բեալ է . եղիցին նմա պարծանք
մշտնջենաւորք : որ կարաց անցա-
նել՝ եւ ոչ էանց . առնել զչար՝
եւ ոչ արար :
11 Վս որոյ կայունք են բարիք նր ՚ի
Տր . եւ զողորմութիւն նր ճառեսցէ
ամ եկեղեցի սրբոց :
12 ՚Ի վր սեղանոյ մեծի նստար , մի
բացցես ՚ի վերայ նորա զկոկորդ քո
նախմագոյն :
13 Մի՛ ասասցես այսպէս : բազումք
են , որք ՚ի վերայ նր են :
14 Արասծեա՛ զի չար է ակն անօրէն :
15 Զարակն ընդէ՞ր է ստեղծեալ . վս
որոյ յամ ակնէ իւրմէ արտասուես-
ցէ՝ երբ տեսցէ :
16 Մի՛ ձգեր զձեռն քո նախկնագոյն.
եւ մախանօք թշնամանեալ զամօթ-
կրեսցես :
17 Մի՛ ներգեսցիս յերախանում :
18 Խորհեաց , ոյք են մերձաւորք քո՝

՚ի

՚ի քէն նինքնին ։

19 Աւրէր երբեւ մարդ արդարամիտք
այսոքիւք , որք քեզ տա դնին . մի
երբ ուտիցես զյոլովս՝ առեսցես ։
20 ՚Ի բաց արա նախկնադոյն զպատ-
ճառ խրատուն . եւ մի նուաստա-
դոյն լինիր՝ մի դուցէ զթեսցիս ։
21 Ասէ թէ ՚ի մէջ բազմաց նստեալ-
ես . նախադոյն քան զնա մի ձգեր
զձեռն քո . եւ մի յառաջադոյն
խնդրեր ըմպել ։
22 Իբրու բաւական է մարդոյ խրա-
տեցելոյ գինի սակաւ . եւ ՚ի նըն-
ջելն մի աշխատեսցիս ՚ի նմանէ .
եւ մի զգասցես զցաւ ։
23 Տքնութիւն՝ եւ ծոմ՝ եւ մամուլ՝
առն ապշեցելոյ ։
24 Սիրհումն առողջութեան ՚ի մարդոջ
խնայեմ ։ Ննջեսցէ մինչեւ ցայգ .
եւ անձն նորա ընդ իւքեան անդոր-
րասցի ։

25 Ոչ՛ եթէ բռնադատեսցես յուտել
զյոլով , որք ՚ի միջիդ . փոխեա՛ ,
և վերանորոգեսցէ զքեզ . և մի՛ վե-
րաբերեսցես մարմնոյ քոյ զտկարութիւն ։
26 Լուր ինձ որդեակ . և մի՛ արհա-
մարհեսցես զիս . և ՚ի վախճանի
գտցես զբանս իմ ։
27 Յամենեսեան գործս քո լեր փոյթ ,
և ամ տկարութիւն մի՛ դիպեսցի քեզ ։
28 Զպայծառութիւն ներ հացից բա-
րեբանեսցեն շրթունք բազմաց . և
վկայութիւն ճշմարտութեան նր հա-
ւատարիմ ։
29 Զվատթարագունէ հացի տրտըն-
ջեսցէ քաղաք . և վկայութիւն չա-
րաբարոյութեան նր ճշմարիտ է ։
30 Զսիրելիս քո ՚ի գինւոջ մի՛ բռնա-
դատեր . զի զբազումս կորոյս գինի ։
31 Հուր փորձէ զերկաթ զկարծր ։
այսպէս գինի զսիրտս ամբարտա-
ւանից ընդդիմացուցանէ արբեցութ

բմ

ըմպեալ ։

32 Ճաշելիք կերանք մարդկան , գի-
նի զգաստութեան · թէ ըմպեսցես
զնա համդարտաբար՝ լիցես զգաստ ։

33 Ոյք կերանք են այնմիկ · որ սա-
կաւանայ գինեաւ

34 Զինչ զրկէ զկեանս · մահ ։

35 Գինի ՚ի զուարթութիւն է ստեղծեալ
և ոչ յարբեցութիւն , ՚ի բնէ ։

36 Ցնծութիւն անձին և սրտի՝ գինի
համդարտաբար ըմպեալ ։

37 Ողջութիւն անձին և մարմնոյ՝ զգաստ
ըմպեալ ։

38 Գինի յոլով արբեալ՝ զքամահանս ,
և զբարկութիւն՝ և զամբոխմունս
յոլովս առնէ ։

39 Դառնութիւն անձին գինի յոլով
ըմպեալ ։

40 Արբեցութեան ցասումն՝ անհանճա-
րեց զթեցումն · փոքրկացուցանօղ
զօրութեան և արարօղ վիրաց ։

՚ի

41 ՚Ի խրախճանութեան գինւոյ մի՛ տատրկեսցես ընդ մերձաւորին . եւ մի՛ անտես արասցես զնա ՚ի զուարթութեան նորա ։

42 Զբանս նախատանաց մի՛ ասասցես նմա . եւ մի՛ նեղեսցես զնա ՚ի վերախուզման ։

ԳԼ. ԼԲ.

1 Նաւապետ զքեզ կացուցին . մի՛ բարձրանալ զեր . լեր ՚ի նոսա իբրեւ զմի ՚ի նոցանէ ։

2 Զկարիս նց հոգա՛ . եւ այսպէս նիստ . եւ տացէ հաղարարձութե՛ քով բացատրեալ վերաբազմեաց ։

3 Զի ուրախասցիս վս՟ նոցա . եւ ընդ զարդ շնորհի առցես զպսակ . եւ արժանաւորութեան հետեւեսցիս մաղթողութե՛ ։

4 Խօսեաց մեծացեղդ՝ զի վայել է

խօսել

խակ քեզ ։

5 Նախորդ բան խնամակալէ գիտու-
թեամբ . և մի խափանեսցես զե-
րաժշտութիւն ։

6 Ուր լուր ոչ է . մի հեղցես զխօսս.
և տարադէպօրէն մի բարձրամտիր
յիմաստութիւն քո ։

7 Կնիք կայծական զարդ ոսկեան .
և համեմատութիւն երաժշտաց ՚ի
բարեկենդանութեան գինւոյ ։

8 Որպէս ՚ի ճարտարապետութեան ոսկւոյ
նշան է զմրխտոյ . այսպէս թիւ երա-
ժշտաց ՚ի զուարթութեան և հանդար-
տութեան գինւոյ ։

9 Լուր լռեալ . և փոխանակ վերա-
պատուէն մերձեսցի քեզ բարի շնորհ ։

10 Մանուկ խօսեա՛ց ներ պատճա-
ռաւ քում հազիւ ։

11 Թէ երկիցս հարցցես , ունիցի ընդ-
գլուխ պատասխանի քո ։

12 Ներ բազմաց լեր իբրու անգէտ .

և

և լնուր լռեալ՝ համայն և յուզօղ։
13 ՚Ի մէջ մեծամեծաց մի՛ նախատեցես. և ուր են երէցք՝ մի՛ բազում խօ-
սեսցիս ։
14 Նախ քան զկարկուտ յառաջդիմայ փայլատակումն . և յառաջ քան զամօթ յառաջդիմայ շնորհ ։
15 Եւ ՚ի ժամու յառնելոյ մի՛ զքեզ ունայնացուսցես . բայց նախընթաց լեր նախկնագոյն ՚ի տուն քո . և անդ պլրանայնեաց . և անդ խաղա՛ ։
16 Եւ արա՛ զշարակապումն քո . և մի՛ ՚ի յանցանս՝ և բանիւ ամբարտա-
ւանիւ ։
17 Եւ ՚ի վերայ այսոցիկ ամենեցուն օրհնեսցես զՏր՝ որ արար զքեզ . և զարբեցեալ զքեզ յամենից բա-
րեաց իւրոց ։
18 Որ երկնչի ՚ի Տէ ընդունիցի զու-
սումն նր . և որք տքնիցեն առնա՛ գտցեն զօրհնութիւն ։

Որ

19 Որ խնդրէ զօրէն · հանիցէ յայն-
մանէ · և որ նենգաւորաբար առ-
նէ՝ գայթագղեսցի ՚ի նմա ։
20 Ոյք երկնչին ՚ի Տէ՝ գտցեն ըզ
դատաստան արդար · և զարդա-
րութիւս իբրև զլոյս լուցցեն ։
21 Մեղաւոր մարդ փախիցէ յուղղու-
թենէ · և ըստ կամաց իւրոց գտա-
նիցէ զհամեմատութի ։
22 Այր խորհրդոյ ոչ ցրուեսցէ զի-
մացականութի · օտարական և հը-
պարտ ոչ տագնապի երկիւղիւ ։
23 Մի՛ ևս զկնի որոյ արար ընդ նմա
առանց խորհրդոյ՝ և իւրովք շարժ-
մամբք յանդիմանի ։
24 Որդեակ, թարց խորհրդոյ մի ինչ
արասցես · և զկնի արարմանն ոչ
զղջասցիս ։
25 Ի ճանապարհ բեկման մի եր-
թայցես՝ և մի գթեսցիս առ վիմս ·
և մի հաւատայցես ըզեղ ճանա-
պարհ

պարհէ բազմաշխատն ։ մի՛ զլցես
անձին քոյ զգայթագղութի ։
26 Նաև յորդւոց քոց զգուշացիր . և
յընտրեալս քոց զգուշ լեր ։
27 Յամենայն գործում քում հաւա-
տա՛ ՚ի հաւատոյ անձին քոյ . զի
այս է պահպանութի պատուիրանաց ։
28 Որ հաւատայ ոյ՝ զգուշանայ պա-
տուիրանին . և որ յուսայ ՚ի նա՛
ոչ փոքրկասցի ։

ԳԼ. ԼԳ։

1 Երկիւղածի Տն ոչ պատա-
հեսցին չարիք . այլ ՚ի
փորձութե ևս զնա պահպանես-
ցէ . և փրկեսցէ ՚ի չարեաց ։
2 Իմաստունն ոչ ատէ զպատուի-
րանս և զարդարութիս . և ոչ փըշ-
րեսցի երբև ՚ի մրրկի նաւ ։
3 Մարդ զգօն հաւատայ օրինին այ
և

և օրէն նր հաւատարիմ ։

4 Որ զհարցումն բացատրէ՝ պատա-
րաստէ զբան . և այսպէս 'աղա-
չեալ լսելի լիցի ։ և շարապահեսցէ
զմակացուն , և յայնժամ պատաս-
խանեսցէ ։

5 Գութ մորոսի իբրև անիւ սայլի .
և իբրև զսռան շրջաբերելի խոր-
հուրդ նորա ։

6 Ձի սանձարձակ՝ այսպէս և բա-
րեկամ կատակող , ընդ ամ՛ հեծ-
նողի խնխնջայ ։

7 Ընդէր օր զաւուրբ վերանայ . և
վերստին՝ լոյս զտարւոյ . և ամ
զամ՛ յարեգականէն ։

8 'ի գիտութենէն Տ՚Ն որոշեալք
են . և յարարածոց արեգականէ . և
զպատուէրս մնս պահողէ ։

9 Նա՛ փոփոխեաց զժամանակս . և
զաւուրս տօնից ընքեանց . և 'ի նո
աւուրս տօնից տօնեցին ստ ժամ՛ ։

Յայս

10 Յայսցանէ վերացոյց՝ և մեծացոյց
Տր. և յայսցանէ ՚ի թիւ աւուրց։
և ամենեքեան մարդիկք ՚ի միայնոյ՝
և յերկրէ. ուստի ստեղծաւ ադամ։
11 ՚Ի բազմութեն մակացութեան Տր
որոշեաց զնոսա. և փոփոխեաց ըզ-
ճանապարհս նոցա։
12 Յայսցանէ օրհնեաց՝ և բարձրա-
ցոյց. և յայսցանէ սրբեաց. և առ
ինքն շարաբերեաց։ և յայսցանէ
անէծ՝ և խոնարհեցոյց. և դար-
ձոյց զնս յորոշմանէ ինքեանց։
13 Որպէս զկաւ բրտի ՚ի ձեռին ին-
քեան. կազմել զնա՝ և յօրինել։
14 Ամենեքեան ճանապարհք նր ըստ
դիտաւորութեն իւրոյ. այնպ մարդ
՚ի ձեռին նորա. որ զինքն արար.
և հատուցէ նմա ըստ դատաս-
տանի իւրոյ։
15 Ներհակ չարի բարին է. և ներ-
հակ մահու կեանք. այսպէս և

ներհակ առն արդարոյ մեղաւոր ։
և այսպէս նկատեմ զամենեսեան
զգործս բարձրելոյն ։ երկու և եր-
կու՝ և մի հակառակ միոյ ։
16 Եւ ես յետնորդ տքնեցայ . և
իբրև զճռաքաղս զկնի կթողաց ։
17 Օրհնութեամբ Տ՟ն և ես ինքնին
յուսացայ . և իբրև որ կթիցէ՝ վե-
րալցի զհնձան ։
18 Հայեցարուք . զի ոչ ինձ միայնոյ
վաստակեցի . այլ ամենեցուն խնդ-
րողաց զիմացութի ։
19 Լուարուք ինձ մեծամեծք . և ա-
մենեքեան ժողովուրդք . և կառա-
վարողք եկեղեցւոյ՝ ականջօք ըն-
կալարուք ։
20 Որդւոյ և կնոջ, եղբօր՝ և բարե-
կամի մի տար այլոյ զստացուածս
քո . մի գուցէ ստրջացուցէ զքեզ՝
և աղաչեսցես վն նոցա ։
21 Մինչդեռ վերոյ ես՝ և շնչես .

 ոչ

մի՛ փոփոխեսցէ զքեզ ընդ մնեղէ ։
22 Զի լաւագոյն է քեզ՝ զի որդիք քո
զքեզ աղաչեսցեն . քան դու հայ-
եսցիս 'ի ձեռս որդւոց քոց ։
23 Յամենայնում գործս քո լեր յա-
ռաջացեալ ։
24 Մի՛ տացես զբիծ 'ի փառս քո .
յաւուր կատարածի աւուրց կե-
նաց քոց՝ և 'ի ժամանակի ելից քոց
բաժանեա՛ զժառանգութիւն քո ։
25 Նպուր՝ և բիր՝ և բեռն իշոյ .
հաց՝ և գան՝ և գործ ծառայի ։
26 Գործէ զանիւ, և խնդրէ հանգ-
չել . հանգուցեալ ձեռն նր՝ խնդ-
րէ զազատութիւն ։
27 Լուծ և փոկ կարկամեցուցանեն ըզ-
պարանոց խիստ . և զծառայ խո-
նարհեցուցանեն գործաւորութիւնք
հանապազորդք ։
28 Ծառայի չարաբարոյի, տանջանք՝
և ոտնակապ . արկ զնա 'ի գործա-

ւորութին . զի մի պարապեսցի ։
29 Զի զբազում չարութիւն ուսոյց
դատարկութիւնն ։
30 Ի,եր գործոյ կացո զնա . զի այնպէս
վայելէ նմա ։ իսկ եթէ ոչ հնա-
զանդաբար լսէ՝ կորացո զնա ոտ-
նակապանօք . և մի առաւելացուցա-
նես առաւել քան զամ մսեղի ։
բայց թարց իրաւանց մի ինչ արաս-
ցես ծանրապէս ։
31 Իսկ թէ գոյ քեզ ծառայ հաւա-
տարիմ, լիցի քեզ իբրև զանձն քո․
իբրև զեղբայր այնպէս զնա բաց-
երևեցո . քանզի արեամբ անձինն
համեմատեցեր զնա ։
32 Զի թէ զայրացուսցես զնա անի-
րաւաբար . ի փախուստ դարձցի ։
33 Ապա եթէ ընդոստուցեալ գնասցէ՝
զով յուզեսցես . և որով ճանա-
պարհաւ խնդրեսցես զնա՝
ոչ գիտես ։

ԳԼ. ԼԴ.

1 Ընդունայն յոյս . և սուտն
առն անմտի . և երազք
ընդունայնութեանն զանհամբաւս .
2 Որ ոք ըմբռնէ զստուեր . և հա-
լածէ զհողմ . այսպէս և որ միտ
դնէ տեսլեանց ստոց .
3 Այս , ըստ այսմ տեսիլ երազոյ .
առաջի երեսաց մարդոյ՝ նմանու-
թիւն մարդոյ .
4 Յանմաքրոյ զի՛նչ մաքրեսցի . և՛ ի
ստոյ զի՛նչ ճշմարիտ ասասցի :
5 Գուշակութիւն մոլորութեան . և
հմայութիւն սուտ . և երազ կախար-
դաց ընդունայնութիւն է .
6 Ո՛ւ խորև երկնողի , սիրտ քո ըղ-
ցնորմունս երկնէ . եթէ ոչ ՚ի
բարձրելոյն եղիցի առաքեալ տե-
սիլ . մի տացես ՚ի նա զսիրտ քո :
7 Զի զլորեալ մոլորեցոյց երազ՝ և

վրի

վրիպեցան յուսացողք ՚ի նոսա ։

8 Առանց ստութեան վճարեսցի բան
օրինաց ։ և իմաստութիւն ՚ի բերա֊
նոյ հաւատարմի հարթեսցի ։

9 Որ ոչ է զփորձ առեալ՝ զինչ
գիտէ . այր ներ բազմաց զչափ
առեալ , խոկասցի զբազումս . և որ
զյոլովս ուսանի , ճառեսցէ զիմա֊
ցուածս ։

10 Որ ոչ է զչափ առեալ , զսակաւ
վերաճանաչէ ։ իսկ որ ՚ի բազումս
եղեալ է՝ բազմապատկեսցէ զչարու֊
թիւն ։

11 Որ զփորձ առեալ ոչ է , զո՞րպի֊
սիս գիտէ . որ վրիպեալ է՝ առա֊
տացուսցէ զանիրաւութիւն ։

12 Զբազումս տեսի պատրեալս . և
զսովորութիւնս յոլովս բանից ։

13 Այլ երբեմն մինչև ՚ի մահ ճըգ֊
նեալ եմ այսոցիկ աղագաւ . և ա֊
զատեցեալ եմ շնորհիւ Այ ։

Հոգի

14 Հոգի երկիւղածաց Այ խնդրի ;
և 'ի հայեցմանն նր օրհնեսցի :
15 Զի յոյս նոցա 'ի կեցուցանողն ըզ-
նոսա . և աչք Այ 'ի սիրողս իւր :
16 Որ երկնչի 'ի ՏԷ , ոչինչ տագնա-
պեսցի . և ոչ պակնուցու՝ զի նա է
յոյս նորա :
17 Երկիւղածի ՏՆ երանեալ է անձն :
18 Առ ո՞ր ակնարկէ . և ո՞վ է զօ-
րութիւն նորա :
19 Աչք ՏՆ 'ի վերայ երկիւղածաց
իւրոց՝ հովանի կարողութե . հաս-
տատութիւն զօրութեան . գլխարկ
տապոյ՝ և հովանոցիկ միջօրէի :
20 Աղերսանք զթեցելոց . և օգնա-
կան անկելոց . բարձրացուցանող
անձին . և լուսատրող աչաց .
տուող առողջութեան՝ և կենաց ,
և օրհնութեան :
21 Զոհողի յանիրաւութէ մատուցու-
մըն է բծաւորեալ . և ոչ են բա-
րե

ընհաճոյք արհամարհութիւնք անի-
րաւաց ։

22 Տ՟ր միայն ամէն ունողաց իւրոց ճա-
նապարհաւ ճշմարտութեն և ար-
դարութեան ։

23 Զտուրս անիրաւաց ոչ ընտրէ
բարձրեալն . և ոչ հայի ՚ի մա-
տուցմունս անիրաւաց . և ոչ ՚ի
բազմութեան ողջակիզաց նոյն քա-
ւեսցէ զմեղս նոցա ։

24 Որ մատուցանէ զողջակէզ ՚ի գոյա-
ցութէ աղքատաց՝ իբրու թէ ոք
զենու զորդի առաջի աչաց հօր
իւրոյ ։

25 Հաց կարօտելոց կեանք աղքատաց
է . որ զրկէ զնա՝ այր արեան է ։

26 Որ ՚ի բաց բառնայ ՚ի քրտան ըզ-
հաց . իբրու թէ ոք սպանանէ ըզ-
մերձաւոր իւր ։

27 Որ հեղու զարիւն . և որ զրկանս
առնէ վարձկանի , եղբարք են ։

Մին

28 Մինն շինող՝ և միւսն աւերող.
զի՞նչ շահ է նց՝ եթէ ոչ վաստակ.
29 Մինն օրհնող՝ և մին անիծանող.
որո՞յ զձայն լուիցէ Տ՟ր.
30 Որ մկրտի 'ի մեռելոյ՝ վերստին
շօշափէ զնա. զի՞նչ օգուտէ
լուացումն նորա.
31 Նոյնպէս մարդ որ 'ի բաց կացցէ
'ի մեղաց իւրոց. և վերստին զնոյն
առնէ. զի՞նչ օգուտ առնէ խո-
նարհեցուցանելով զինքն. զաղօթս
նորա ո՞վ ոք լուիցէ.

Գլ. ԼԵ.

1 Որ պահէ զօրէնս. բազմա-
պատկէ զմատուցմունս.
2 Ողջակէզ փրկութեն է զգուշանալ
պատուիրանաց, և զերծանել յամէ
անիրաւութենէ.
3 Նմ̃ զքաւութիւն մատուցանել ողջա-
կէ

կիղէ ՚ի վերայ անիրաւութեանց . և
մաղթանս վս մեղաց յետս դառ-
նալ յանիրաւութենէ ։
4 Սերահատուսցէ զշնորհ՝ որ մա-
տուցանէ զնաշիհ . և որ առնէ
զողորմութի , մատուցանէ զողջակէզ ։
5 Բարեհաճութիւն է Տ.ն դառնալ
յանիրաւութենէ . և մաղթանս վս
մեղաց՝ դառնալ յանօրէնութենէ ։
6 Մի՛ երևեսցիս առաջի երեսաց Տն
դատարկ ։
7 Զի այսոքիկ ամենեքեան վասն
պատուիրանի այ լինին ։
8 Պատարագ արդարոյ պարարէ զսե-
ղան . և հոտ անուշութեան է
առաջի բարձրելոյն ։
9 Ողջակէզ արդարոյ ընկալեալ է . և
զյիշատակ նր ոչ մոռասցի Տր ։
10 Բարեաւ հոգւով զփառս հատո
այ . և մի՛ գծուծ առներ զերա-
խայրիս ձեռաց քոց ։

11 Յամենեսեան տուրս քո զուար-
թացո զերեսս քո · և ցնծութեամբ
սրբեա զտասանորդս քո ։

12 Տուր բարձրելոյն ըստ տրոց նր ·
և բարեաւ ակամբ առ ՚ի գիւտ
արարեցելոյ ձեռին քոյ ։

13 քանզի Տր հատուցանող է · եօթ-
նիցս և եթ հատուսցէ քեզ ։

14 Մի՛ մատուցաներ զնուէրս թիւրս ·
զի ոչ ընկալցի զնա ։

15 Եւ մի՛ ակնարկեր յողջակէզ անի-
րաւ՝ քանզի Տր դատաւոր է · և
ոչ է առ նմա ակնառութիւն փառաց ։

16 Ոչ առնուցու Տէր ակն երեսաց
յաղքատս · և զաղաչանս տառա-
պելոց լուիցէ ։

17 Ոչ անտես առնէ զաղաչանս որ-
բոյ · և ոչ այրւոյն · թէ հեղցէ
զխօսիկս հեծութեան ։

18 Ոչ ապաքէն արտասուք այրւոյն
առ ծնօտն իջանեն · և աղաղակ

նո

նր ՚ի վերայ վայր իջուցանողի նց ։

19 Զի ՚ի ծնօտէն երանեն մինչև յեր-
կինս ․ և Տէր ունկնդիր ոչ խըն-
դայ ՚ի նոսա ։

20 Որ երկրպագէ Ն.Յ թերկրութե՛
ընդունելի լիցի ․ և խնդրուած նր
մինչև յամպս մերձեսցի ։

21 Աղօթք խոնարհեցուցանողի զինքն՝
զամպս խուզէ ․ և մինչև մեր-
ձեսցի ոչ մխիթարեսցի ․ և ոչ իջցէ՝
մինչև բարձրեալն հայեսցի ։

22 Եւ Տէր ոչ ՚ի բաց կացցէ , այլ
դատեսցէ զարդարս ․ և արասցէ
զիրաւունս ․ և հզօրագոյնն ոչ
կալցի ՚ինս զերկայնմտութի ․ զի
խորտակեսցէ զթիկունս նց ։

23 Եւ ազգաց հատուսցէ զվրէժ խըն-
դրութի ․ մինչև բարձցէ զլրութի
ամբարտաւանից ․ և զգաւազան
մեղաւորաց խորտակեսցէ ։

24 Մինչև հատուսցէ մարդկան ըստ

ար

արարից իւրոց: և ըստ գործոց ա-
դամայ. և ըստ վաղվաղման նր:
25 Մինչև դատեսցէ զդատաստանս
ժողովրդեան իւրոյ. և զուա՛րճա-
ցուսցէ զարդարս ողորմութի իւր:
26 Գեղեցկագոյն է ողորմութին Այ
'ի ժամանակի նեղութե. իբրև
ամպք անձրևոյ 'ի ժամանակի ե-
րաշտութեան:

ԳԼ. ԼՕ.

1 Ողորմեա՛ց մեզ Ած ամենեցուն,
և հայեա՛ց 'ի մեզ. և ցո՛յց մեզ
զլոյս գթութեց քոց:
2 Ա՛ծ արկ զերկիւղ քո 'ի վր հե-
թանոսաց՝ ոյք ոչ խնդրեցին զքեզ.
զի ծանիցեն՝ զի ոչ է Ած. եթէ
ոչ դու. և պատմեսցեն զմեծա-
մեծս քո:
3 Բա՛րձ զձեռն քո 'ի վերայ ազգաց
օտար

տուարաց . զի տեսցեն զզօրութիւնս քո ։

4 Զի որպէս առաջի աչաց նց սրբա-
գործեալ ես ՚ի մեզ . այսպէս առա-
ջի աչաց մերոց մեծասջիս ՚ի նս ։

5 զի ճանաչիցեն զքեզ . որպէս և մեք
ճանաչեցաք՝ քանզի ոչ գոյ Այ
բաց ՚ի քէն Տր ։

6 Նորով նշանաւ՝ և անփոփոխե-
լեաւ սքանչելեաւ ։

7 Փառաւորեա զձեռն՝ և զբազուկ
զաջ ։

8 Արթուցեա զսրտմտութիւն և հեղ
զբարկութիւն ։

9 Բարձ զհակառակորդն՝ և տանջեա
զթշնամին ։

10 Փութացո զժամանակն՝ և յիշեա
զվախճան . զի ճառեսցեն զսքան-
չելիս քո ։

11 Բարկութեամբ բոցոյ լափեսցի որ
կեցցէ . և որք չարչարեն զժողո-
վուրդ քո՝ գտցեն զկորուստ ։

Ջախ

12 Զախջախեա՛մ զդըրունս իշխանաց Թըր,
նամերաց աստղաց՝ ոչ է այլոք բաց
՚ի մէնջ :

13 Ժողովեա՛մ զամենեսեան ցեղս յակօ-
բու . զի ծանիցեն՝ քանզի ոչ գոյ՝
եթէ ոչ դու : և ճառեսցեն զմե-
ծամեծս քո . և ժառանգեցես ըզ-
նոսա ոպ̃ ՚ի սկզբանէ :

14 Ողորմեա՛ց ժողովրդեան քոյ . ՚ի վե
րոյ կոչեցեալ է անուն քո : և
Իէլի . զոր նմանակցեցեր անդրանկի
քոյ :

15 Ողորմեա՛ց քաղաքի սրբագործե-
ցելոյ քոյ Եէմի . քաղաքի հան-
գստեան քոյ :

16 Լցո՛ զսիոն անճառելեօք բանիւք
քովք . և փառօք քովք զժողո-
վուրդ քո :

17 Տո՛ւր զվկայութի սոցա . որք ՚ի
սկզբանէ ստեղծուածք քո են : և
ընկա՛լ զհրատարակութիւնս . զորս
խօ

խօսեցան յանուն քո մարգարէքն
նախկինք ։

18 Տուր զվարձ ակնունողաց քեզ ․
զի մարգարէք քոյք հաւատարիմք
գտանիցին ։

19 Լուր օրհնութեան ահարօնի սակս ժողովրդեան քոյ ․ և ուղղեա զմեզ ՚ի ճանապարհս արդարութեան ․ և գիտասցեն ամենեքեան ․ որք բնակեալք են յերկրի ․ զի դու ես Ա͞Ծ մշտահայեաց յաւիտենից ։

20 Զա͞մ զկերակուր կերիցէ որովայն ․ և է կերակուր կերակրոյ լաւագոյն ։

21 Քիմք ճաշակեն զկերակուր երէոյ ․ և սիրտ զ զգացուածս բանից ստոց ։

22 Սիրտ թիւրեալ տայ տրտմութի͞ ․ և մարդ հմուտ վերականգնեսցէ զնա ։

23 Զա͞մ զարու ՚ի բաց թողու կին ․ և է դուստր լաւագոյն դստերբ ։

24 Տեսակ կնոջ զուարճացուցանէ զե-
րեսս առն իւրոյ . և 'ի վեր քան
զամ զցանկութի մարդոյ վերաբե-
րեն բաղձանք :
25 Թէ է լեզու հոգաբարձութեան
ողորմութեան . ոչ է այր նր ըստ
որդւոց մարդկան :
26 Որ ստանայ զկին բարի , ձեռն ար-
կանէ 'ի ստացուածս՝ օգնականութի
ըստ այնմ է . և սիւն, զի հանգիցէս :
27 Ուր ոչ է ցանգ , յափշտակեսցի
ստացուածն . և ուր ոչ է կին՝
յոգւոց հանէ կարօտն :
28 Ով հաւատայ նմա՝ որ ոչ ունի
զբոյն . և լալով խուռաքաջուրեք նը
սեմնացի : իբրև սխտամէջ աւազակ
վազելով 'ի քաղաքէ 'ի քաղաք :

ԳԼ. ԼԷ.

1 Ամենայն բարեկամ ասէ՝ եւ
ես զբարեկամութիւն շաղ-
կապեցի ։ բայց է բարեկամն միայն
անուամբ բարեկամ ։ ո՞չ ապաքէն
տրտմութիւն ներգոյ մինչեւ ՚ի մահ ։
2 Իսկ համշէրակ եւ բարեկամ առ ՚ի
թշնամութիւն շարադառնան ։
3 Ո՜վ վաղվաղկոտութիւն վասն որա-
գոյն ․ ուստի՞ես ստեղծեալ՝ ծած-
կել զերկիր թացեալն չարութեամբ եւ
նենգութեամբ նորա ։
4 Համշէրակ բարեկամ համեղանայ
զուարճութեամբ , եւ ՚ի ժամանակի
նեղութեան ներհականայ ։
5 Համշէրակ բարեկամ ցաւակցի ո-
րովայնի աղագաւ ․ եւ ներհակ
թշնամւոյ առցէ զսաղաւարտ ։
6 Մի՛ մոռասցիս զբարեկամ քո ՚ի

մտաց քոց . և մի՛ անյիշելի եղիցին
նմա ներ փարթամութեանց քոց ։
7 Մի՛ խորհրդակցիր ընդ նմա՝ որ քեզ
դարանակալ է . և 'ի նախանձողաց
ընդ քեզ թաքո՛ զխորհուրդդ ։
8 Նմանայն խորհրդածու 'ի բաց
ընկենու զխորհուրդ . այլ է խոր-
հրդածուն ինքն յինքեան ։
9 Դի խորհրդականէ պահեա՛ զանձն
քո . նախ գիտասջիր . որ է նորա
հարկաւորութի . զի և ինքն ան-
ձին իւրոյ խորհեսցի ։
10 Մի՛ դուցէ արկցէ զմահակ յերկիր՝
և ասասցէ քեզ ։
11 Բարի է ճանապարհ քո . և կացցէ
'ի հեռաստանէ տեսանել զինչ քեզ
առեկեսցէ ։
12 Ընդ առն անկրօնի ճառեա՛ սակս
սրբութե . և ընդ անիրաւի յաղագս
արդարութեն . ընդ կնոջ սակս այն-
որիկ որ նախանձի . ընդ երկչոտի
սակս

սակս պատերազմի . ընդ վաճա-
ռականի յաղագս թարգմանութեան :
ընդ ստացողի սակս վաճառելոյ .
ընդ առն գանակոծի յաղագս շնոր-
հակալութեան :

13 Ընդ ամբարշտի յաղագս գթածու-
թեան . ը̄ անարգի սակս արգա-
ւորութեան . ընդ մշակի անդաստա-
կանի յաղագս ամի գործոյ .

14 Ընդ գործունէի տարեւորի յաղագս
կատարման տարւոյն : ընդ ծա-
ռայի պղերգի սակս յոլովի գոր-
ծոյ . մի յուշ արասցես սոքիւք
յամի խորհրդեան :

15 Այլ ընդ առն սրբոյ հանապա-
զորդ լեր . զոր միանգամ ճանա-
չեսցես զնա պահպանօղ երկիւ-
ղին այ :

16 Որոյ միտք են ըստ մտաց քոց . եւ
օր , երբ դողդողեսցես ՚ի խաւա-
րոջ՝ ցաւակցեսցի քեզ :

Զ

17 Զսիրտ բարւոյ խորհրդոյ կայացո
ընդ քեզ. զի ոչ է քեզ այլ ինչ
յոլովագոյն քան զայն։
18 Ոգին առն սրբոյ պատմէ երբեմն
զճշմարիտ, քան զեօթն շրջադի-
տակս նստեալս ՚ի բարձու առ ՚ի
դիտել։
19 Ի վեր սոքա ամենեցուն աղաչեա
զԲարձրեալն. զի ուղղեսցէ. ՚ի
ճշմարտութեն զճանապարհ քո։
20 Յառաջ քան զամենեսեան գոր-
ծըս՝ բան ճշմարիտ առաջնորդեսցէ
քեզ. և նախ քան զամենայն զա-
րար՝ խորհուրդ կայուն։
21 Բան պատճառ փոփոխեսցէ զսիրտ.
յորմէ մասունք չորք շառաւիղին.
բարի և չար. կեանք և մահ. և
տիրուհի նոցա է հանապազորդ լեզու.
է այր խորագէտ բազմաց խրատող.
և անձին իւրոյ անօգուտ է։
22 Այր հմուտ զբազումս խրատեաց.
և

և անձին իւրոյ համեղ է ։

23 Որ իմաստակաբար խօսի՝ առելի է.
Նամչնում իրում զլանայցէ ։

24 Աչք նմա տուեալ 'ի Տէ շնորհ.
զի ամենայնիւ իմաստութբ զլա-
ցեալ է ։

25 Ի իմաստուն՝ անձին իւրոյ իմաս-
տուն. և պտուղ զգօնութեան նր
գովելի ։

26 Այր իմաստուն զժողովուրդ իւր
խրատէ. և պտուղք զգօնութեան
նր հաւատարիմք են ։

27 Այր իմաստուն լնանիցի օրհնու-
թեամբք. և տեսանողք զնա գո-
վեսցեն ։

28 Կեանք առն նոր թուոջ աւուրց.
իսկ աւուրք իսրայէլի անթիւք են ։

29 Իմաստուն նոր ժողովրդեան ժա-
ռանգեսցէ զպատիւ. և անուն
նորին եղիցի կենդանի 'ի մշտնջե-
նաւորս ։

Որդ

30 Որդեակ՛ներ կենաց քոց փորձեա՛
զանձն քո . եւ թէ եղիցի վատ-
թար , մի՛ տացես նմա զիշխանութի՛ւն :
31 Զի ոչ ամենեքեան ամենեքումբք
օգտին . եւ ամ՟ անձին ամ՟ սեռ
հաճոյ լինի :
32 Մի՛ ունկնդիր լինիր նամենում
խրախութեան . եւ մի՛ զքեզ հեղցես
՚ի վերայ ամ՟ կերակրոյ :
33 Քանզի ՚ի բազմաց կերակրոց եղի-
ցի տկարութի՛ւն . եւ լողութի՛ւն մեր-
ձենայցէ մինչեւ ՚ի զեղխութի՛ւն :
34 Վասն արբշռութեան յոլովք կորեան .
իսկ որ ՚ի բացկացեալ է՝ առ յաւ-
ելցէ զկեանս :

ԳԼ. ԼԸ.

1 Պատուեա զբժիշկ վա՟ հար-
կաւորութեան . քանզի եւ զնա
ստեղծ բարձրեալն :

Զի

2 Զի յԱյ է ամ բժշկականութիւն .
և ՚ի թագաւորէ առցէ պարգևս :
3 Մակացութիւն բժշկի բարձրա-
ցուսցէ զգլուխ նր . և առաջի մե-
ծամեծաց գովեսցի :
4 Բարձրեալն ստեղծ յերկրէ զբժշ-
կականութիւն . և այր խորագէտ
ոչ ՚ի բաց խոտեսցէ զնոսա :
5 Ոչ ապաքէն ՚ի փայտէ քաղցրա-
ցեալ է ջուր դառն :
6 Նա ՚ի ծանօթութի մարդկան զօ-
րութի նոցա . և ետ մարդկան ըզ-
գիտութիւն բարձրեալն . պա-
տուիլ ներ սքանչելեաց իւրոց :
7 Որքօք բժշկողն դիւրացուսցէ ըզ-
ցաւս . և իւղեփեցն արասցէ սըն-
գոյրս համեղութեան : և օծանելիս
շարակատարեսցէ ողջութե : և ոչ
աւարտին գործք նոցա :
8 Զի խաղաղութիւն Տն ՚ի վերայ
երեսաց երկրի :

Որ

9 Որդեակ ՚ի քում հաստատութեն
մի անտես արասցես դու զքեզ
ինքնին . այլ աղաչեա՛ զՏր . և
ինքն ողջացուսցէ զքեզ :
10 Դարձի՛ր ՚ի յանցանաց . և ուղղեա՛
զձեռն քո . և յամենից յանցանաց
սրբեա՛ զսիրտ քո :
11 Տո՛ւր զհամեղութի և զյիշատակ
նաշհոյ . և պարարեա՛ զմա-
տուցմունս . և տո՛ւր զտեղի բժշկի :
12 Զի և զնա Տր ստեղծ . և ոչ
զատցի ՚ի քէն . զի գործք նր են
հարկաւորք :
13 Զի է ժամանակ . յորժամ ՚ի ձե-
ռս նոցա դիմեսցես :
14 Նոքա խնդ զՏր աղաչեսցեն . զի
ուղղեսցէ զհանգիստ նոցա . և ըղ
բժշկութիւն վս շրջագայութեն նց :
15 Որ յանցանէ առաջի Նր՝ որ արար
զնա . անկանի ՚ի ձեռս բժշկի :
16 Որդի՛ ՚ի մեռելոյն իջո՛ զարտասուս
և

և իբրու զգարշութի կրեալ ձեռ-
նարկեա՛ լալ . և ըստ իրաւանցն
հպեր ՚ի մարմին նր ։ և մի անտես
արասցես զդամբարան նր ։
17 Վասն քութեան իսկ դառնապէս
բեր զսուգ նր օր մի . և մխի-
թարեաց սակս տրտմութեանն ։
18 և արա զսուգ նորա ըստ արժա-
նւոյն նր մի օր . կամ երկուս վս
բամբասանաց ։
19 Զի ՚ի տրտմութենէ վաղվաղ է
մահ ։ և տրտմութի սրտի կար-
կամեցուցանէ զպարանոց ։
20 ՚Ի դանդաղմանէ յարանեայ տրտ-
մութի , և գոյացութի անընչին
իբրև զսիրտ նր ։
21 Մի տացես տրտմութեան զսիրտ
քո . այլ ՚ի բաց մերժեա զնա ՚ի
քէն . և յիշեա զյետնադոյնն ։
22 Մի մոռանար , զի ոչ ևս է անդ-
րադարձուի ։ և սմին ոչ ինչ օգուտ

լիցի

լիցիս . և զքեզ ինքնին չարադոյնս
արասցես :
23 Յիշեա՛ զխրատուս իմ . զի այնպ
եղիցի և քոյն : ինձ երէկ՝ և քեզ
այսօր :
24 Ի հանգստեան մեռելոյ հանգո՛ ըզ
յիշատակ նր . և մխիթարեա՛ զնա
յելս հոգւոյ իւրոյ :
25 Իմաստութիւն դպրի ՚ի ժամանակի
դատարկութեան : և որ փոքրկա-
նայ իրակութբ՝ զիմաստութի ձեռն
արկցէ . քանզի իմաստութբ լե-
րանանիցի :
26 Որ ըմբռնէ զմաճ . և որ պարծի
վարչաւ . խթանաւ զեզինս ճե-
պեսցէ . և պահի ՚ի գործս նց .
և ճառ նր յորդիս ցլուց :
27 Զմիրտ իւր տացէ յանդրադար-
ձութիւն ակօսաց . և հսկումն նր
՚ի պարարումն երնջոց :
28 Նոյնպէս ամ հիւսն և ճարտարա-
պետ

պետ․ որ զգիշերն իբրև զտիւ
կատարէ՝ որ քանդակէ նմանութիւն
քանդակելեաց ։ և հանապազոր-
դութիւն նր զանազանէ զնկարա-
կերտութիւն ։ զմիտս իւր տացէ ՚ի
նմանութիւն նկարակերտութեն ։ և
հսկումն իւր բացակատարէ զգործ ։

29 Նոյնպէս հիւսն երկաթոյ նստեալ
հանդէպ սալին․ ևնշմարէ զգործս
երկաթոյ ։ Մրրիկ հրոյ խանձէ ըզ-
մարմին նր․ և ջերմութն քրային
ընդդիմանայ ։

30 Ձայն ուռան խլացուցանէ զա-
կանջ նորա․ և հանդէպ նմանութն
անօթոյ աչք նր ։

31 Զմիտս իւր տացէ ՚ի կատարումն
գործոց․ և հսկումն իւր զարդա-
րեսցէ ՚ի կատարումն ։

32 Նոյնպէս բրուտ նստեալ ՚ի գործ իւր․
շրջելով ոտիւք իւրովք զանիւն․ որ
՚ի փոյթ եդեալ է միշտ վս գործոյ
իւրոյ

իւրոյ ։ և ներթուածոջ է ամ՛ իրա-
կութին իր ։

33 Բազկաւ իւրով կերպաւորէ զկաւն
և առաջի ոտից իւրոց գծկեսցէ
զզօրութին իւր ։

34 Զսիրտ իւր տացէ՝ զի աւարտեսցէ
զծեփումն ․ և տքնութին իւր մաք-
րեսցէ զբով նորա ։

35 Ամենեքեան սոքա ՚ի ձեռս իւր-
եանց յուսացան ․ և իւրաքանչիւր-
ոք յարուեստ իւր իմաստուն է ։

36 Առանց սոցա ոչ շինեսցին քա-
ղաքք ։

37 Եւ ոչ բնակեսցեն ․ և ոչ ներա-
շրջին ․ և յեկեղեցիս ոչ արտա-
կայթեսցէ ։

38 ՚Ի վերայ աթոռոյ դատաւորի ոչ
նստցին ․ և զվկայութի դատաս-
տանի ոչ հասկասցին ․ և ոչ յայտ-
նեսցեն զխրատ և զդատաստան ։
և ներ առակաց մի՛ գտցին ։

Այլ

19 Այլ զաստեղծուած մտնքենաւորք
հաստատեսցեն . և մաղթանք նոյ
ներ երակութե արհեստի . յար-
մարօղք զանձինս իւրեանց և զըն-
նողք յօրէնս բարձրելոյն .

ԳԼ. ԼԹ.

1 Զիմաստութի ամենեցուն նախ-
նեաց խուզեսցէ իմաստու-
նըն , և ՚ի մարգարէութիւս պարա-
պեսցի .
2 Զպատմութիւս արանց անուանեաց
պահեսցէ . և ՚ի տաղաչափութիւ
առակաց ՚ի միասին ներամտցէ .
3 Զծածուկս առակաց խուզեսցէ .
և ներ դարձելոց առակաց անդրա-
դարձցի .
4 ՚Ի մէջ մեծամեծաց պաշտաւորես-
ցէ . և առաջի նախարարաց երև-
եսցի .

Յեր

5 Յերկիր այլասեռից ազգաց արտա-
գնասցէ . զի զբարիս և զ չար-
ներ մարդոց փորձեսցէ :

6 Զսիրտ իւր բացատրէ առ 'ի հըր-
կել կանխաւ առ Տր՝ որ արար ըզ-
նա . և առաջի բարձրելոյն աղա-
չեսցէ :

7 Բացցէ զբերան իւր աղօթիւք . և
սակս յանցանաց իւրոց աղաչեսցէ :

8 Զի եթէ Տրն մեծ կամեսցի .
հոգւով գիտութեան վերալցուսցէ
զնա :

9 Եւ նա իբրու տարափ առաքեսցէ
խօսս իմաստութեն իւրոյ . և աղօ-
թիւք խոստովան լիցի Տն :

10 Եւ ինքն ուղղեսցէ զգիտաւորու-
թիւնս նր . և զհմտութիւն և
գաղտնեօք իւրովք խորհրդակցեսցի :

11 Ինքն յայտնի արասցէ զհմտութի
ւսման իւրոյ . և յօրէնս վկայ-
ութեն Տն պարծեսցի .

Կա

82 Պակասեցին բազումք զիմաստութիւ
նր · և մինչև յաւիտեան ոչ ջըն֊
ջեսցի ։
83 Ոչ յետս դարձցի յիշատակ նր ·
և անուն նորա յուղեսցի յազգաց
յազգս ։
84 Զիմաստութի նորա ճառեսցեն
ազգք · և զգովութի նորա հռչա֊
կեսցէ եկեղեցի ։
85 Թէ մնասցէ՝ զանուն թողցէ առ֊
աւել ևս քան զհազարս · և թէ
հանդէսցի՝ օգուտ լիցի նմա ։
86 Ընդէն խորհրդակցիմ, զի ճառե֊
ցից · զի ոչ բարկութբ առլցեալ
գոմ ։
87 Ձայնիւ ասէ լռեարուք ինձ պրտ֊
ուղք ածայինք · և իբրև փարդե֊
նի տնկեալ ՚ի վերայ առուաց ջուրց
պտղաբերեցէք ։
88 Իբրև զլիբանան զհոտ համեղուն
կալարուք ։

Ծաղ

19 Ծաղկեցէք զծաղկս իբրև ըզ
շուշան . և տուք զհոտ . և բող-
բոջեցէք 'ի շնորհս ։ և երգեցէք
զերգս՝ և օրհնեցէք զՏէր 'ի գոր-
ծըս իւր ։
20 Տուք անուան նր զմեծութի . և
խոստովան եղերուք նմա ձայնիւ
շրթանց ձերոց . և յերգս շըր-
թանց՝ և քնարիւք ։ և այսպէս
ասասցէք 'ի խոստովանութե ։
21 Գործք Տն բովանդակք բարիք են
յոյժ ։
22 Բանիւ նր կայ ջուր իբրև զկար-
կառ . և խօսիւք բերանոյ նորա
իբրև զըացընկեցուածս ջուրց ։
23 Կանդի 'ի հրամանում նր հան-
դարտութի լինի . և ոչ է սորկուն
յողջութե նորա .
24 Գործք ամե մարմնոյ առաջի նր ։
և ոչ է իր ինչ ծածկեալ յաչաց նր ։
25 Յաւիտենից մինչև յաւիտեան նկա-

 տէ

ւէ . և ոչ է ողջամնչելն առաջի
տեսութեն նորա ։

26 Ո՛չ է ամէրն՝ զինչ է այն . զի ամե-
նեքեան 'ի ժամանակի խուրեանց
յուզեսցին ։

27 Օրհնութիւն նորա երբև զգեա
ռառոգեաց ։

28 Ով հեղեղ զերկիր թացեալ արբե-
ցուց՝ այսպէս բարկութիւն նորա
զազգս՝ որք ոչ խնդրեցին զնա՝ ժա-
ռանգեսցէ ։

29 Օ՛խորդ դարձոյց զջուրս 'ի ցամա-
քութի՝ և ցամաքեալ է երկիր . և
ճանապարհք նորա քան զճանա-
պարհս նչ հարթեալք են ։ այնպէս
մեղաւորաց գթմունք բարկութեա
նորա ։

30 Բարիք բարեաց ստեղծան 'ի բնէ .
այնպէս չարագունից բարիք և չարք ։

31 Պախկին իրի հարկաւորի կենաց
մարդկան . ջուր , հուր , և եր-

կայծ . աղ . կայծն . և հաց նաշ-
հեղէն , և մեղր՝ և ուռ խաղողոյ.
և ձէթ . և հանդերձ :
32 Այսոքիկ ամենեքեան որբոց ՚ի բա-
րիս . այսպէս և ամբարշտաց և մե-
ղաւորաց ՚ի չարիս յեղաշրջին :
33 Են հողմք . որք առ ՚ի վրէժխնդ-
րութիւն ստեղծան . և սրտմտութք
նորա հաստատեցին զգանձանս իւ-
րեանց :
34 Ի ժամանակում կատարածի հեղ-
ցեն զզօրութիւն . և զսրտմտութին
նորա . որ արար զնոսա՝ հանդար-
տեցուսցեն :
35 Հուր՝ կարկուտ . սով . և մահ .
ամենեքեան այսոքիկ առ ՚ի վրէժ-
խնդրութիւն ստեղծեալք են :
36 Գազանաց ժանիք . և կարիճք . և
օձք . և սուր՝ վրէժխնդիրք ՚ի ս-
պառումն ամբարշտաց :
37 Սեր հրամանաց նր կերակրեսցին.
և

և 'ի վերայ երկրի 'ի հարկաւորութ
Նախապատրաստեսցին · և ներ ժա-
մանակաց իւրեանց ոչ յանցանի-
ցեն զբանիւն ։
38 Վասն այնորիկ 'ի բնէ հաստա-
տեցայ և խորհրդակցեցայ՝ և խոր-
հեցայ · և գրեալ թողի ։
39 Ամենեքեան գործք Տն բարիք ·
և ամ գործ ներ ժամուն իւրում
սպասաւորեսցէ ։
40 Ոչ է ասել · այս քան զայն չա-
րագոյն է · զի ամենեքեան 'ի
ժամանակի իւրում շարափորձին ։
41 Եւ այժմ նամենում սրտում և բե-
րանում համագովեցէք · և օրհ-
նեցէք զանուն Տն ։

Գլ. Խ.

1 Զբաղումն մեծ ստեղծաւ ա-
մենեցուն մարդկան. և լուծ
ծանր ՚ի վերայ որդւոց ադամայ.
յօրէ ելից յորովայնէ մօր նոցա.
մինչև յօր դարձեալ ՚ի մայրն ա-
մենեցուն։
2 Խորհուրդք նոցա և երկիւղք սրտի.
և դիտաւ ակնկալութե. և աւուրք
աւարտման։
3 Ի բազմողէն ՚ի վր՞ աթոռոյ փառա-
ւորագունի մինչև առ ստորուկն.
որ նստի յերկրի և մոխրոյ։
4 Յայնմանէ որ վարի կապուտակաւ
և բառնայ զպսակ. մինչև առ այն
որ ծածկի վշով թերակատարաւ։
բարկութի. նախանձ. դրդումն.
խռովութի. և երկիւղ մահու.
ոխութի համապազորդեան. հեռ։

Եւ

5 Այլ ի ժամանակի վերանորոգութեան
յանկողնի՝ երազ գիշերոյ փոփոխէ
զգիտութիւն նորա ։

6 Դուզն ինչ իբրեւ ոչինչ ի հան-
գստեան . և յայնմանէ նեղ երա-
զոց՝ որպ ի տեսլոցեան նկատման ։

7 Սրդովեալ է ներ տեսլեան սրտի
իւրոյ . զիարդ փախուցու որ յա-
ւուր պատերազմի ։ Ի ժամանակի
փրկութեան իւրոյ յարեաւ՝ և զար-
մացեալ առ ոչինչ երկիւղ ։

8 Հանդերձ ամէ մարմնով . ի մար-
դոյ մինչև ցանասուն . ի վերայ
մեղաւորաց եօթնպատիկ ։

9 Առ այսոսիկ մահ . արիւն . հա-
կառակութիւն . և դայլխոն . նեղու-
թիւնք . սով՝ բեկումն . և չարչա-
րանք ։

10 Ի վերայ անօրինաց ստեղծան այսո
քիկ ամենեքեան . և վասն նոցա
եղև հեղեղ ։

Ամ

11 Ամենքեան ոք յերկրէ են՝ յեր-
կիր անդրադարձցին . և ամենքեն
ջուրք 'ի ծով վերադարձցին ։

12 Ամենայն կաշառ՝ և անիրաւութի
ջնջեսցի . և հաւատ յաւիտեան
մնասցէ ։

13 Կայութիք անիրաւաց որպէս 'գետ
ցամաքեսցին . և որպէս զորոտումն
մեծ ներ անձրևաց որոտասցեն ։

14 'Ի բանալ զձեռս իւր բերկրեսցի . այսպէս յանցաւորք 'ի կատա-
րածի տապեսցին ։

15 Ծնունդք ամբարշտաց ոչ բազմա-
պատկեսցեն զծիւղս . և արմատք
անմաքուրք 'ի վերայ գագաթան
վիմի կայցեն ։

16 'Ի վ՟ր ամ՟ ջրոյ կանաչութիւն .
և առ ափն գետոյ նախքան զխոտ
դալարի վերընձիւղեսցի ։

17 Շնորհ որպ՟ դրախտ ներ օրհնու-
թեանց . և ողորմութի մինչև յաւի-
տեան

տեան յարամնայ ։

18 Կեանք ինքեան բաւականի գոր-
ծունէի շարաքաղցրացին . և 'ի
նմ գտանիցես զգանձ ։

19 Սրտիւք , և շինութի քաղաքի հաս
տատէ զանուն . և 'ի վերքան զսո-
սա կին անարատ համարեսցի ։

20 Գինի և երաժշտականութի զուար-
թացուցանեն զսիրտ . և 'ի վերքան
զերկաքանչիւրն իմաստութի ։

21 Փողք և սաղմոսարան տանեն զհա
մեղ քաղցրանուագութիս . և 'ի
վերքան զերկաքանչիւրն համեղա-
լեզուն ։

22 Շնորհէ և տեսակի ցանկայ ակն
քո . և 'ի վեր քան զսոսա դալարիք
բաւականք ։

23 Բարեկամ և համշիրակ 'ի ժամա-
նակի յարմարեալք . և 'ի վեր քան
զերկոսեանն կին ընդ առն ։

24 Եղբարք առ օժանդակութիւն 'ի
ժամա

նակն մշտնի ․ և ՚ի վեր քան զոսա
ողորմութիւն միրկեացէ ։

25 Ամկի և արծաթ է շարակացութեն
տոկց ․ և ՚ի վեր քան զերկասեաննս
խորհուրդ բարեհաճոյ ։

26 Կարողութիւնք և զօրութիւնք բարձ-
րացուցանեն զմիտս ․ և ՚ի վեր քան
զոսա երկիւղ Տն ։

27 Ո՛չ է ներկիւղում Տն սպառնա-
լեք ․ և ո՛չ է ՚ի նմա ներայուզել
զօգնութիւն ։

28 Երկիւղ Տն ով դրախտ օրհնու-
թեան ․ և ՚ի վեր քան զամենե-
սեան փառս ծածկեցին զնա ։

29 Որդեակ ՚ի ժամանակի կենաց քոց
մի՛ կարօտասցիս ․ զի բարւոքէ
մեռանիլ՝ քան կարօտիլ ։

30 Այր ակնարկող ՚ի սեղանս այլոց՝
ո՛չ է կեանք նր ներ խոկման կե-
րոյ ․ զի կերակրէ զանձն իւր կե-
րակրովք օտարօք ։

Նայց

31 Ուստի այր կրթեալ և խրատեալ պահես-
ցէ զինքն ։ 'ի բերանոյ անհանճա-
րից քաղցրանոյ անզգուշութի . և ներ
որովայնումն նր հուր արծարծեսցի ։

ԳԼ. ԽԸ.

1 Ո՜վ մահ՝ որպէս դառն է յի-
շատակ քո , առն զխաղաղութե
ունողի ներ գոյից իւրոց ։
2 Առն հանգուցելոյ՝ և որոյ շաւ-
իղք են ուղիղք ներ ամենեցուն . և
դեռ ևս կարողի առնուլ զկերա-
կուր ։
3 Ո՜վ մահ՝ բարի է դատաստան քո
մարդոյ կարօտացելոյ . և որ նուա-
զեցի 'ի զօրութե ։
4 Պակասութիւն հասակի , և որոյ
սակս ամենեցուն ջան է . և ան-
հաւատալի՝ որ կորուսանէ զհամ-
բերութի ։

5 Մի՛ զանգիտեր ՚ի դատաստանէ մա-
հու յիշեա՝ որք յառաջ քան զքեզ
եղեն . և որք վերադալոց են քեզ.
այս դատաստան ՚ի Տէ ամենայնի
մսեղւոյ .

6 Եւ՛ որ ինչ վերադասցեն քեզ ՚ի
բարեհաճութէ բարձրելոյն . կամ
տասն . կամ հարիւր՝ կամ հա-
զար ամք .

7 Զի ոչ է ՚ի դժոխս յանդիմանութե
կենաց .

8 Որդիք գարշութեանց լինին որ-
դիք մեղաւորաց . և որք կործա-
նեցին առ տունս ամբարշտաց .

9 Որդւոց մեղաւորաց կորիցէ ժա-
ռանգութի . և ընդ զաւակի նոց
հանապազորդութի նախատանաց .

10 Սակս հօր անգթոյ խնդրին որդիք.
քանզի վն նր են ՚ի նախատինս .

11 Վա՛յ ձեզ արք անգութք . որք
թողէք զօրէնս Տն բարձրելոյ .

Եւ՛

12 Եւ թէ ծնանիցիք, յանէծս ծը-
նանիցիք. և թէ մեռանիցիք, յանէ-
ծըս եղիցի մահն ձեր ։
13 Ամենեքեան, որք յերկրէ են՝ յեր-
կիր վերադարձցին. այսպէս ամբա-
րիշտք յանիծելոյ ՚ի կորուստ ։
14 Սուգ մարդոց նոր մարմնոյ իւրե-
անց. իսկ անուն ամբարշտաց
ջնջեսցի ։
15 Զանուն սակս բարւոյ անուանի. զի
այս առաւել յաւէտ մնասցէ քեզ.
քան հազարք գանձք ազնուա-
կանք և մեծամեծք ։
16 Բարեաց կենաց թիւ աւուրց. իսկ
անուն բարի յարամնասցէ յարակայ։
17 Զխրատ խաղաղութեան պահեցէք
որդիք. զի իմաստութիւն թաքու-
ցեալ՝ և գանձ անտես՝ զի՞նչ օգ-
տութիւն յերկաքանչիւրոցն ։
18 Լաւագոյն է մարդ՝ որ թաքուցանէ
զյիմարութիւն իւր. քան զմարդ որ
թա

թաքուցանէ զիմաստութիւն խոր ։

19 Սակայն պատկառեցարո՛ւք յայս-
ցանէ՝ որք յառաջգան 'ի բերանոյ
իմէ ։

20 Զի ոչ է բարի զամ զվերապա-
տուճութիւս պահել . և ոչ ամենե-
քեան ամենեքումբք բարեաց հա-
ճոյանան ներ հաւատոյ ։

21 Պատկառեցարո՛ւք 'ի հօրէ և 'ի
մօրէ յաղագս պոռնկութեան . և 'ի
նախագահից՝ և 'ի կարողաց վասն
ստութեան ։

22 Յիշխանաց՝ և 'ի դատաւորաց վասն
յանցանաց . 'ի ժողովարանէ և 'ի
ժողովրդոց վասն օրինազանցութեան ։

23 Յընկերաց՝ և 'ի բարեկամաց վասն
անիրաւութեան . և յաղագս տեղւոյ
յորում բնակես ,

24 'Ի գողութենէ , յաղագս ճշմար-
տութեանն Ա͞Յ , և կտակարանի .
վասն բարձակցաց ներ հացից՝ 'ի
գաղ

զաղտագողութե տալոյ և առնլոյ :

իե Յօղղանողաց յաղագս ըռութե .
՚ի հայեցմանէ կնոջ պոռնկի . և
՚ի դարձուցմանէ զխմի ծանօթի :

իզ Մ՚ի դարձուսցես զերեսս ՚ի մեր-
ձաւորէ քումէ . և ՚ի բառնալոյ
զմասն և ոչ զդէմ ունելոյ :

իէ Մի՛ հայեսցիս ՚ի կին առն այլոյ .
և մի՛ զննեսցես զաղախին նր . և
մի՛ կացցես առ անկողին նր :

իը ՚ի բարեկամաց սակս խօսից նա-
խատանաց . երբ. տացես , մի՛ նա-
խատեսցես :

ԳԼ. ԽԲ.

ա Մի՛ կրկնեսցես զզրոյց ըռե-
եալ՝ սակս յայտնութեան
զրուցի թաքուցելոյ . և եղիցես
ճշմարտապէս թարց թաքստի : և
գտցես զշնորհ առաջի ամենեցուն
մարդ

մարդոց ։ մի՛ վճ այսոցիկ ամենեցուն
զամօթ կրեսցես ։ և մի՛ աշաւեցես
երեսաց՝ զի յանցանիցես ։
2 Յաղագս օրինի բարձրելոյն՝ և կը-
տակարանի . և յաղագս դատաստա-
նի արդարացուցանել զամբարիշտն ։
3 Սակս բանի ընկերաց և ճանապար-
հակցաց՝ և յաղագս տրոց ժառան-
գութեն բարեկամաց ։
4 Սակս համահաւասարութեն չափուց
և կշռոց . սակս զննութեն յոլո-
վից և սակաւուց ։
5 Յաղագս ապականութեն գնոյ և վա-
ճառականաց . և սակս բազմի խը-
րատու որդւոց . և ծառայի չարա-
գունի զկող արիւնել ։
6 Ի վերայ կնոջ չարաբարոյի բարի
է նշան ։
7 Ուր ձեռք բազումք են , փակեա՛ .
և որոյ ձեռս տաս , թուեա՛ և կշ-
ռեա՛ ։ բայց զտուրս և զառս զամ
գրեա՛

գրեամ ։

8 Սակս կրթութեն անզգայի և յիմա-
րի . և յաղագս ծերոց՝ որք դա-
տին յերիտասարդաց . և իցես խը-
րատեալ ամենեքումբք . և ընտիր
առաջի աչաց ամենեցուն կենդանեաց ։

9 Դուստր թաքուցեալ տքնութին է
հօր . և վարանումն նր 'ի բաց ե-
բարց զքուն ։ մի գուցէ 'ի ման-
կութեն իւրում չնութեն հետեւե-
ցի . և ընդ առն շարայամեալ ա-
տելի լիցի .

10 մի երբէք խախտեսցի 'ի կուսութեն
իւրում . և ծնողաց իւրոց ծան-
րացեալ գտցի ։ մի գուցէ ընդ առն
յարամնացեալ արտաքնասցէ ։ կամ
ստուգաբար ամուլ բացերևեսցի ։

11 'Ի վ՛ր դստեր վաւաշոտի հաստա-
տեա՛ պահպանս . մի երբէք ա-
րասցէ զքեզ յառակ լինել թշնա-
մեաց ։ 'ի չարախօսութեն ներ քաղա-
քում

քում . և յապստամբութենէ ամբոխից ։
և յամօթ առնէ զքեզ 'ի բազմութեան
ժողովրդեան ։

12 Ամենայնի մարդոյ մի հայիր 'ի տե-
սակն . և 'ի մէջ կանանց մի յամե-
նար ։

13 Վասնզի 'ի հանդերձից յառաջ գայ
ցեց . և 'ի կնոջէ անիրաւութի առն ։

14 Վասնզի բարերգոյն է անիրաւութի
առն՝ քան կին բարերար ։ և կին
խառնակ յառակ ։

15 Յուշ ածից լեր գործոց Տն . և
զորս տեսի , ճառեցից ։ խօսիւք
Տն գործք նր ։

16 Արեգակն լուսաւորող 'ի ձեռն
ամենեցուն նկատէ . և փառօք Տն
լի է գործ նր ։

17 Ոչ ապաքէն Տէր արար զսուրբս
ճառել զամենեսեան զսքանչելիս
իւր ։ զոր հաստատեաց Տր ամենա-
կար կայանալ 'ի փառս իւր ։

18 Զանդունդս եւ զխորս մարդոց
հետազօտեաց . եւ ներքներմութեան
նց խորհեցաւ ։

19 Զի ծանեաւ Տէր զամ զգիտուն .
եւ ներընկատեաց ՚ի նշան յարած֊
գականի . ճառեալ որք նախ ան֊
ցին ։ եւ որք յապայ գալոց են . բա֊
ցատրող զշաւիղ ծածկեցելոց ։

20 Ոչ անդրանցանէ քան զնա տամ
մտածութեն . եւ ոչ թաքուցանէ
զինքն ՚ի նմանէ ոք զրոյց ։

21 Մեծաշնութի իմաստութե իւրոյ
վայելչացոյց . որ է նախ քան ըզ
յաւիտեան . եւ մինչեւ յաւիտեան .
ոչ առաւելեալ է ։

22 Նաէ ոչ նուաստանայ . եւ ոչ կա֊
րօտանայ այլոյ ումեք խորհրդեան ։

23 Որքան ըղձալիք են ամենեքեան
գործք նր . եւ իբրեւ կայծակն՝ զոր
է խոկալի ։

24 Ամենեքեան այսոքիկ կեան . եւ

Կան յաւիտեան . և ամենայնում հար-
կաւորութեն ամենեքեան ստորա-
լսեն նմա ։
ԻԵ Ամենեքեան երկպառակութիւնք .
մին ներհակ միոյն . և ոչ արար
զիր ինչ ոչ զոլ ։
ԻԶ Իւրաքանչիւրոյ հաստատեաց զբա-
րիս . և ո որ բաւականասցի տե-
սանելով զփառս նորա ։

ԳԼ. ԽԳ.

Ա Պարծութեան հաստատութի
գեղեցկութի է նր . տե-
սակ երկնի 'ի տեսութեն փառաց ։
Բ Արեգակն 'ի հայեցման հրատա-
րակօղ յելանելն . անօթ սքանչելի
գործ բարձրելոյն ։
Գ 'Ի միջօրէում տապացուցանէ զեր-
կիր . և առաջի խորշակի նորա ով
կարէ տևել ։ զհնոց պահեալ 'ի
գործ

գործ խորշակի ։

4 Նաւապատիկ արեգական տաղաւարացու-
ցեալ գլերինս . զշառաւիղս հրե-
ղէնս արտաշնչէ . եւ վերափայլեալ
շառաւիղօք եւ բոցովք խորովէ զաշա ։

5 Մեծ է Տր՛ որ արար զնա . եւ խօ-
սիւք նորա անձապարեաց 'ի գնացս ։

6 Նա՛ ընթանին յամենեսեան 'ի ժա-
մանակի իւրում . ցուցանէ ժամա-
նակս եւ նշանս յարակայական ։

7 Դընթանայ նշան աւուր տօնի . ըն-
սաւորեալ որինչ նոճապանայ 'ի կա-
տարածի ։

8 Ամսոյ անուն ըստ անուան նր է .
անձեալ զարմանաբար 'ի կատարմանս ։

9 Անօթ ամբոցաց 'ի բարձունս . 'ի
հաստատութեն երկնի վերափայ-
լեալ փառաւորագունաբար ։

10 Օարդ երկնի փառք աստեղաց .
զաշխարհ լուսաւորօղ 'ի բարձու-
նըս Տէր ։

11 Դրբանս սրբոյն կանգնին 'ի դա-
տաստան . և ոչ պակասեսցին 'ի
հսկմանէ իւրեանց ։

12 Տես զաղեղն . և օրհնեա զնա՝ որ
արար զնա . կարի գեղեցկատեսիլ
է 'ի փայլման իւրոյ ։

13 Շուրջպատեաց զերկին ներշրջա-
նակում փառաց իւրոց . ձեռք
բարձրելոյն բացին զնա ։

14 Հրամանաւ իւրով փութացոյց ըզ-
ձիւն . և փութացուցանէ զփայ-
լատակմունս աւանդել զատաստա-
նի իւրոյ ։

15 Սաստ այսորիկ բացան գանձք՝ և
թռեան մէգք իբրև զթռչունս ։

16 'Ի մեծութեան իւրում եդ զամպս՝ և
պատառեցան քարինք կարկտի ։

17 Յերեսաց նորա շարժեսցին լերինք.
և 'ի կամս նր շնչեսցէ հարաւ ։

18 Ձայն որոտման նր կշտամբէ զեր-
կիր՝ մըրիկ հիւսիսային . և հաւա-

քումն

քուն հողմոյ ։

19 և որպ՟ հաւ ՚ի բաց եղեալ առ ՚ի
նստիլ՝ սրսկէ զձիւն . և որպ՟ մա-
րախ ընկղմեալ իջումն նր ։

20 Զգեղեցկութե՟ պայծառութե՟ն նր
զարմասցի ակն . և ՚ի վերայ տա-
րափոյ նր պակնուցու սիրտ ։

21 Զեղեամն իբրև զաղ հեղցէ ՚ի
վերայ երկրի ։ և երբ սառուսցէ .
եղիցի իբրև զփուշ տատասկի ։

22 Զցրտութի հողմ հիւսիսոյ շնչեց .
և սառոյց զապակի ՚ի ջրոյ . ՚ի վր
ամ հաւաքման ջուրց հանգչիցի .
և իբրև զրահ զգեցուսցէ զինքն
ջրովք ։

23 Նա լափեսցէ զլերինս . և կիզցէ
զանապատս . և շիջուսցէ զդալարիս
իբրև զհուր ։

24 Բժշկութիւն ամենեցուն ներ փու-
թացութե միգի . և ցօղ պատա-
հեալ ՚ի տապոյ եկելոյ զկակուղ

բացա

բացակատարէ զնա ։

25 Խօսիւք նր լռէ հողմ . եւ խոկ-
մամբ իւրով հաւանեցաւ անդնդոց.
եւ տնկեաց ՚ի նմա Տր զկղզիս ։

26 Որք նաւեն ՚ի ծովու ճառեն ըզ-
սաստկութիւն նորա . եւ լուեալք
ականջօք մերովք զարմանամք ։

27 Անդ են գործք պայծառք եւ զար-
մանալիք . զանազանք գազանաց
սեռք . եւ ամենեցուն խաշանց . եւ
ստեղծուածք պատառողաց ։

28 Վասն ինքեան հաստատեցաւ գը-
նացից վերջ . եւ խօսիւք նր շարա-
դրեցան ամենեքեան ։

29 Զբազումս ասասցուք՝ եւ պակասի-
ցուք ՚ի բանից ։ իսկ կատարած
խօսից՝ ինքն է ներ ամենեցուն ։

30 Փորձեցեալք առ որ կարասցուք .
զի ինքն է ամենակարօղ՝ ՚ի վերայ
ամենեցուն գործոց իւրոց ։

31 Ահարկու Տր , եւ մեծ . ահագնա-

բայ

բար և սքանչելի կարողութիւն նորա ։

32 Փառաւորօղք զՏէր որքան միանգամ և կարիցէք, զի առաւել կարացեալ է դեռևս . և զարմանալի մեծագործութիւն նորա ։

33 Օրհնօղք զՏէր բարձրացուցէք զնա՝ որքան կարէք . զի մեծագոյն է քան զամենայն գովութիւն ։

34 Բարձրացուցանելով զնա վերացարուք զօրութեամբ . մի՛ լքանիք՝ իբրու ոչ ըմբռնիցէք ։

35 Ո՞վ տեսցէ զնա . և ճառեսցէ . և ո՞վ մեծացուսցէ զնա . որպէս է ՚ի սկզբանէ ։

36 Բազումք մեծագոյնք ծածկեալք են սոցօք . զի սակաւս տեսաք գործոց նորա . բայց զամենեսեան Տէր արար . և գթածաբար երկիւղողաց ետ զիմաստութիւն ։

ԳԼ. ԽԴ.

1 Գովեսցուք զարս փառա-
ւորագոյնս. և զծնօղս մեր՝
՚ի սերնդականութեան իւրեանց։
2 Զբազում մեծարանս արար Տէր
մեծագործութեամբ իւրով յաւիտենից։
3 Տիրօղք զօրութեանց իւրեանց՝ մար-
դիկք մեծամեծք զօրութեամբ. և խո-
րագիտութեամբ իւրեանց պեր-
ճացեալք. ճառեալք մարգարէիւք
զարժանաւորութիւն մարգարէից։
4 և հրամայօղք ներկայիս ժողովր-
դեան։ և զօրութեամբ խորագիտութեան
ժողովրդոց զբանս սրբեղս։
5 Տեղեկութեամբ իւրեանց զմերձախու-
զօղս եղանակաց երաժշտականաց.
և զճառօղս ոտանաւորաց գրոց։
6 Զարս մեծատունս զօրութեամբ. և
զուսօղս զկրթութիւն գեղեցկութեան։

խաղա

խաղաղացեալս ներ տանց իւրեանց ։

7 Ամենեքեան սոքա ներ սերակա-
նութեանց ցեղից իւրեանց զփառս առ-
ընկալան ։ և յաւուրս իւրեանց ունէին
զգովութիւնս ։

8 Այլք ՚ի նոցանէ ծնան , յետ թո-
ղին զանուն ճառելոյ զգովութիւն
նոցա ։

9 Եւ են որոց ոչ գոյ յիշատակ . և
կորեան իբրև այնք , որք ոչ էին .
և ծնան , իբրև ոչ ծնեալք . և որ
դիք նոցա ընդ ինքեանց ։

10 Բայց այնոքիկ արք ողորմութեան
են , որոց գթութիւնք ոչ պակա-
սեցան ։

11 ընդ սերման նոցա յարամնան բարիք ։

12 Ժառանգ սրբ թոռն նոցա . և ՚ի
վկայութեան եկաց զաւակ նոցա ։

13 Եւ որդիք նոցա մնան մինչև յա-
ւիտեան . զաւակ նոցա՝ և փառք
նոցա՝ ոչ ՚ի բաց թողցին ։

Մար

14 Մարմինք նոցա 'ի խաղաղութեան
թաղեցան . և անուն նոցա կեց-
յազգէ յազգ .

15 Զիմաստութիւն նց վիպասանեն ժո-
ղովուրդք . և զգովութիւն նոցա
հռչակեսցէ եկեղեցի .

16 Ենովք հաճոյացաւ տն՝ և փոխա-
խեցաւ 'ի դրախտն . զի տացէ հե-
թանոսաց զապաշխարութի .

17 Նոյ գտաւ կատարեալ՝ արդար՝ և
'ի ժամանակի բարկութեն եղև վէ-
րահաշտութեան :

17 Սա այնորիկ թողաւ յետնամնա-
երկրի . յորժամ եղև հեղեղ .

19 Վկայութիւնք յաւիտենի եդա-
առ նմա . ոչ ջնջիլ կարաց հեղե-
ղաւ ամ մարմին .

20 Աբրահամ մեծ հայր բազմութե
ազգաց . և ոչ գտաւ նման նմա 'ի
պարծանս . որ պահեաց զօրէն բարձ
րելոյն . և եղև վկայութի ընդ նմա

21 Դիմարձնոջ նոր կայացոյց զմկայու-
թիւն . և Ներ փորձութեն զատա-
Հաւատարիմ :

22 Զամն այնորիկ հաստատնով երգ-
մամբ եդ նմա զպարծանս Ներ ցն-
ղոջ իւրում . անձնացուցանել զնա
խորև երկրի կորկոտ .

23 և խորև զատանդս՝ բարձրացուցա-
նել զզաւակ նորա . և ժառանգե-
ցուցանել զնա ՚ի ծովէ մինչև ՚ի ծովս
և ՚ի գետոյ մինչև առ ծագս եր-
կրի :

24 Նա՛ առ խոնհակ այնու եղանա-
կաւ արար վն աբրահամու հօր նր

25 Օրհնութի ամենեցուն հեթա-
նոսաց եւ նմա Տր . և զմկոյ-
ութի հաստատեաց ՚ի վերայ գլխոյն
յակոբու :

26 Ընկալաւ զնա օրհնութիք իւրովք
և եւ նմա զժառանգութի : և
բաժանեաց նմա զբաժին ցեղից
երկո

երկոտասանիւք ։

27 Եւ շարապահեաց նմա զարս ողորմութեան զգտանօղս շնորհաց յաչս ամ՟ մսեղւոյ ։

ԳԼ. ԽԵ.

1 Ըղձալի Այ՟ և մարդկան Մովսէս ։ որոյ յիշատակն օրհնութեամբ է ։

2 Նման երկեան արար ՚ի փառս սրբոց . և մեծացոյց զնա յերկիւղ թշնամեաց . և բանիւք իւրովք բացոյցուցեալ սիրեաց ։

3 Փառաւորեաց զնա առաջի թագաւորաց . և զհրաման ետ նմա առաջի ժողովրդեան իւրոյ . և եցոյց նմա զփառս իւր ։

4 Հաւատով և համեստութբ՟ իւրով սբ՟ արար զնա . և ընտրեաց զնա յամե՟ մսեղւոյ ։

Օ.ի

5 Զի լուաւ նմա . և ձայնի նորա՝
և առաջնորդեաց նմա յամպն ։
6 Եւ ետ նմա հանդէպ հրամանաց՝
և զօրէն կենաց և մակացութեան .
ուսուցանել յակոբու զկտակութիւն
իւր . և զիրաւունս իւր իսրայէլի ։
7 Բարձրացոյց զահարոն զեղբայր
նր . և զնմանիս լինելեան ՚ի ցեղէն
ղեւեայ ։
8 Կացոյց նմա զկտակութիւն մշտնջե-
նաւոր . և ետ նմա զքահանայութիւն
ազգի . երանելիս արր զնա փառօք ։
9 Եւ շուրջպատեաց զնա զօտեաւ
փառաց . և ագոյց նմա զպատմու-
ճան փառաց . և պսակեաց զնա
անօթիւք զօրութեան ։
10 Շուրջ զոտիւքն՝ և վարտիկաւն՝ և
վակասաւն եդ նմա . և զօտեւորեաց
զնա բաժակօք ոսկեղինօք յոգումբք
ներ շրջանակաւ ։
11 տալ զձնչումն ՚ի զգացումն լինելեան.

լսե

բերլի առնել զգնչութեն ՚ի տաճարին·
՚ի յիշատակ որդւոց ցեղի իւրոյ·
12 Զպատմուճանն զոյգ . ոսկեաւ և
կապուտակաւ և բեհեզեաւ գործ
ոստայնանկի . առն իմաստնոյ դա-
տաւորի և ճշմարտութեամբ հրամ-
տուցելոյ·
13 Հիւսթիւք կարմրով գործ արհես-
տաւորի · ակամբք պատուականօք
ձևացելովք կնքիւք ոսկւոյ · և գոր-
ծով ականակուի քանդակիւք . ՚ի
յիշատակ ըստ թուոյ ցեղիցն իսրայէլի·
14 Պսակ ոսկեղէն ՚ի վերայ թագի նր
բացայայտ նշանաւ սրբութեան : և
փառք պատուոյ . գործ զօրութեան .
և ցանկութիւն աչաց պճնեալ·
15 Յառաջ գեղեցիկք նա և քան զնա ոչ
եղեն այսպիսիք մինչև ՚ի ծագն·
16 Ոչ է զգեստաւորեալ նովաւ այ-
լազգի ոք՝ այլ միայն որդիք նորա
միայնակ . և թոռունք նորա ՚ի
ձեռն

Յետ նոր ժամանակի ։

7 Աղջակէ զքեզ նր ծաղկեցան հրով հա-
նապազորդին ։

3 Նոյեց մօսէս զ՛նեալ նր ․ և էօծ
զնա իւղով սրբով ։

Նոյն նմա ՚ի վկայութի մշտնջենա-
ւոր՝ և զաւակի նր ըստ աւուրս եր-
կնի ։ պատարագամատուցել քահանայու-
թբ ․ և ունել զդ փառաւորութիւն ․
և փառաւորել զժողովուրդ իւր
յանուն նր ։

2 Զնա ընտրեաց յամենից կենդա-
նեաց՝ մատուցանել զխունկ Տ՛ր ըզ
խունկ ․ և զանուշ հոտ , ՚ի յիշա-
տակ հաճոյանալոյ փոխանակ ժողո-
վրդեանն իւրոյ ։

1 Նա՛ ետ նմա հրամանօք իւրովք ըզ
կարգաւորութի ՚ի կտակարանս դատաս-
տանաց ․ ուսուցանել զյակոբ վկայ-
ութեամբ ․ և օրինօք իւրովք տալ
լոյս իսրայէլի ։

Նան

22 Վասն զի ներհակ կային նմա օ-
տարք՝ և վշ̄տ մախանաց շրջապա-
տեցին զնա մարդիկք յանապատին.
ոյք էին ընդ դաթանայ և աբիրո-
նի . և ժողովն կորխայ ցասմամբ.
23 Ետես Տ̄ր Ա̄Ծ և ոչ հաճեցաւ
ընդ նմա . և ծախեցան դիմեց-
մամբ ցասմանն :
24 Արար նց նշանս . և ծախեաց ըզ-
նոսա բոցով հրոյ :
25 Եւ յաւել ահարօնի զփառս . և
ետ նմա զժառանգութի . և զա-
ռաջաւորս պտղոց երկրի բաժա-
նեաց նմա :
26 Զհաց նց ներ առաջաւորաց պատ-
րաստեաց իրաւականութի . զի և
զնուէրս Տ̄ն կերիցեն . զորս ետ
նմա , և զաւակի նր :
27 Այլեւ յերկրին հեթանոսաց ոչ
ժառանգեցուսցէ . և մասն ոչ է
նմա ներ ազգի . զի ինքն է բաժին

նր՟ և ժառանգութ՟ի ։

28 Փենեհէս որդի Եղիազարու եր֊
րորդ է ՚ի փառս համեմատելով զնա
երկիւղիւն Տ՟ն ։

29 Եւ կալ ՚ի վերապատուհան ցեղին.
՚ի բարութեան և առողջութեան անձին
իւրոյ հաճոյացաւ Ա՟Յ փոխանակ
Իսրայէլի ։

30 Վասն այնորիկ կացոյց նմա զուխտ֊
ութիւն խաղաղութեան . զիշխան
սրբոց և ազգի իւրոյ ։ զի լիցի նմա
և զաւակի նր՟ քահանայութեան ար֊
ժանաւորութ՟ի ՚ի մշտնջենաւոր ։

31 Եւ զուխտութ՟ի դաւթի թագա֊
ւորի որդւոյ յեսսեայ ՚ի ցեղէն
յուդայ՝ ժառանգութ՟ի ինքեան և
զաւակի նր՟ . զի տացէ զիմաստութ՟ի
՚ի սիրտ նորա . դատել զազգ իւր
արդարութ՟բ . մի ունայնասցին բա֊
րութիւք իւրեանց ։ և զփառս ին֊
քեանց ՚ի ցեղ նց՟ յաւիտեան արար ։

Գլ. ԽԶ.

1 Զօր 'ի պատերազմի յեսու
որդի Նաւեայ . յաջորդ Մովսէ-
սի ներ մարգարէից . որ եղև մեծ
ըստ անուան իւրոյ :
2 Մեծեղ 'ի կեցուցչութի ընտրե-
լոց Տ.Ն . վանել զթշնամիս յա-
րուցեալս . զի շարահեռնեցուսցէ
զժառանգութի իսրայէլի :
3 Որոց փառաց արժանաւորեցաւ ամ-
բառնալով զձեռս իւր . և ձգելով
ընդդէմ քաղաքաց զդայխոնն :
4 Ո՞վ առաջի նր այնպէս ընդդէ-
մացաւ . զի առ թշնամիս ինքնին
Տէր էած :
5 Ո՞չ ապաքէն 'ի սրտմտութե նորա
արգելաւ արեգակն . և մի օրն
եղև իբրու երկու :
6 Կերակոչեաց զբարձրեալն կարօղ
յընդ-

յընդդիմամարտիլն ընդդէմ թշնա-
մեաց մեր ուստեք ։ և լռէաւ նմա
մեծն և սուրբն Ա̃ծ քարեայ կար-
կտօք արկութեան յոյժ հզօրին ։
7 Ա̃րդելերաց ընդդէմ ազգի թշնա-
մականի . և ներ զաւխլայրութ
կորոյս զներհակականս ։
8 զի ծանիցեն հեթանոսք զկարո-
ղութիւն նորա . զի ընդդէմ Ա̃յ
պատերազմիլ ոչ է դիւրին ։ և հե-
տեւեցաւ զկնի հետոց բարձրելոյն ։
9 Ո՛վ յաւուրս մովսէսի զզօրութիւն
արար իւրն . և քաղէբ որդի յե-
փոնեայ՝ կալ ընդդէմ թշնամւոյ՝ և
արգելուլ զազգն 'ի մեղաց . և խա-
փանել զտրտունջ չարութեն ։
10 Ո՛վ իւքեանք երկուքեանքն կացու-
ցեալք 'ի վտանգէ զերծեալք եղեն.
'ի թուոյ վեցհարիւրոց հազարաց
ոտանաւորաց մեծանել զնոսա 'ի
ժառանգութիւն . յերկիրն որ բղխէ

՚զկաթն և զմեղր :

11 Եւ ետ Տր ինքեան Քաղէբայ զզօ-
րութի ․ և մինչև ՚ի ծերութիւնն
մնաց նմա զօրութի ․ զի ելանիցէ
՚ի բարձր տեղի երկրին ։ և զաւակ
նորա ենթ կալաւ զժառանգութի ։
12 զի տեսցեն ամենեքեան որդիքն
Իսրայէլի ․ զի բարի է հնազան-
դիլ սորոյն ԱՅ ․
13 Եւ դատաւորք իւրաքանչիւրք իւ-
րով անուամբ ․ որոց ոչ է ապակա-
նեալ սիրտ ․ ոյք ոչ դարձան ՚ի Տէ ։
14 զի լիցի յիշատակ նց յօրհնութե ․
և ոսկերք նց ստեղնեսցին ՚ի տե-
ղւոջէ իւրեանց ։
15 և անուն նոցա յարամնասցէ յաւի-
տեան ․ յարամնացեալ առ որդիս
նց՝ սրբոց արանց փառք ։
16 Սիրելի ՚ի Տէ ԱՅ իւրմէ Սամու-
էլ մարգարէ Տն ․ վերածանեա
զհրաման ․ և էօծ զիշխանս նր

ցե

'ցեղում իւրում :

17 Յօրինի Տն զժողովս դատեաց . եւ
եւ ետես ԱԾ զյակոբ . եւ 'ի հաւա
տոյ իւրում ընտրեցաւ մարգարէ :

18 Եւ ծանուցաւ բանիւք իւրովք
հաւատարիմ . քանզի ետես զԱԾ
լուսոյ :

19 Եւ առձայնեաց զՏր ամենակա–
րող . 'ի վանումն թշնամեաց շուրջ
կացեալք զմ ուստեք . ներ մատուց
ման գառին անարատ :

20 Եւ որոտաց յերկնէ Տր . եւ 'ի
հնչմանն մեծի լսելի արար զձայն
զիւրական :

21 Եւ խորտակեաց զիշխանս տիւրացւոց՝
եւ զամենեսեան իշխանս փղշտա–
ցւոց :

22 Եւ նախ քան զժամանակ փոխմա–
նի կենաց իւրոց , եւ արդենւոյս .
զվկայութի ետ առաջի Տն , եւ
օծելոյն զդրամս եւ մինչեւ 'ի խր–
բացս

բայց յետմէ մնեղուոյ ոչ էառ. և
ոչ ամբաստանեաց զնմանէ մարդ։
23 Ո՛վ զկնի այսորիկ ննջեաց՝ և ըզ-
նշան արար թագաւորի։ և եցոյց
նմա զվախճան կենաց իւրոց։ և բարձ-
րացոյց զձայն իւր մարգարէութեմբ
յերկրէ ջնջել զամբարշտութն ազգի։

ԳԼ. ԽԷ.

1 Զկնի սորա յարեաւ Նաթան
մարգարէ՝ յաւուրս Դաւթի։
2 Ո՛ իբրու ճարպ որոշեալ 'ի մսոյ.
այնպ Դաւիթ յորդւոցն Իսրայէլի։
3 Ընդ առիւծուց խաղաց իբրև ընդ
գառանց ընդ արջուց նմանապէս
արար որպ ընդ գառանց ոչխարաց.
'ի մանկութեան իւրում։
4 Ո՛չ թէ ոչ սպան զՀսկայն. և
եբարձ զնախատինս յազգէն։
5 Ի դառնալն զձեռս սալիւ պարսի
վայր

վայր ընկէց զբարձրութիւն գոռոզացն :
6 Զի առ կոչեաց զՏր ամենազօր .
և ետ աջով նր բառնալ զմարդն
հզօր 'ի պատերազմի . և բարձրա-
ցուցանել զեղջիւր ցեղի իւրոյ :
7 Նոյնպէս 'ի բիւրս փառաւորեաց
զնա . և գովեաց զնա օրհնութեք
Տն . առ 'ի մատուցանել զպսակ
փառաց :
8 Զի խորտակեաց յամ ուրեք ըզ-
թշնամիս : և բնաջինջ արար զփի-
ղիստացիսն հակառակս մինչև ցայս-
օր ժամանակի : խորտակեաց զեղ-
ջիւր նց մինչև ցյաւիտեան :
9 Նամենուամ գործոց ես զխոստո-
վանութիւն սրբոյն , և բարձրե-
լոյն՝ փառաբանութեք :
10 Յայժ սրտէ իւրմէ գովեաց զՏր .
և սիրեաց զՏր . որ արար զնա : և
ետ նմա ընդդէմ թշնամեաց զզօ-
րութիւն :

Նշ .

11 Նա՛ կացոյց երգիչս յանդիման սե-
ղանոյն . և 'ի հնչման նոցա զհամեղս
արար զերգանակս :

12 Նա՛ ետ նոր տօնախմբութեանց նոր-
բոզեանս . և զարդարեաց զժամա-
նակս մինչև 'ի գրաւումն կենաց :
զի բարեբանեսցեն զանուն սրբ Տն :
և առաւելլացուսցեն առաւօտու ըզ-
սրբութիւն Ն.Յ :

13 Տէր.քաւեաց զմեղս նր . և բարձ-
րացոյց յաւիտեան զեղջիւր նորա :
և ետ նմա զվկայութի թագաւո-
րութե . և զաթոռ փառաց յիէլ :

14 Օրհնի նորին յարեաւ որդի զգօն ,
և վա նորա 'ի վայր ընկէց զամ ըզ-
զօրութի թշնամեաց :

15 Սաղօմոն հրամայեաց յաւուրս խա
ղաղութե . որոյ ենթարկեաց Ած
զամենեսեան զթշնամիս . զի կա-
ռուսցէ զտուն անուան իւրոյ . և
պատրաստեսցէ զսրբութի 'ի մշտն-
ջենա

ջենաւորս ։ ո՜պ վարժեցար ՚ի ման֊
կութեան քում ։
16 և լցար իբրեւ զգետ իմաստութեամբ.
և զերկիր վերածածկեաց հոգի քո ։
17 Ա՜ վերալցեր համեմատութեամբք ա֊
ռակաց . ՚ի կղզիս բազադոյնս հռ֊
չակեալ է անուն քո . և սիրելի
եղեր ՚ի խաղաղութեան քում ։
18 Վ,եր տաղից՝ և առակաց . և հա֊
մեմատութեանց և թարգմանութեանց
զարմացեալք են երկիրք ։
19 Ա՜ յանուն Տ̃ն ա̃յ . որոյ է մակա֊
նուն Ի̃ի իսրայէլի ։
20 Շարաբերեր իբրեւ զոսկեպղինձ
զոսկին , և իբրեւ զարճիճ շարա֊
լցեր զարծաթ ։
21 Ա՜ կրկնեցեր զբազուկս քո կանանց.
զիշխանութիւն ընկալար ՚ի մարմնոջ
քում ։
22 Եդուր զարատ ՚ի փառս քո ։ և աղ֊
տեղեր զսերմն քո ներբերել ըզ֊
ցա

ցասումն առ զաւակս քո . և զայ-
րանալ 'ի վերայ յիմարութե՟ն քոյ .
23 զի արասցես զհրաման կրկնապա-
տիկ : և յեփրայիմէ հրամայել ըզ-
հրաման խիստ :
24 Իսկ Տ՟Ն ոչ թողցէ զողորմութի՟
իւր . և ոչ ապականեսցէ՝ և ոչ
ջնջեսցէ զգործս իւր . որ և ոչ կո-
րուսցէ 'ի շառաւիղէ զթոռունս
ընտրելոյ իւրոյ : և զզաւակ նորա՝
որ սիրէ զՏ՟ր՝ ոչ եղծցէ :
25 Թողց ևս զմնացուած յակոբայ, և
զդաւիթ յայնմանէ շառաւիղէ :
26 Եւ զբաւ ընկալաւ սաղոմոն ընդ
հարս իւր :
27 Եւ եթող զկնի իւր 'ի սերմանէ
իւրմէ զյիմարութի՟ ազգի :
28 Եւ զնուազութի՟ 'ի խորագիտութե՟՝
զռոբովամ . որ յետս դարձոյց զազ-
գըն խորհրդով իւրով .
29 և զյերոբովամ զորդի նաբաթայ՝ որ
մե

մեղոյց զիսրայէլ . եւ ետ զճանա-
պարհ մեղանչելոյ եփրայիմայ . եւ
յորդունք մեղք յորդեցան նոցա ։
30 Կարի յոյժ դարձուցին զնոսա յեր-
կրէ իւրեանց ։
31 Եւ յուզեաց զամենայն զանօ-
րէնութիւնս . մինչեւ յորժամ էհաս
առ նա պաշտպանութեն . եւ յամե-
նեցունց մեղաց փրկեաց զնոսա ։

ԳԼ. ԽԸ.

1 Եւ յարեաւ եղիա մարգա-
րէ իբրեւ զհուր . եւ բանն
նր իբրեւ զլամբարէկ այրէր ։
2 Նա ներբերեաց առ նոսա զսով .
եւ կատակօղք զնա սրտմտութբ նր
սակաւացան ։ զի ոչ կարացին տե-
ւել հրամանի Տն ։
3 Բանի Տն ոչ ժուժեաց երկին . եւ
սորբաձգեաց զհուր երիցս ։

այս

4 այսմ տաւաւելաւ եղխաս օջանջե-
լեօք իւրովք . և ով կարէ նմանա-
պէս այնպէս պարծիլ 'ի քեզ :
5 Որ ընկալար զմեռեալն 'ի ստորնայ-
նոցն 'ի բաժնէ մահու բանիւ Տն
Ն.Ճ :
6 Որ ստորաձգեցեր զթագաւորս
առ իշխանն . և փշրեցեր զիւրա-
զզօրութիւն նր . և զփառաւորա-
գոյնս յանկողնոյ իւրմէ :
7 Որ լսես ներ սենայում զզաստաս-
տան . և 'ի քորէբ զէրաւունս
պաշտպանութեն :
8 Որ օծանես զթագաւորս յաղաշաւ-
ութի . և զմարգարէս առնես
յաջորդս զկնի քո :
9 Որ վերընկալեալ եղեր մրրկաւ-
հրոյ՝ կառիւ երիվարաց հրեղինաց :
10 Որ դրեցար 'ի դատաստանս ժամա-
նակաց ցածուցանել զբարկութիւն
Տն . հաստեցուցանել զսիրտ հօր

առ

ատ որդիս . և վերահաստատեալ ըզ
ցեղս յակոբու ։

11 Նորանալիք են՝ որք զքեզ տեսին .
և նոր բարեկամութեան քում վայե-
լեցին ։

12 Զի մեք միայն կենօք կեամք .
բայց յետ մահու ոչ եղիցի այդպիսի
անուն մեր ։

13 Սիրտ հեղձեալ մորկաւ ծածկեցաւ .
և յեղխէօս շարահեղաւ հոգի նր .
յաւուրս իւր ոչ երկեաւ յիշխա-
նաց . և կարողութիւն ոչոք յաղ-
թեաց նմա ։

14 Եւ ոչ վերացաւ ՚ի վերայ նր բան
իւիք . և ննջեալ մարմին նր մար-
գարէացաւ ։

15 ՚Ի կեանս իւր արար զնշանս . և ՚ի
մահուան սքանչելիս գործեաց ։

16 Վասն ամենեցուն այսոցիկ ոչ բա-
րձրացաւ ժողովուրդն . և ոչ յետա-
կացին ՚ի մեղաց իւրեանց . մինչև ՚ի

բաց

քաց ընկեցան յերկրէ իւրեանց . եւ
ցիր եւ ցանք եղեն ընդ ամենայն
երկիր :

17 Այլ թողաւ ցեղ դուզնաքեայ . եւ
իշխան ՚ի տան Դաւթի :

18 Ոի ոմանք ՚ի նոցանէ արարին . որ
ինչ հաճոյ էր Տ.Ն . իսկ այլք բազ-
մեղս յոլովս առադրեցին :

19 Եզեկիաս պարսպեաց զքաղաք իւր .
եւ ներ բերեաց ՚ի մէջ նոր զջուր .
եւ փորեաց երկաթիւ զապառաժն .
եւ շինեաց առ ՚ի ջուր զհորն :

20 Յաւուրս նր ել սեննաքէրիմ : եւ
առաքեաց զռաբսակ . եւ ամբարձ
զձեռն իւր ընդդէմ նց . եւ ՚ի վեր
եբարձ զձեռն իւր ՚ի սիոն . եւ
հպարտացաւ կարողութեամբ իւրով :

21 Յայնժամ ամբոխեցան սիրտք՝ եւ
ձեռք իւրեանց : եւ ցաւեցան իբրեւ
կանայք ծննդականք :

22 Այլ առձայնեցին զՏր ողորմած .

եւ

և տարածեալ զձեռս իւրեանց ամ-
բարձին յերկինս . և սուրբն Տէր
Ա՟Ծ լուաւ վաղվաղակի ձայնի նոցա.
23 Ոչ յիշեաց զմեղս նոցա . և ոչ ետ
զնոսա թշնամեաց իւրեանց . այլ
փրկեաց զնոսա ՚ի ձեռն եսայեայ
սրբոյ մարգարէի :
24 Ստորէարկ զբանակս ասորւոց . և
սատակեաց զնա հրեշտակ Տ՟Ն :
25 զի արար եզեկիա՝ որինչ հաճոյ
էր նմա : և հզօրաբար գնաց ՚ի ճա-
նապարհս դաւթի հօր իւրոյ . զոր
պատուիրեաց նմա եսայիաս մար-
գարէ մեծ . և հաւատարիմ ա-
ռաջի Ա՟Ծ :
26 Յաւուրս նորա դառնալով դար-
ձաւ արեգակն . և վերայաւել ար-
քային զկեանս :
27 Հոգւով մեծաւ ետես զյետինս .
և մխիթարեաց զսգաւորս ՚ի սիոն .
մինչև յաւիտեան :

28 Ցոյց զապառնիսն՝ և զծածկու-
ցեալսն նախ քան զերեւելն ։

ԳԼ. ԽԹ.

1 Յիշատակ յօսիայ 'ի շարա-
դրութեն հոտոյ եղեալ սրն
դրագործի ։

2 Իբեր ամենայն բերանում իբրև ըզ
մեղր քաղցրասցի յիշատակ նորա . և
որպէս երաժիշտ 'ի խրախութեան
գինւոյ ։

3 Ինքն է ուղղեալ աճային յապաշխա-
ութե ցեղի . և եբարձ զպղծու-
թիս ամբարշտութե .

4 Նա՛ նուաճեաց առ Տ՛ր զսիրտ իւր.
և յաւուրս մեղաւորաց զօրեղացոյց
զբարեպաշտութիւն ։

5 Բաց 'ի դաւթէ . և եզեկիայէ .
և յօսիայէ՝ ամենեքեան զ չարիս
առաջ արկին ։

6 Ո՛վ թողլն զօրէնս բարձրելոյն
թագաւորք Իսրայէլի . և արհա-
մարհեցին զերկիւղն Տ.Ն :

7 Ո՛վ ետուն զթագաւորութիւն իւրեանց
օտարաց : և զփառս իւրեանց օտար-
ոտւոյ ցեղի :

8 Հրդեհեցին զընտրեալ քաղաքն
սրբութեան . և ամայի արարին ըզ
ճանապարհն նորա ձեռամբ երե-
միայի :

9 Ո՛վ չարաբար 'ի ձեռն ետուն ըզ
նա . որ յարգանտէ մօր նուիրե-
ցաւ մարգարէ . յատակել և խըլ-
ել . և կորուսանել . և վերստին
շինել . և նորոգել :

10 Աղեկկէ՛լ որ ետես զնկատուած փա-
ռաց . զոր եցոյց նմա 'ի կառոցն
քերոբէականում :

11 Ո՛վ յիշատակեաց զթշնամիսն տա-
րափաւ , բարբարել նոցա , ոյք
քուցին զճանապարհս ուղիղս :

12 Եւ երկոտասան մարգարէից ոս-
կերք ստեղնեն 'ի տեղւոջէ իւրեանց.
զի զօրացուցին զյակոբ ։ եւ ազա-
տեցին զինքեանս հաւատով առա-
քինութեան ։

13 Զի՞րդ առաւելացուսցուք ըզ
զօրաբաբէլ . զի եւ ինքն իբրեւ ըզ
նշան ներ աջու ձեռին ։

14 սոյնպէս եւ զյեսու զորդի յովսէ-
դեկեայ . որք յաւուրս իւրեանց
կառուցին զտուն Տն . եւ բարձ-
րացուցին զտաճարն սուրբ Տն .
պատրաստեալ 'ի փառս մշտնջե-
նաւորս ։

15 Եւ Նեէմիաս 'ի յիշատակի բազմի
ժամանակի . որ կանգնեաց մեզ ըզ
պարիսպս աւերեալս ։ եւ կացոյց
զդրունս . եւ զնիգս . որ կանգնեաց
զտունս մեր ։

16 Ոչ ոք է ծնեալ յերկրի իբրեւ զե-
նովք զի եւ նա յափշտակեցաւ յերկրէ ։

Եւ

ժէ Եւ ոչ որպէս զՅովսէփ. որ ծնաւ
մարդ իշխան եղբարց. հաստա-
տութիւն ազգի։ կառավար եղբարց
յենարան ժողովրդեան։
ժը Եւ ոսկերք նորին այցելեալք են.
և զկնի մահուն մարգարէացան։
ժթ Սեթ և Սեմ. առ մարդիկս փա-
ռաց հասին. և ՚ի վերայ ամե-
նայնի անձին ՚ի նախաստեղծմանէն
Ադամայ։

ԳԼ. Ծ։

ա Սիմոն որդի Ոնեայ. քա-
հանայ մեծ. որ ՚ի կեանս իւր
եբարձ զտուն. և յաւուրս իւր
զօրեղացոյց զտաճարն։
բ Նա և տաճարի բարձրութիւն ՚ի նոր-
մանէ հիմնեցաւ։ կրկին շինութիւն
և բարձու տաճարին որմունք։
գ Յաւուրս նր գեղան ջրհորք. և
իբրև

երբև զծով առլցան ՚ի վեր քան
զեղանակ ։

4 Որ հոգացաւ զազգ իւր . և ա-
զատեաց զնա ՚ի կորստենէ ։

5 Որ կարողացաւ առաւելացուցա-
նել զքաղաքն . որ առէհաս փա-
ռաց յանդրադարձուն ազգի ։ և ըզ-
մուտ տան և սրահի յաճախեցոյց ։

6 Իբրև զաստղ առաւօտու ՚ի մէջ
մգի . և իբրև զլուսին լրացեալ
յաւուրս իւր լուսաւորէ ։

7 Եւ իբրև զարեգակն վերափայ-
լեալ . այսպէս նա փայլեաց ՚ի
տաճարի Տ՟Ն ։

8 Իբրև զաղեղն ճաճանչեալ ՚ի մէջ
մգաց փառաց ։ և իբրև զծաղիկ
վարդից յաւուրս գարնայնոյ . և
իբրև զշուշան՝ որք են ՚ի գնացս
ջուրց ։ և իբրև զխունկ բազմա-
բուրեան յաւուրս ամռան ։

9 Իբրև զհուր փայլատակօղ . և
խունկ

խունկ այրեցող նոր հրում:

10 Իբրեւ զանօթ ոսկւոյ յեռեալ. զարդարեալ ամենիւ քարամբ պատուականաւ:

11 Իբրեւ զձիթենի ստեղնեալ. եւ կիպրական 'ի բարձրաբերձութիւնն զինքն ամբառնօղ. յառնուլն ինքեան զպահոյս փառաց. եւ սփածանիլ զնա 'ի կատարումն զօրութեան:

12 Որ ելից սեղանոյ սրբոյ. զփառս եւ սրբութեն զիւրեաւ արկեալ:

13 Նայց յառնուլն զբաժինս 'ի ձեռանէ քահանայից. եւ ինքն կացեալ յանդիման սեղանոյն: Նա՛ շուրջ զնովաւ պսակ եղբարց. իբրու զտունկ եղեւնափայտի 'ի լերինն լիբանանու:

14 Այսպէս շուրջ զնովաւ կային իբրեւ ոստս արմաւենւոյ: եւ ամենեքեան որդիք Ահարօնի նոր փա-

ռաց

ուաց իւրեանց ։

15 Իսկ մատուցումն Տն ներ ձեռաց
ինքեանց · առաջի ամենայնի ժո-
ղովրդեան իսրայէլի · և կատար-
մամբ մատուցեալ ներ սեղանուն
առաւելացուցանել զմատուցումն
բարձրելոյ թագաւորին ։
16 Ձգեաց զձեռն իւր ՚ի սպանդ · և
ճաշակեաց յարենէ խաղողոյ ։
17 Ահեղ ներ հիման սեղանոյն զհոտ
զանձայլին բարձրելոյ իշխանին ։
18 Յայնժամ աղաղակեցին որդիքն ա-
հարոնի · փողովք կռածոյովք հնչե-
ցին · և լսելի արարին զձայն մեծ
՚ի յիշատակ առաջի Ա͞Յ ։
19 Յայնժամ ամ ժողովուրդն ՚ի միա-
ւին անձապարեցին · և անկան ՚ի
վերայ երեսաց յերկիր · երկիր-
պագանել Տն Ա͞Յ իւրեանց · և
մատուցանել մաղթանս ամենազօ-
րին Ա͞Յ բարձրելոյ ։

Ա՛.

20 Եւ՛ առաւելացուցին սաղմոսեր-
գուքն ձայնիւք իւրեանց . և ՚ի մեծի
տան արարաւ քնքուշն լի համե-
ղութեան :

21 Եւ՛ աղաչեաց ժողովուրդն զՏէր
բարձրեալ մաղթանօք . մինչև կա-
տարեցաւ պատիւ Տն . և զըն-
ծայն զիւրային կատարեցին :

22 Յայնժամ իջեալ՝ զձեռս իւր ՚ի
վեր ամբարձ առ ամ ժողովն որ-
դւոց իսրլի տալ զփառս ԱՅ ՚ի շր-
թանց իւրեանց : և յանուն նորին
պարծիլ :

23 և կրկնեաց զաղօթսն իւր . կամե-
լով ցուցանել զզօրութիւն ԱՅ :

24 Եւ՛ այժմ աղօթեցէք առ Ածն
ամենեցուն . որ զմեծամեծս արար
յամենայն երկրում . որ աճեցոյց
զաւուրս մեր յարգանդէ մօր մերոյ .
և արար ընդ մեզ ըստ իւրոյ ողոր-
մութեան :

Եա

25 Նա մեզ զերկրութի սրտի . և
լինիլ խաղաղութի յաւուրս մեր յիս-
րայէլ 'ի ձեռն աւուրց մշտնջենա-
ւորաց :
26 Հաւատալ իսրայէլի ընդ մեզ դոլ
Տ.Ն ողորմութեանն . զի փրկեսցէ
զմեզ յաւուրս իւր :
27 Երկուս սեռս ատեաց անձն իմ .
իսկ երրորդն ոչ է սեռ . զոր ա-
տեցեմ :
28 Որք նստին 'ի լերինն սէիր . և ըզ-
փղշտացին . և անմիտ ժողո-
վուրդ՝ որ բնակին ներ սիւքէմացւոց :
29 Զուսումն իմաստութեան և մակա-
ցութեան գրեաց ներ այսմ ճիւ-
ղում յեսու որդի սիրաքայ երու-
սաղեմացի . որ վերանորոգեաց զի-
մաստութիւն 'ի սրտէ իւրմէ :
30 Երանելի է՝ որ ներ այսոցիկ բա-
րեաց յարամնայ . որ դնէ զսոսա 'ի
սրտի իւրում , իմաստուն եղիցի
միշտ

միշտ ։

31 Ոչ եթէ զսոսա արասցէ . առ ամենեսեան կեցցէ . զի լոյս Տ՛Ն ընթացահետ է նորա ։

Գլ. ԾԱ.

1 Աղօթք յեսուսեայ որդւոյ սիրաքայ ։
Խոստովան եղէց քեզ Տէր թագաւոր . և յար գովեցից զքեզ զԱ՛Ծ զկեցուցիչ իմ ։
2 Խոստովանեցայց անուան քում . զի օգնական և պաշտպան ինձ եղեր ։
3 Եւ ազատեցեր զմարմին իմ ՚ի կորստենէ . յորոգայթէ լեզուի անիրաւի . և ՚ի շրթանց գործողաց զխաբէութիւն . և առաջի վերակացուաց եղեր ինձ օգնական ։
4 Եւ ազատեցեր զիս ըստ բազմութեան

ողոր

ողորմութեան անուան քոյ 'ի գո-
ւոգաց պատրաստեցելոց 'ի կե-
րակուր :

5 'Ի ձեռաց յուզողաց զանձն իմ . և
'ի դրանց չարչարանաց . որք շուրջ
պատեցան զինև :

6 'Ի տագնապէ բոցոյ որ շրջապա-
տեաց զիս . և 'ի մէջ հրոյ ոչ եմ
տապացեալ :

7 'Ի խորութենէ որովայնի դժո-
խոց . և 'ի լեզուէ աղտեղացելոյ .
և 'ի բանէ ստութեան . 'ի թա-
գաւորէ անօրինէ . և 'ի լեզուէ
անիրաւէ :

8 Գովեսցէ մինչև 'ի մահ անձն իմ
զՏէր :

9 և կեանք իմ մերձեցեալք էին 'ի
դժոխս ստորինս :

10 Շուրջ պատեցան զինև յամենայն
ուստեք . և ոչ էր՝ որ օգնէր :
Նայող էի առ օգնութիւն մարդ-
կան

կան և ոչ էր ։

11 Յիշեցի զողորմութիւն քո Տէր . և
զգործ քո՛ որք են յաւիտենից ։

12 Վասնզի զերծուցանես զանձնկալեալս
առ քեզ Տէր . և փրկես զնոսա ՚ի
ձեռաց հեթանոսաց ։

13 Բարձրացուցեր ՚ի վերայ երկրի բը-
նակութիւն իմ ։ և վասն մահու
վայրհեղանալոյն աղաչեցի ։

14 Կոչեցի զՏէր . զհայր Տն իմոյ ։
զի մի ՚ի բաց թողցէ զիս յաւուր
նեղութեան իմոյ . և ՚ի ժամանակի
ամբարտաւանից թարց օգնականի ։

15 Գովեցից զանուն քո զօրհանա-
պազ . և յար գոհացայց զնմանէ
խոստովանութեամբ . և լսելիք եղեն
աղօթք իմ ։

16 Զի փրկեցեր զիս ՚ի կորստենէ .
և զերծուցեր զիս ՚ի ժամանակէ
խարդախողէ ։

17 Վասն այնորիկ խոստովանեցայց և

զգոհութիւն մատուցից քեզ. և
օրհնեցից զանուն Տն։

18 Մինչ դեռ մանկագոյն էի ես. մինչ՝
չև մոլորեալ էի ես. խնդրեցի զիմաս-
տութի՛ բացայայտ ներ աղօթից իմոց։

19 Առաջի տաճարին հայցէի վասն նր.
և մինչև 'ի վախճանս խուզեցից ըզ-
նա. և ծաղկեցոյց իբրև նախա-
խայծ խաղող։

20 Ներկրեցաւ սիրտ իմ նովաւ. ըն-
թացաւ ոտն իմ զշաւիղ ուղիղ. 'ի
մանկութենէ իմմէ հետազօտէի զնա։

21 Խոնարհեցուցի սակաւուս զունկն
իմ, և առքարշեցի զնա։

22 Յոլով գտի յիս ինքեան զիմաս-
տութիւն, և զբազում զարգա-
ցուցի 'ի նմա։

23 Տուողին ինձ զիմաստութի՛, տաց
զփառս։

24 Քանզի խորհրդակցեցայ՝ զի արա-
րից զայն. նախանձեցայ բարւոյ՝
և

և ոչ ամաչեցից ։

25 Ըմբշամարտեցաւ անձն իմ ընդ նմա . և առնելով զայն հաստատեցայ ։

26 Զձեռս իմ ձգեցի 'ի բարձրն . և զանգգամութեն նր վշտեցի ։

27 Զանձն իմ ուղղեցի առ նա . և 'ի ծանօթութեան գտի զնա ։

28 Ստացայ ընդ նմա զսիրտ 'ի բնէ ։ վասն այնորիկ ոչ թողացայց ։

29 Որովայն իմ ամբոխեալ է խնդրելով զնա . վասն այնորիկ զբարի ստացայց ստացուած ։

30 Ետ ինձ Տէր զլեզու զվարձ իմ ։ և նովաւ գոհացայց զնմանէ ։

31 Մերձեցարուք առ իս անուսք ։ և հաւաքեցէք զձեզ 'ի տուն խրատու ։

32 Ընդէ՞ր դեռևս վերայամիք . և զի՞նչ ասէք 'ի սոսա . անձինք ձեր պապաքին կարի յոյժ ։

Բացէ

33 Բացի զբերան իմ, և խօսեցայ ։
Համեմատեցէք ընդ ձեզ թարց ար-
ծաթոյ ։

34 Եւ զպարանոց ձեր ենթ արկէք
ընդ լծով ։ և ընկալցի անձն ձեր
զխրատ ։ զի ներ մերձաւորում է
գտանել զնա ։

35 Տեսէք աչօք ձերովք՝ զի սակաւու
աշխատեցայ ․ և գտի ինձ զհանգ-
իստ բազում ։

36 Ստացարուք զմանկացութին ներ
թուով բազմաւ արծաթոյ ․ և բազ
յոլով զոսկի ստացարուք նովաւ ։

37 Ներկրի անձն ձեր ներ ողորմութե-
նդ ․ և ոչ պատկառիք ՚ի գովու-
թեան նորա ։

38 Գործեցէք զգործ ձեր նախ քան
զժամանակ ․ և տացէ ձեզ զվարձ
ձեր ՚ի ժամանակի իւրում ։

Աղօթք վասն նորավարժ մանկանց. [illegible] ՚ի ջրոյ աստուածեղէն աւազանին. ՚ի ժամ [illegible]. և ՚ի ժամանակի ՚ի [illegible] [illegible] ՚ի ջրոյ [illegible] [illegible] աւազանին ։

Յորժամ [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] մանկանց կալ յաղօթս ըստ եկեղեցականին սահմա-նեալ ժամու ։

Աղօթք [illegible] ՚ի ջրոյ աստուածեղէն աւազանին ։ Քահանայն կնքեսցէ [illegible] նշանաւ Սուրբ Խաչին. (և կանգնեցեալ [illegible] [illegible]) և ա-սասցէ զայս Աղօթս ։

Տէր եթէ զշրթունս իմ բա-նաս, բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քոյ ։

Օրհնեալ համագոյ և միա-

ԺԻ,

Նախկան անբաժանելի Սբ. Երրորդութեդ Հօր՝ և Որդւոյ՝ և Հոգւոյն Սբյ, վայելք՝ պատիւ՝ երկրպագութիւն և փառաբանութիւն ։

Շնորհեա զողորմութիւս քո՝ որ ճանաչեմ զքեզ արարիչ ամ արարածոց՝ Տէր տերանց՝ Ա.Ծ աստուածոց և Թագաւոր թագաւորաց ։ Որ ունիս իշխանութի՛ն ի վր ամ հոգւոց և մարմնոց . մահու և կենաց . և դու ես պահօղ և նախախնամօղ բոլոր տիեզերաց ։ Օ՛ի քո են ամ արարածք . և քեզ միայնոյդ յուսամ . և ի՛ քէն ակնունիմ առատ ողորմութե . որ տաս զպխտոյս նոցա հանապազօր . բանաս զձեռն զթութե քո . և լցուցանես զամենայն քաղցրութե կամօք քո ։ և քեզ միայն կրկնեն ծունր երկրպագութե դասք երկնաւորաց և երկրաւորաց ։ ընդ նոսին և ես փոքրիկ յետնեալ ստեղծուած ձեռաց քոց , ա-

ռաջի քոյ անկեալ 'ի վերայ երեսաց ի-
մոց երկիրպագանեմ, և յամ սրտէ
գոհութբ և շնորհակալութբ մատու-
ցանեմ անհուն բարերարութեդ. որ
պահեցեր զիս մինչև ցայժմ, և պար-
գևեցեր զգիշերս զայս խաղաղութբ և
առանց փորձանաց անցուցանել. և շը-
նորհեցեր կեանս զարթուցանելով 'ի
մահահանգոյն թմրութենէ քնոյ, և
առաջնորդեցեր 'ի խաւարէ 'ի լոյս, և
յանգիտութենէ 'ի գիտութի ճշմար-
տութե քոյ։ և այժմ ով մարդասէր
Տր իմ քեզ յանձն առնեմ զանձն
իմ. որ հոգաս և պատրաստես զպէտս
հոգւոյ և մարմնոյ իմոյ, և աղաչեմ և
խնդրեմ, զի ըստ մեծի ողորմութեդ
քոյ զառաջիկայ օրս և զամ աւուրս
կենաց իմոց առանց փորձանաց անցց.
և ամրացո ընդ հովանեաւ քով։

Բաց Տր զդուռն ողորմութե
քոյ. որ յուսալով կարդամ առ քեզ։

և

և ցոյց ինձ ճանապարհ, որով ընթացեալ ուղիղ, արժանի եղէց գալ առ քեզ ՚ի աներկբայ յուսոյ իմոյ ։ փըրկեա՛ զիս ՚ի թշնամեաց իմոց Ա՟Ծ փրկիչ իմ, որ ապաւինեալս եմ ՚ի քեզ ․ և դարձո՛ զթշնամիսն իմ ՚ի չարեաց իւրեանց ։

Ամենասուրբ Հոգի քոյ առաջնորդեալ ուսուսցէ ինձ առնել զբարի կամս քոյ և գործել զհաճոյս քոյ , և ոչ գնալ ախորժակաց կամաց իմոց ։

Վասն մեծի փառաց Անուան քո Տէր կեցո՛ զիս , և արդարութեամբ քով հա՛ն ՚ի նեղութ՟է զանձն իմ ։ և ողորմութ՟բ քով զղջացո՛ զթշնամիս իմ և հեռացո՛ յինէն նեղիչս անձին իմոյ , զի և ես յետին ծառայ քո եմ , և յօժար կամօք յա՟մ անձնէ և յա՟մ զօրութենէ կամիմ քեզ Տ՟ն Ա՟Դ իմոյ մայն ծառայութիւն առնել զամենայն աւուրս կենաց իմոց ։

Հայր.

Հայր մեր՝ որ յերկինս ես . սբ̃ եղիցի անուն քո . եկեսցէ արքայութի̅ քո . եղիցին կամք քո ոպ̃ յերկինս և յերկրի ։ Զհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ այսօր . և թող մեզ զպարտիս մեր . ոպ̃ և մեք թողումք մերոց պարտապանաց . և մի տանիր զմեզ ՚ի փորձութի̅ . այլ փրկեա զմեզ ՚ի չարէ ։ Զի քո է արքայութի̅ , և զօրութիւն , և փառք յաւիտեանս Ամէն ։

Ողջոյն քեզ Մարիամ լի շնորհօք . ուրախ լեր բերկրեալ տր̃ ընդ քեզ . օրհնեալ ես դու ՚ի կանայս . և օրհնեալ է պտուղ որովայնի քո Յս̃ . սրբուհի Մարիամ մայր Ա̃յ . բարեխօսեա վս̃ մեր մեղաւորացս . այժմ և ՚ի ժամ մահու մերոյ . Ամէն ։

Աղօթք ՚ի ժամ Ճաշու ։

Դիմսանկիլն հաց ուտել . զմին Հայր ։

Եւ յետ Ճաշելոյն զհինգ Հայր մեր ասելոյն, ասասցէ եւ զայս Աղօթս ։

Տէր Յ՟ս լցաք ՚ի բարութեանց քոց ։ գոհանամք զքէն Տէր որ կերակրեցեր զմեզ ուրախութեամբ . եւ լցուցեր զսիրտս մեր ամենառատ բարութեամբ քով ։ աղաչեմք եւ խնդրեմք ՚ի քէն Տէր շնորհեա երկրի մերում առատութիւն օրոց՝ պտղաբերութիւն բուսոց եւ տնկոց՝ եւ լիութիւն ամ՟ իրաց . որովք զարմանեալ զկեանս մեր հանցուք զօրհնութիւն եւ փառս պարգեւողիդ բարեաց . այժմ եւ միշտ եւ յա՟

Աղօթք ՚ի յառաջ մտանելն ՚ի քուն լինելն երեկոյին ։

Գոհանամ զքէն Տէր Ա՟ծ իմ . որ

քա .

բազում ողորմութեամբ քով առաջնորդեցեր ինձ ՚ի գործս տուընջեան . և շնորհեցեր զաւ հասանել ՚ի հանգիստ գիշերիս ։ Մարդասէր Աստուած իմ զոր ինչ այսօր և ՚ի բոլոր կեանս իմ մեղուցեալ եմ տկար բնութեամբս առաջի ամենատես աչաց քոց , դիտելով զսղալանս իմ դառնամ առ Հայրդ գթած զղջացեալ անձամբ որպէս զանառակ որդին , գոչեմ մեղայ յերկինս և առաջի քո . և խոստովանիմ զյանցանս իմ զի որ յանձնեալ էի առ քեզ զանձն իմ , և ծառայել քեզ խոստացեալ էի , և առնել զկամս քո . ոչ կացի հաստատ ՚ի վերայ խոստմանցս , այլ յափշտակեալ ՚ի գթասէր գրկացդ ետու իշխել չար թշնամւոյն իմոյ ։ և ծառայեցի աշխարհային վատթար ցանկութեանց , և գնացի ըստ ախորժակաց կամաց իմոց ։ Այժմ երես անկեալ աղաչեմ և խնդրեմ ՚ի գթութենէ քումմէ ներողութիւն սղալանաց իմոց ,

թող

թող ինձ զմեղս իմ, և քաւեա զանօ-
րէնութիւնս իմ, և ջնջեա զյանցանս իմ
և մաքրեա զմիտս և զխորհուրդս իմ.
և արա ողորմութիւն ՚ի վերայ իմ, խա-
ղաղութեամբ անցուցանել զայս գիշերս
առանց մեղաց և առանց գայթակղու-
թեան: և հասանել ՚ի ժամ առաւօ-
տու օրհնել և փառաբանել զքեզ:

Ամենայաղթ նշանաւ Խաչի քո
Տէր կնքեա և ամրացո զիմ զգայարանս
հոգւոյ և մարմնոյ և նովաւ հալածեա
զերևելի և զաներևոյթ թշնամիսն ՚ի
սահմանաց մերոց և ՚ի բնակութենէս
մերմէ. փրկեա զմեզ ՚ի
հրոյն յաւիտենից և
քեզ փառք յաւի
տեանս Ամէն:

Վէս

Վերլուծութիւն Գրքոյ Սա. եբրեւն Յոհաննեան Հայոց ։

Երկրորդ ներբողս ։

Շարադրողն գրքոյս ոչ եթէ ՚ի մի յումեքէ՝ թէ ոչ բաղում բարեպաշտ անձանց իմաստասիրաց Եբրայեցւոց ժողովեաց, ՚ի բարեգոյն ժամանակին մինչ ունէին կատարեալ այնպէս յերկիւղ Տն̃ ՚ի սիրտս իւրեանց. եւ փառաւորեալ զսիրով աւանդելոյ զբարի խորհուրդս իւրեանց առ յապա ննջեանց եկեղեաց ՚ի յաշխարհ. եւ սոյնասպաս գործածքս ոչ թէ միայն հաւանեցան բոլոր ազգն Եբրայեցւոց՝ յաւել եւս հաճոյ թուեցաւ իմաստասիրացն քրիստոնէից գնել ՚ի շարս Ա̃ծաշունչ գրոց. ուր կայ մինչեւ ցայսօր եւ քարոզէ բոլոր քրիստոնէից ՚ի սահմանեալ

Նեալ ժամանակի 'ի յատենի Սբ. եկե-
ղեցւոյ . ուրեմն Թաղց երկրպագութեան
գրուծածքն Լեզէնսխատիկէ գրքոյս Ը
որում է բան բարի՝ Ը վկայութեանց
Նբրայեցւոց՝ և Քրիստոնէից . և հաս-
տատեալ է նմի բարի նիւթիւ . և յոյժ
հարկաւոր է վասն նմ բարեպաշտ ան-
ձանց որք կամիցեն գործել զբարիս .

Նա ոչ ուրանամ զժամանակն
որ ես յառաջանամ լինիլ իբր հեղինակ
յորդորմանց առ բարեպաշտ մանկունս
յազգին իմոյ 'ի սէր գրքոյս՝ զի է ժա-
մանակ թշուառ , և իբր հասարակու-
թի յազգին իմոյ 'ի պատճառն անտէ-
րութեան մաշեալն զանձինս իւրեանց
'ի յամ արհեստս ծառայական . ոչ թէ
բստ կամաց և բստ հաճոյից , և կամ
'ի ցանկութե սորոց իւրեանց՝ եթէ ոչ
'ի պատճառն թշուառութե՛ զի կարող
լինիցին նախա յարգեցուցանել զարդն
յորովայնի՝ և պծողել զմերկութի ան-
ձանց

ձանց խաւրեանց · որ է առաջին հարկա-
ճորութե՟ բնու՟թ ա՟մ արարածոց · որպ՟
և ես կրտսերս 'ի ձէնջ եղէ, զի ծա-
խեցի զժամանակն կենաց իմոց՝ վասն
նոյնոյ հարկաւորութե՟. որ այս աշ-
խատանացս ոչ շահեցայ յաճել քան
թէ կեանս համեմատ անասնոց անբա-
նից, և անցուցի զժամանակն կենաց
իմոց որպէս նոքա, և դատոյ զպտուղ
աշխատանաց իմոց՝ որպէս նոքա ։

Ա՟ծ արդ՝ խոնարհաբար յառա-
ջանամ՝ և պատմելով յորդորեմ.
և զբարուն յորդորելոյ իմոյ՝ 'ի վկայ-
ութե՟ Ս՟բ գրոց հաստատեմ. թէ 'ի
պատմու՟է հայոց՝ և թէ այլ ազգաց ·
և ուրախացուցանեմ զվշտացեալ սիրտ
մանկանց ազգին իմոյ, զի ազգն հայոց
է ազգ առաջին 'ի մէջ բնութե՟ մար-
դոյ · և տունն ժառանգութե՟ հայոց՝
է երկրորդ դրախտն 'ի յերբեմն երկրի,
որում էջ նախահայրն մեր բարեպաշտն

Նոյ, 'ի ստորոտն Մասիս լերան և շի-
նեաց բնակութիւն իւր, և անուանեաց
զնա Նախիջևան. եղեւ շնորհ առաջի
ՏՆ և օրհնութի, որպէս գտաւ նախա-
ստեղծն Ադամ նախահայրն բնութեն
եան մարդոյ. զի թէպէտ բարեպաշտն
Նոյ ունէր երիս որդիս 'ի յանուն Սեմ
Քամ, և Յաբէթ՝ այլ երկուքն 'ի
նոցանէ 'ի յարարատեան աշխարհէ խա
ղացին առ տարր յաշխարհ, և կալով
մնաց զպատուէրլին մեր Յաբէթ 'ի յա-
րարատ հանդերձ Նոյ հարբ՝ և Նոյ-
եմզրա մարբ իւրով։ Նաև 'ի բաժանին
յերկրաց 'ի Նոյ հօրէ իւրմէ եղեւ
զերկիրն արարատ 'ի ժառանգութի իւր,
ըստ վկայութե Մէ զրոց՝ և ըստ հա-
մեմատութե օրհնութե Նբարչին մե-
րոյ՝ աճեցաւ և բազմացաւ սերունդքն
պատուէրոյն մերոյ Յաբէթայ՝ մինչ 'ի
ժամանակն նախահօրն և ՏՆ ազգի մե-
րոյ Հայկայ որդւոյ Թէրայ, որդւոյ
Գա

Գամերայ, որդւոյ Յաբեթայ։ Սա ե֊ղեւ այր սրտոտ՝ հաստատաբազուկ եւ քա֊ջակորով. մինչ եղիտ աջողութի 'ի Տէ֊զի գործով մատամբ իւրով յերկիր թաւալեցոյց զհպարտացեալն Բէլ. Ը՟ վկայութեն անսուտ պատմիչ Մով֊սէսի Խորենացւոյ. եւ եղիտ 'ի Տնէ զշնորհս՝ իշխանութե եւ առաջնորդութե աշխարհին Արարատեան. եւ 'ի սե֊րընդէ սորա շուք թագաւորութե փայլե֊ցաւ յերկրի մերում՝ յաւելի կամ պակաս ամաց քան 2000։ Ս՟ե որոյ՝ ազգն սերեալ 'ի յաբեթայ անուանե֊ցան 'ի յանուն քաջին Հայկայ. եւ 'ի քաջութէ Արամայ որ 'ի զարմէս Հայ֊կայ՝ այլազգիք անուանեցին զազգս Հայոց՝ Արամեան ազգ։ Եւ 'ի միջոց յիշեցեալ 2000. ամ ժամանակին երեւեցն 'իմէջ սերնդոց նոյնոյ Հայկայ արք հզօրք, յաղթօղք, նաեւ քաջ֊ախոյեանք, մինչ անուանեցան անյաղ֊

թե

Թելիք, մինչև 'ի ժամանակս Թագաւորութ͞ե Վաչէսի որդւոյ Վահանայ, այնու հետև շուք Թագաւորութեանն՝ վիճակեցաւ Արշակունեաց. այնու հետև Բագրատունեաց որք շնորհօքն Ա.Յ վայելեն մինչև ցայսօր։

Ահ 'ի նշմանէ բարեպաշտ Նոյի 'ի յերես յերկրի Արարատեան որ կամաւ ամենակարողին Ա.Յ՝ և միջնորդութ͞բ բարեպաշտին Նոյի երկիրն արարատ նմանեցաւ դրախտին եդեմայ. քանզի որպէս յառաջ քան զարարչագործութին Ա.Յ երկիր էր անպատրաստ և հոգի Ա.Յ շրջէր 'ի վ͞ր ջուրց, ը͞ս վկայութ͞ե Ս͞բ գրոց. այսպէս եղև և 'ի ժամանակս բարեպաշտին Նոյի, որ եղև երկիր աներևոյթ 'ի տեսլեանէ մարդկան, և հրամանաւ Տ͞ն զերծուցեալքն իւր շրջէին 'ի վ͞ր ջուրց՝ մինչ արարիչն Ա.Ծ ողորմեցաւ արարածոց իւրոց՝ իջոյց զջուրն և խարսխեաց տապանն

տապանն Նոյի 'ի գլուխ Մասիս լերան և առաջնորդեաց զերծուցեալ զըստեղ-ծեալս իւր դիւրեաւ իջանել 'ի լերա-նէն . զոր իջին և բնակեցան 'ի ստոր լերան Մասիսու՝ փ Արարատ . և եւ Տէր զօրութի հոգւոյ և մարմնոյ նց և որդւոց նոցին , որ շինեցին երկրորդ դը-բախտն Նախիջևան , և բնակեցան 'ի նմա , որպէս նախաստեղծն Ադամ 'ի դրախտին փափկութե և որպ 'ի ժա-մանակի Ադամայ ինքն հանդերձ Եւայ-իւ միայն գտանիւր 'ի բնութե մարդոյ 'ի դրախտին , և ամ տեղերք ամայիք 'ի մարդկանէ՝ և նոցանէ սփռեցան սե-րունդք 'ի յերեսս յերկրի՝ այսպէս եղև և 'ի ժամանակի բնակչոյ նորա 'ի Նա-խիջևան . և անտի սփռիլ սերունդք նց ընդ տիեզերս . ոչ թէ միայն 'ի բնութե մարդոյ՝ այլ ևս 'ի բնութե ամ կեն-դանեաց . զի որպ 'ի ժամանակի արարչա-գործութե ամ կենդանիք եկին 'ի դրախ

տէն

տէին և սփռեցին ՚ը երեսս երկրի՝ այսմ
և յետ ապականմանն նմ կենդանեաց
ջրհեղեղէ զերծեալքն տապանաւ եկին
՚ի Նախիջևանայ և սփռեցան ՚ը նմ ե-
րեսս յերկրի ։ Սուրբն տունն և բնա-
կութիւն Հայոց է երկրորդ դրախտն՝ և
երկրորդ աշխարհն՝ և երկրորդ բնա-
կութի ՚ի մէջ նմ աշխարհաց, տանց,
և բնակութեանց. և մի միայն սեպհական
ժառանգութի յազգին Հայոց, ուր կա-
լով եկաց Յաբեթեանս տոհմի մինչև
ցայսօր. Թէպէտ նմ եկեալք ՚ի Նախի-
ջևանայ ՚ի յայնմ ժամանակի ընդ նմ
տիեզերս բազմացան, և եղեն ազգ և
դոյն ժառանգութի ՚ի յերեսս յերկ-
րի, այլ ոչ ոք ՚ի նոցանէ կարէ ընդդի-
մանալ. զի եղբարքն պանդխտեցեալ
՚ի Նախիջևանայ և թողեալ Հայրենի
բնակութիւն իւրեանց՝ գտին այլ ժա-
ռանգութի իւրեանց ՚ի տարր աշխարհ ։
ուրեմն մայր է նմ բնակութե և մարդոյ

երկիրն Այրարատ. և սկզբնատուն ՚ի յերեսս երկրի Նախիջևան. զի ամ՟ ազգ և ազինք թէ բանակին՝ և թէ բնակյան բնութք ՚ի տանէ մերմէ եղան.

Վասն յաւել ևս զճշմարտա-ցուցանելոյ զիրս մեր, ասեմ՝ զի ազգն Հայոց ոչ թէ միայն ազգէ յա-ռաջին, և աշխարհն Հայոց երկրորդ-դրախտ միայն՝ և ևս է մի միայն ժա-ռանգութիւն Հայոց որ ՚ի վեր ասացի. Դա ևս ազգն Հայոց են Հարազատ որ-դիք Թորգոմայ որ ՚ի ժամանակէ ստեղծ-մանէ նորին մինչև ցայսօր ունին զդայ-ութի ամ՟ զդայարմանաց նորա. թէ-պէտ այն որ ՚ի ծածուկ և ՚ի պատճա-ռէ ուտելեաց և ըմպելեաց ևս ոչ կա-րեմ բացայայտութք Հաստատել ՚ի միտս ձեր, այլ այն որ յառաջական. և ՚ի լուր ականջս ձեր ասեմ՝ մեք Հարա-զատ որդիքս Թորգոմայ ՚ի նմանէ մինչև ցայսօր խօսիմք լեզու և բարբառոյ նը

ըստ այսմ իրաւանց, քանզի նախկզբանէ արարածոց մինչև ցայսօր սովորութի է բնութե ամ կենդանեաց զի ծնեալն արտաբերէ և խօսի բարբառս զոր ուսանի 'ի ծնողացէ իւրմէ. այսպէս և սերունդք Ադամայ մինչև 'ի ծնանիլն Մաղալիէլի՝ Ադամ կենդանիէր, և ոչ ոք կարէր ուրանալ զի ամ սերունդք Ադամայ խօսէին 'ի բարբառս Ադամայ, և Մաղալիէլ խօսէր նոյն բարբառ. և 'ի սերնդէ Մաղալիէլի մինչև ցծնանիլն Նոյի Մաղալիէլ կենդանիէր. ուրեմն մի և նոյն բարբառ ուսեալ էր Նոյի. և Նոյ յառաջ քան զմտանելն 'ի տապանն փրկութե նորինոյ լեզուաւ մնաց 'ի տեղի իւր և 'ի մէջ սերնդոց Ադամայ և Մաղալիէլի յաւելի կամ պակաս 600 ամ. և որդիք Նոյի բնականապէս խօսէին 'ի բարբառս հօր. այսպէս նոյ երիս որդովք կնաւ իւրով, և մանկամբ.

կամք որդւոց նոցա՝ բնիկ ուսանել բար-
բառոյն մօրն ՚ի տապանն և շնորհօքն
Ա՟յ տուողք անդամօք իջին յերես
յերկիր ՚ի Արարատ · ուր ոչ ոք գոյր
՚ի բնութենէ մարդոյ՝ բայց ՚ի Նոյ կնա-
ւ իւրով · և Սեմ, Քամ, և Յաբեթ
կանամբք իւրեանց որք ոչ լսէին այլ
բարբառ · յետ այնորիկ ծնան և բազ-
մացան ՚ի Արարատ աշխարհ · և ոչ ոք
՚ի ծնունդս նց ՚ի մանկութէ լուաւ այլ
իմն բարբառ՝ բայց ՚ի ծնողաց և հա-
ւուն իւրեանց · քանզի յետ իջանելոյ
Նոյի ՚ի տապանէն եկաց կենդանի յա-
ւելի կամ պակաս 400 ամս · ուրեմն
անկարելի էր ՚ի սերնդոց Նոյի նոքա որ
կալով մնացին ՚ի արարատ աշխարհ կա-
րող լինէին խօսել այլ իմն լեզու՝ բայց
՚ի բարբառս ծնօղաց իւրեանց · նոյն՝
որ ծնօղն իւրեանց ՚ի Մաղաղիէլէ, և
Մաղաղիէլ ուսեալ ՚ի Ադամայ, նոյն
բարբառ որ Ադամ խօսեցաւ ընդ արա-

րչին

ընդ իւր ասելով՝ կլինն զոր ետուր ցիս նա խաբեաց զիս, ըստ վկայութեան Մով գրոց, թէպէտ ամ գրուածքն արարչագործութեան մեծն Մովսէս ՚ի բարբառս Եբրայեցւոց գրեաց, ՚ի պատճառս նախ հասկանալոյ զբանն գրուածոց իւրոյ յազգս իւր Նիկրոդ՝ նա ՚ի սերնդէ Սեմայ Աբրահամու և Իսրայէլէ էր, ծնեալ և սնեալ ՚ի Եգիպտոս, երբէք ոչէ լուեալ զբարբառս Հայոց. Այլ հաստատի և հաստատունէ զի լեզուն Հայոց բարբառն ՚ի բարբառս նախաստեղծին Ադամայ, նոյն որ խօսէին տապանին ՚ի սերնդէ Նոյեայ, Յաբեթայ, Հայկայ, խօսէին և խօսեն մինչև ցայսօր:

Մասնաւոր վկայութիւն հաստատեմ ՚ի սիրտս ձեր լեզուն ազգին Հայոց՝ որ այժմուս խօսի ընդ ամ տիեզերս, է մի և նոյն զոր խօսեցաւ Ադամ. նայեա ՚ի ժամանակս կենաց Նոյի, և

որ

րդոց նորայ . անուանք որք եդան ՚ի վերայ քաղաքին, այգւոյն, և դամբարանին իւրեանց։ Նաև ասեմ անուանակոչութի բնակութեն՝ զոր անուանեցին Նախիջևան, այս է բառն որ եղ ՚ի բերանոյ Նոյի, և այժմ է համ ազգս Հայոց Թարգմանի առաջին իջևանին, որ էր հաւաստի նոյնոյ . և ապա տնկեցին այգի խաղողոյ, յորինեցին գինի զոր էարբ բարեգոյն ծերն ըստ վկայութե Այ գրոց . և անուն այգւոյն այնորիկ կոչեցին՝ էարկուռ, որ այժմուս է համ Ն.ազգս Հայոց Թարգմանի որինկեաց ուռ, որ է բարդեալ բառին տնկեաց խաղողի ծառ լսի։ Իսկ յետ վարձանելոյ կենաց ԼՆոյեմբերայի՝ որ ունի նմանութի երկրորդ Ադամի, համդուցին զպատուական դին նր ՚ի դամբարանի իւրում և անուանեցին անուն տեղւոյն այնորիկ՝ մայր անդ, որ և այժմուս ՚ի լեզուս Հայոց Թարգմանի անդ է

մայրն

մայրն ։ յիշեցեալ երեք տեղեաց ա–
նուանակոչութիւնն 'ի բերանոյ Նոյի
և 'ի բերանոյ որդւոց նր երև, և յաս–
կութի անուանց Թարգմանի հաւաստի
անցքն յանձանց 'ի բարբառս Ադամայ
ուր կայ և մնայ մեզ մինչև ցայսօր ։
յաւէլ եւ ասեմ զի ամ̃ ազգք ը̃ ամ̃
տիեզերս անուանք 'ի վեր յիշեցեալ
տեղեացն՝ 'ի մերս բառիւ անուանեն,
զր՝ Նախիջևան, Էարկուռի, և մայր
անդ. բայց յատկութին ոչ ոք 'ի մէջ
պանդխտացեալ ազանց ոչ հասկանան
քանզի ոչէ 'ի բարբառս նոցա. բայց
հայք որ էբր հարազատ որդիք Ադա–
մայ՝ իսկզբանէ մինչև ցայսօր ունին
զլեզուս և զ բարբառս նախաստեղծին
Ադամայ, և Թարգմանութի անուա–
նակոչութե համեմատի 'ի բարբառս մեր ։

Յաւէլ եւ ասեմ տեսէք զվկայ
ութի Արքակրօն Տն Պետր Աւրիլօ բա–
ցանկացւոյ վիլիանդայի, որ 'ի ծանօ–
թու

թուք ընթերցմանց Մ.Ճայլին գրոց և պատմութեանց զանազան ազգաց հաստատեալ 'ի միտս իւր, և յիշատակէ աշխարհագիր պատմութեան իւրում որ տպագրեալ է 'ի Մադրիթ մեծահռչակ քաղաքի. յամի փրկութեան մերոյ 1752.

այսպէս ։

Հայք բնիկն հայաստանի, զոր այժմ ժամանակիս է զբաւն, զոր 'ի կիրարկանի յոմ ազգս, բայց սորդ անուանն քաղաքին է Նախիջեւան, 'ի վերյ լերինն կոչեցեալն Արարատ, հանդէպ զտապանն Նոյի, յետ քաւաման ածուրց 'ի ջրհեղեղէն, էջ Նոյ. ընդ ընտանիւն իւր, 'ի նոյն քաղաքին, ուր սկսան բազմանալ մարդիք, և յետ այնորիկ, որք զպտղալէ մայր բովանդակ գնտին, զմարդս իւր բաժանեցան 'ի չորս կողմն աշխարհի, և վերջապէս կարեմք ընդհանրապ ամ ազգք աշխարհի հռչակեալ, և խոստովանիլ.

զի մեք որդիք, և սերունդք եմք զայդ պիսի երջանիկ ազգի՝ որոյ լեզուն այնքան մեծ և հարուստ, քան զամ՚ լեզը աշխարհի. ուրեմն որք հակառակ դուկան, զի զսա էր առաջինն, զոր եդն յերկիր. և որ ՚ի գործ ածիւր ՚ի նախահօրէն մերմէ Ա՚դամայ, վա՟ զի ՚ի ջրհեղեղին, ոչ որ մնաց յորդոցն ադամայ, բայց ՚ի Նոյ, և զընտանիս իւր, նոքա էին գտեալս ՚ի տապանի, ՚ի գործ ածէին զՀայկական լեզուն, որք հարքն իւրեանց ուսուցեալք էին նց՟, և յետ քառասուն աւուրց, նոքա էին ՚ի նախիջևան, հրամանաւն Ա՟յ յաղագս գործոյ բազմանալոյն սեռն մարդկային, նոքա, որդիք նոցա, և թոռունք նց՟ և ամ՟ սերունդք նոցա, խօսէին զնոյն բարբառ:

Այլ պատճառ մի ևս պարզեւատու ասացից՝ զի պահեցէ բոլոր ազգն Հայոց ՚ի նոյն լեզու բարբառմամբ. և

Տէր

Տէր նոյն ժամանակաւն երկրորդ դրախ-
տին արարատեան։ Ուրեմն պարտէ ձեզ
մանկունք Հայոց՝ բառնալ զտխրութիւն
թշուառութեան ՚ի սրտէ ձերմէ՝ և ուրախ
լինիլ ՚ի վերայ այսքան բարութեան որ
այժմ Հայոց ունի ՚ի ներքոյ արեգա-
կան . թէպէտ ՚ի միջոց երկայն ժամա-
նակս մնայիք ձեր անտէր ՚ի գահէ թա
գաւորութեան և փառաց ազնուութեան
և հպատակեալք ՚ի ծառայութիւն այլ
ազգաց , և ցրուեալք ՚ի տարր աշխարհ
ընդ հովանաւորութեամբ Պարսկացւոց ,
Օսմանց , Վրաստացւոց , և Հնդկաց .
և ուսեալ որ ոչ բան ՚ի նոցանէ խառ-
նէք ՚ի բանս ձեր , ոչ է գեշ և նախա-
տինք յամենեցուն ։ քանզի բառս լե-
զուին Հայոց՝ հարստագոյն և քաղցրա-
գոյնէ՝ քան զբարբառս այլազգաց ,
վասն որոյ աղաչեմ զձեզ՝ ընկեցէք ՚ի
ձէնջ , և բարձէք զայդ սմթանքն ,
խօսեցէք և գրեցէք զձերոց իսկ բա-
ռն

ուժին և տուժին, և եթէ ունիցիք հար-կաւորութիւն յայտնութեան որոց նիւթոյ՝ բանի՝ զայն ամ կայ 'ի մէջ հայոց բառարան՝ և դպիր . ջանացարուք աշակերտել 'ի նոցանէ, զի կարող մնասջիք արժանի որդէգրութեան աղամայ, նոյի, յաբէթայ և հայկայ՝ անուանակոչողի ազգին ձերոյ .

Յաւէտ ես աղաչեմ զձեզ եղբարք՝ անկեղծ սիրով սիրեցէք յազգ՝ և յաշխարհն ձեր . մի նախանձիք 'ի յաջողութե, և մի ուրախանայք 'ի ձախորդութեան, ոչ իշխանի, ոչ բարեկամի, և ոչ եղբօր ձերոյ . մի մատնէք զանձինս և լինչք ազգակցաց ձերոց 'ի ձեռս այլազգ բռնաւորաց ձերոց . քանզի նոքա երբէք ոչ ցանկան ձեզ դատերոյ 'ի յիրաւունս՝ եթէ ոչ մերկացուցանելոյ զձեզ յամ զօրութենէ . զի միշտ այէս մնասցուք դուք 'ի կապանդութե իւրեանց . ուրեմն որ ոք բարե-

գոր

գործուն որ 'ի կարողութ՛ ձերում կարե-
լի է առնել՝ արտաքինք ազգին և աշ-
խարհին ձերոյ . մի՛ յուսայք 'ի սնոտի
իրս աշխարհի , քանզի բազումք գոն
ոսկի և արծաթ և ակունք պատուա-
կանք թաղեալ 'ի սիրտ երկրի , ծած-
կեալ 'ի տեսութ՛ մարդկանց . զոր այսո-
քիկ իբր խոչ և քարեն համարեցեալք
այլ յա՛մ զօրութ՛ ձերում յուսացէք պա-
տուելի ազգս և մանուշակաբոյս եր-
կիրն ձեր , և երբէք մի՛ մոռանայցէք՝
ամօթանքն որ անպատկառ դիմօք իբ-
րև զգեստ զգեստաւորեալեմք բոլոր
ազգաւ զի զպտուղն աշխարհին մերոյ
կթեն ձեռամբ և աշխատանօք մերօք
և վայելեն բռնաւորքն մեր : եթէ ել-
ցէ ոմն և վն՟ բանիս այսորիկ հարցցէ
թէ զինչ հոգս կարեմք տանել և որնէ
դարման այս թշուառութե՟՝ զի զերծ-
ցուք մեք 'ի յայսմ դառն նեղութ՛ . ես
մի 'ի փոքրիկ եղբարց ձերոց՝ 'ի յայսմ
ժա

ժամանակս ոչ կարեմ տալ այլ ինչ
պատասխանի հարցմանց ձերոց՝ բայց ՚ի
յայսմանէ. զի սիրեցէք զբ՛ թերցմանս
հայոց տառին և բառին, ուսուցէք
մանկանց ձերոց լսել զկատարեալ խոր-
հրդոյ գրքոյս. քանզի ոչ յինէն և ոչ
այլոյէ կարելիէ տալ ձեզ խորհուրդ-
ակնկալեալ բարի՝ որքան գտանիք ՚ի գիրս
աստուածաւանդեալ Աստուածաշնչի. յաւել
յայսմանէ՝ պատուիրեմ սիրելեացդ ՚ի
Տէր ասացէն մարմէ զի ոք նա միայն
անձի կարողութի ՚ի մէջ հոգւոյ և մարմ
նոյ՝ և ամ սրտարածոց խորոց թէ յեր-
կինս՝ և թէ յերկրի՝ և թէ ՚ի խորս
անդնդոց, և ամենայն արարածք նորա
միայն նմա յուսան, և նա հոգա և
լցուցանէ զկարիս ամենեցուն ըստ խ-
րաքանչիւր արժանաւորութեան ի-
րեանց. ուրեմն միայն ՚ի նմանէ ակն-
կալցուք, զի փարատեսցէ ամն թշ-
ուառութեան ազգիս մերոյ, որում մի-
այն

այնոյ նմա վայելէ՝ փառք երկրպագութիւն ընդ ամենայն տիեզերս, այժմ և միշտ և յաւիտեանս Ամէն։

Գրեցաւ [illegible]
[illegible]
Փետրուարի ամսոյ 15.
Յամի ՏՆ 1797։

Ոչ ունիմ յաճել ինչ ՝ասելոյ՝ վասն որ գիտեմ զի երկայնամիտ ազգս մեր ոչ են մոռանալոց զսիրելի եւ հարազատ որդին մեր զՏէրն Խաչիկ Ծատուր Զարիֆեանն, զՆախկին եւ յար աշխատողն քաղցրաձայնակ տպարանիս մերոյ։

Սոյն ընդ նմին Նախասարկաւագ եւ սրբասնունդ Յակոբ Մաղաղարեանն, հանդերձ հեզութեամբ եւ յոյժ խոնարհութեամբ, բնիկ միաբան Սբ Ամենափրկչի Վանին մերոյ ՝ի Նոր Ջուղայ։

Նա եւ արժանաւոր երիտասարդն Տէրն Ստեփաննոս Մկրտչեանն Նոր Ջուղայեցին։

Գոհութի՛ Տն՛ մատուցանեմ յամենայն ժամ որ ետ շնորհ Պրն Պետրոս Յովաննէս Խերազերցւոյն որ նորոգ յօրինեաց տառս գլխովին զգլխոյ գիր և թէ բոլոր գիրն և թէ նօտրն որոյ այսպէսեաց յիշատակն օրհնութեամբ եղիցի ։